

Orienteeruja

Nr. 1/54

VEEBRUAR/MÄRTS 2001

**Ander Ojandu
tantsis end kullale**

SAJANDI ORIENTEERUJA EESTIS ON SIXTEN SILD!

Meie teeme Orienteerujat

Orienteeruja kolleegium 2001

Sixten Sild

19. juuni 1964

AS Wõro Kommerti arendusdirektor.

Orienteerumisega tuttav aastast 1977. Kuna see oli armumine esimesest silmapilgust, siis järgnes kohe ka kihlumine ja abiolu aastal 1982.

Tormilise kooselu aastad on praeguseks möödunud ja suhe on jõudnud uuele, platoonilisele tasemele. Tegevus "Orienteeruja" kolleegiumi liikmena on oma kohuse täitmine kooselu tagajärgede eest hoolitsemisel. Olen seadnud endale eesmärgiks abistada peatoimetajat tema okkalisel Kolgata teel, leida uusi võimalusi ja lahendusi ning osaleda nende elluviimisel. Püüdlen selle poole, et meie ajakiri ei oleks kitsa tegijategrupi siseinfo bülletään, vaid et selle tegemisel osaleks võimalikult lai spekter orienteerujaid. Kui seda ei õnnestu saavutada, siis tuleb eneselgi leheruumi täita. Arvan, et iga numbril ilmumine peaks tellijale olema rõõmus päev, mil ta leiab enese jaoks midagi uut ja meeldivalt üllatavat.

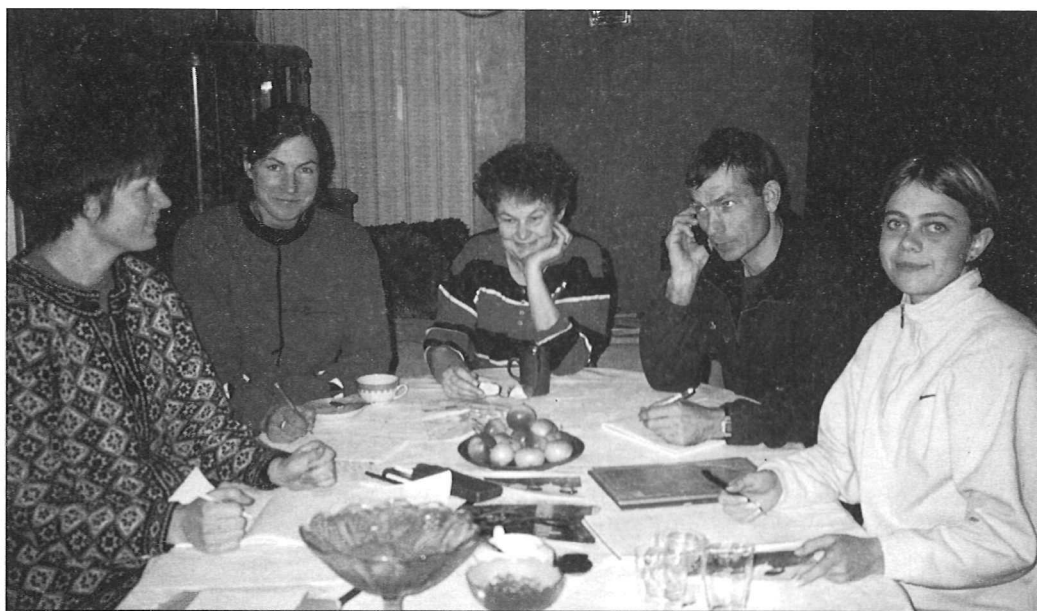
Ärgem hoidkem küünalt vaka all - Orienteeruja on vabariigi ainuke pressiväljaanne, kus O-sõnum on alati esikaanelugu!

Kaidi Oone

12. jaanuar 1976

Mina ja O-leht? Tõenäoliselt noorendiku eest hoolitseja pluss mõnede intervjuude tegija ja teinekord ootamatult tekkiva vaba ruumi täitja. Eelkõige ikkagi noored ja ka lapsed. Sellesse numbrisse ma nõõri- ja tugiraja lastele midagi kirjutada ei jõudnud, aga ehk järgmisse. Teen kasvõi neile ristsõna.

Orienteerumisega olen tegelenud 16 aastat (1985. varakevadest). Kuulun OK Orioni, viimased kaks aastat olen pidanud treeneri ametit. Olen lõpetanud Majandusõiguse ja Poliitika Instituudi majandusõiguse eriala ja hetkel õpin TÜ õigusteaduskonnas III kursusel. Töötan Riigikantseleis infosüsteemide ja asjaajamise osakonnas õigusnõunikuna. Kui mul kogu selle kohustuste koorma juures teinekord vaba aega tekib, siis kasutan seda enamjaolt lugemiseks. Veel midagi? Mis mind hoiab orienteerumise juures? Raske vastata, sest mis hoiab inimest asja juures, mida armastatakse?

Ajud ragisevad ja telefonid helisevad: Orienteeruja kolleegium seab kokku uut aastaplaani Perakülas detsembris 2000. Aukülalisena lööb mõttetalgutel kaasa maja perenaine Milvi Kivistik (keskel), puudub Rasmus Ruuda.

Foto: Arne Kivistik

Ruth Vaher

4. november 1971

E.O.Map Lõuna kartograaf ning Tartu Ülikooli arstiteaduskonna proviisoriõppe üliõpilane.

Olin nõus hakkama O-kirja kolleegiumi liikmeks, sest tahan, et ajakiri oleks mitmekülgsem ja samas tema rubriigid järjepidevamad.

Minu kokkupuuted ajakirjandusega: kunagi andsime Maretiga kodus vastastikku välja kumbki oma ajakirja. Enda kohta olen lugenud ajakirjandusest enamasti väärtõlgendustega artikleid.

Tahan aidata Maretit niipalju kui võimalik, et ta ei peaks kogu aeg kurtma, et artiklid ei jõua õigeaks ajaks kohale. Loodan väga uue kolleegiumi kohusetunde/huvi peale, sest põnevaid tegevusi, millega oma aega täita, on meil kõigil ka ilma O-kirja kolleegiumi ülesanneteta niigi küllalt. Seega on põhiliseks jõuks tahtmine ja huvi.

Esimene kolleegiumi töökoosolek Perakülas oli lootustandev. Panime paika kindlad vastutajad artiklite/rubriikide eest ning tähtajad, millal kaastööd toimetusse peavad jõudma.

Väljaannet toetab AS Tõravere Trükkikoda

Orienteeruja 1 (54)
Veebruar/märts 2001

Eesti Orienteerumislidu
perioodiline väljaanne
Ilmub 1994. aastast

Väljaandja:

EESTI ORIENTEERUMISLIIT
Regati 1, 11911 Tallinn
A/a: 221002100295, Hansapank
Tel./Faks: 06 398 681
e-mail: eol@spin.ee

Peatoimetaja: Maret Vaher
Käredatee tee 16, 88301 AUDRU
Tel. 044 64 111 (k), 044 42 571 (t)
e-mail: maret@uninet.ee, maretvaher@hotmail.ee

Esikaane kujundus: Kalev Külaase
e-mail: calew@hotmail.ee

Esikaane foto: Harry Veide

Tulemuste küljendamine: Vallo Varjo
e-mail: vallo.varjo@gaas.ee

Kolleegium: Sixten Sild, Ruth Vaher,
Kaidi Oone, Rasmus Ruuda

Orienteeruja üksikmüük:

Mati Poom (Tallinnas, Põhja -Eestis ja suurematel üleriigilistel võistlustel)

Tiina Oras (Tartu neljapäevakutel)
Üksikuid eksemplare saab osta ka
EOLi kontorist Piritalt Regati tn 1
Üksiknumbri hind: 15 kr.

Järgmise numbriga kaastööde viimane tähtaeg:
1. aprill 2001

Reklaami- ja tulemuste avaldamise hinnad:

1. EESTI O-VÕISTLUSTE TULEMUSTE AVALDAMINE EOLi liikmetele

- 1.1. kuni 100 võistlejat 50 kr*
- 1.2. kuni 200 võistlejat 100 kr *
- 1.3. kuni 300 võistlejat 200 kr*
- 1.4. kuni 500 võistlejat 300 kr*
- 1.5. üle 500 võistleja 400 kr*

* 2-päevase võistluse tulemused + 50%; 3-päevasel võistlusel + 75%; 4-päevasel võistlusel + 100%

2. EESTI O-VÕISTLUSKUTSETE AVALDAMINE EOLi liikmetele

- 2.1. suurus kuni A7 50 kr kord *
 - 2.2. suurus kuni A6 100 kr kord *
 - 2.3. suurus kuni A5 200 kr kord *
 - 2.4. suurus kuni A4 500 kr kord *
- * Korduskutse avaldamine - 30%

3. REKLAAMI AVALDAMINE * (sisemised leheküljed)

reklaami suurus kuni Eesti	Välismaa
3.1. A7 100 kr kord	200 kr kord
3.2. A6 200 kr kord	400 kr kord
3.3. A5 400 kr kord	800 kr kord
3.4. A4 800 kr kord	1600 kr kord
- Tagumine lehekülg:
- 3.5. A5 500 kr kord 1000 kr kord
 - 3.6. A4 1000 kr kord 2000 kr kord

* Kordusreklaami avaldamine - 30%, mitmekordse reklaami avaldamise hinnad kokkuleppel EOLiga.

Kõik muud soodustused kokkuleppel EOLiga.

e-mail: eol@spin.ee , tel 6398681

Kõik tulemused, kutsed ja reklaamid tuleb esitada toimetajale digitaalsel kujul aadressil: maret@uninet.ee

PRESIDENT

Vihm tõmbab suusaorienteerumisele vee peale

Selline pealkiri meeldiks meie kollase varjundiga ajakirjandusele. Kahjuks on see tõsi. Saverna kandis vähese lume kiuste toimunud Eesti suusaorienteerumise MV vaadates avanes kurb pilt. Pea olematu lumekate ja sellega sobiv võistlejate suusaettevalmistus. On loomulik, et kui Eestimaal lund ei ole, siis harjutada asjaarmastaja tasemel ei ole võimalik. Paar poolelukultselise suhtumisega tegijat käivad küll lumelaagrites väljaspool Eestit, kuid see jätab mulje tuuleveskitega võitlemisest. Arengut ei toimu kui ei ole konkurentsi ja koduse harjutamise võimalusi. Suusaorienteerumine ei ole ala, kus kunstlumi aitaks ja ei ole mõtet ka Haanjust teha kõigi võistluste toimumispaika.

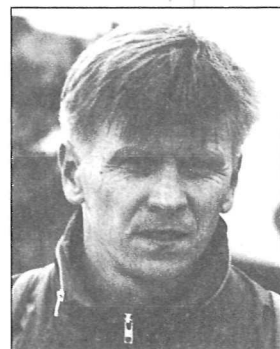
Miks me seda ala siiski harrastame? Ilmselt meile meeldib. Võtsin ise ka seda asja täie tõsidusega. See oli aegadel kui lumi oli valgema ja varblased suuremad. Ja kolhoosid-sovhoosid saatsid tipprahvasportlaste jõuke polarjoone taha lund otsima.

Täna on elu meid paika pannud ja seisame valikute ees. Mida teha? Kas lõpetame selle jama ära? Kui ma oleksin ainult ettevõtja, ütleksin kohe: Mehed, lõpetame selle jama ära ja tegeleme sellega, mida oskame!

Lugesin hiljuti, et 50 aasta pärast on Saaremaal sama soe kui täna Kanaari saartel. Selle valguses peame kiirustama orienteerumiskujus arendamisega. Sealkandis on suvi liialt palav aeg orienteerumiskujus korraldamiseks.

Orienteerumine pürgib Olümpiale, sealhulgas suusaorienteerumine taliolümpiale. Ja suusaorienteerumise võimalused on täna märksa suuremad. Formaalsed tingimused selleks on täidetud. Vähemalt 25 riiki kolmelt kontinendilt harrastab seda minu arvates ekstreemset spordiala. Kaks riiki - Soome ja Venemaa võtavad asja väga tõsiselt, Norra ja Rootsi on pooleterategijad ja ülejäänud on samasugused poolpidused nagu meiegi. On ükskaks fanaatikust tipptegijat, kuid ala kandepind ja harrastajate hulk on väike.

Kui keegi suusaorienteerumise tõsisest tegijatest selle loo peale solvus, siis ilmaasjata. See kajastab allkirjutanu isiklikke seisukohti, mida on mõjutanud veebruarikuu paduvihmad. Alaliit toetab oma eelarve kaudu ikka tõsisemaid tegijaid. Õnneks on neid ka suusaorienteerujate hulgas.

LEHO HALDNA
EOLi president

Palju õnne sünnipäevaks!

10/02/64	Toomas Teekel
27/02/43	Tra Saar
14/03/49	Toivo Kotov
26/03/36	Rain Lahtmets
26/03/74	Erkki Aadli
04/04/38	Maire Raid
06/04/75	Edith Madalik
08/04/71	Epp Käpa
09/04/58	Kalle Remm
13/04/55	Silva Käärt
13/04/68	Rene Ottesson
15/04/44	Mati Doom

Juhatuse otsused

27.12.2000.a.

161. Juhatuse aseesimehe valimine Paul Poopuu asemele.

Valida EOLi juhatuse aseesimeheks Nikolai Järveoja.

162. Kinnitada EOLi juhatuse 2001.a. töökorraldus ja koosolekute toimumise kalender.

EOLi sügise üldkogu toimumisajaks planeerida 24.-25.november 2001.a.

163. Kinnitada EOL 2001.a. võistluskalender hetke seisuga.

05.01.2001.a.(Interneti teel)

164. Kinnitada riigi 2001.a. noortesporti toetuseks eraldatud 480 000 kr jaotus klubide vahel lähtuvalt KM

tingimustest ja teha järgmine esildis Kultuuriministeeriumile

12.01.2001.a.(Interneti teel)

165. Kinnitada SO koondis MK etappidele Bulgaarias 20.-28.jaanuaril järgmises koosseisus: Ander Ojandu, Margus Hallik ja esindaja/treener Mati Ojandu.

02.02.2001.a.

166. Kinnitada ETOLi 2001.a. juhend.
<http://www.arvutid.ee/tarmo/etol/juhend2001.htm>

167. Kinnitada ajakirja Orienteeruja toimetuse kolleegium 2001.a. koosseisus: Sixten Sild, Kaidi Oone, Ruth Vaher, Rasmus Ruuda.

168. Kinnitada EOLi 2002. a. võistluste korraldajateks:

OK Võru - suusaorienteerumine- lühirada, tavarada, teade- Kirikumäe
OK Lehola - tavarada, noorte ja veteranide teade- Sudiste

OK Ilves - pikk rada- Soontaga
Kuulutada välja lisakonkurss öise raja EMV ja 4EST-2002 korraldaja leidmiseks.

169. Kinnitada Eesti orienteerumisjooksu 2001.a. edetabeli juhend.

170. Kinnitada O-koondistes osalenute arvestuse alused.

171. Kinnitada EOLi noorte karikasarja 2001.a.juhend.

172. Kinnitada suusaorienteerumise EMV žüriisse M.Oras (esimees, EOL volinik), Ormar Lutsberg (teatevõistlusel Leho Haldna) ja Tõnu Tänav.

173. Kutsuda EOLi üldkogu kokku laupäeval 17.märtsil 2001.a. kell 11 Tartus, Ihaste hotelli konverentsisaalis.

174. Korraldada vähese lume tõttu pidamata jäänud suusaorienteerumise EMV tavarada võistlus 3.märtsil 2001.a. Savernas koos IX Maatalimängudega.

RISTSÕNA

Selles numbris on esimene seitsmest selle aasta Orienteerujates ilmuvast ristsõnadest.

Õigesti lahendamisel saab numbritega tähistatud ruutudest kokku ühe (või mitu) sõna, mis läbi selle aasta seitsme Orienteeruja annavad kokku ühe kuulsa mehe lause orienteerumise kohta. See lause tuleb saata aasta lõpus toimetusse, kus õigestivastanute vahel loositakse 3 Orienteeruja aastatellimust 2002. aastaks. Võitjate nimed avaldatakse aasta viimasel, kaheksandal numbris.

Orienteeruja toimetus

NOORENDIKU PUUKOOL

Sixten Sild

Veebruar/märts/aprill

Talved on meil viimasel kümnel aastal väga nigelad ja heitlikud olnud, kuid kui vähegi võimalust on, soovitan suusatada. Ja seda niipalju kui jaksu ja aega on. See on suurepärase üldfüüsilise treening, mis samas kosutab ka hinge. Paar korda nädalas oleks ka suusatamise vahel soovitatav jooksma käia.

Talvel peaks suvine tegelema palju ka muude kättesaadavate spordialadega nagu näiteks pallimängud, aeroobika, uisutamine jms. Vajalik on mitmekülgsus, mis on vundamendiks hilisemale erialasele treeningule.

Märtsis algab juba "suur jooksuaeg" ja see on töötegemise kuu, mil jooksukilomeetreid võiks koguneda vast enam kui ühelgi teisel kuul.

Aprill pakub juba alusti ja lõbu maastikul jooksmisega ja võistlustega ning sellega muutub ka trennitegemine huvitavamaks. Õhtutundidel võiks kodus uurida möödunud hooaja kaarte ja kui võimalik küsida vanematel tegijatelt pikemate ja raskemate radadega kaarte, et olla valmis uuel aastal vanema võistlusklassi radadega rinda pistma.

HÕIMU- VELLED	M	THIBETI VAIMULIK	URAAAN	NÄITELEJA NÄITEKIRJANE	...LUU	GERMANIAAN	LINN	ROOMAJA	KÜTUSE- FIRM
OLEMA-VAN ING.K		SADEMED	TOIDUAINE VÄIK	SUURVÕISTLUS	LIITER	RIIK AM- S	MONGOO- LIAS	RADOON	AM GAARIK
VALD IDA- VIRUMAA	A	L	U	T	A	G	U	S	E ⁶
DEKA- LITER	D	A	H ³	Ä ²	B	E	L	I	K
ARGLIK	J	A	L	T	A	K	A	S	A
KJURDRT KRIMMIS	A	M	E	T	L	U	N	A	R
SAMUTI	R	A	B	E	T ⁴	U	B	L	I
SINA	I	L	V	E	S	B	A	I	Z
ELUKUTSE	D	U	U	M	A	A	T ¹	K	O
TAEVAKER (VÄIK)	I	M	E	D	E	T	O	R	N
RAADIUS	S	I ⁵	S	A	V	E	R	N	A
MURE									
EDUKAS									
KASLANE									
BARJUM									
HOOTORAS									
ESINDUS- KOGU									
EUROOPAS									
... VIRU SP. TEADUS									
ENPLA									
LAVASTUS (M.ULMAN)									
EL. MÄRKE- SISTEEM									
KOHT PÕLVAMAL									

E - aasta O- spordis

Tarmo Klaar EOLi IT projektid

Käesolev aasta on Eesti orienteerujatele tulemas mitmeski mõttes murranguline. Tähelepanelikum ajakirja lugeja on kuulnud massimeedias e-valitsusest, e-dokumentidest ja paljudest muudest e-asjadest.

Mis asi see e-asi siis on? Tavaliselt mõeldakse selle all, et info edastamiseks kasutatakse paberi asemel arvutivõrku ehk teisisõnu paber on asendumas digitaalse vormiga. Paljud inimesed kasutavad juba e-panka tavalises pangas käimise asemel. Interneti kaudu täidetakse taotlusi ning aruandlusvorme ja tehakse palju muudki.

Sellise suuna arendamisest meie spordialal ei saa jääda eemale ka EOLi juhatus. Meie üheks eesmärgiks aastal 2001 on pakkuda orienteerujatele veel rohkem mugavaid elektroonilisi teenuseid. Võrreldes teiste spordialadega, on rahaliselt vaesem orienteerumine siin paljuski teenäitaja ehk vaimselt rikkam.

Orienteerumislidul ja paljudel EOLi klubidel on oma koduleheküljed, mida kasutatakse informatsiooni ja protokollide jagamiseks, võistlusteks registreerimiseks ja paljaks muuks.

Loomulikult on sellel aastal kõige tähtsam edukas

SPORTidenti juurutamine. Nagu teada, otsustas EOLi Üldkogu hakata kasutama SPORTidenti märkesüsteemi Eestis alates selle aasta suvehooajast. SPORTidentist pike-malt selle numbri järgmistest artiklites (*lk 8, 9, 10, Toim.*), mistõttu siin selle teemal pike-malt ei peatuks.

Aga mida on siis laiemas plaanis teha? Panin järgnevalt kirja mõned 2001. aasta EOLi juhatuse e-projektid:

Kodulehekülg

Alates detsembrist on meie kodulehekülg uue kujundusega ja struktuuriga. Vana lehekülg oli oma aja ära elanud ja uus sai tehtud mõttega, et igal tasemel surfaja leiaks endale vajaliku informatsiooni orienteerumise kohta lihtsamalt kätte. Nüüd ka OMA aadress <http://www.orienteerumine.ee>. Võistlejatele on tehtud nn Orienteeruja kalender, kus on kirjas o-võistlused Eestis ja meie naabermaades. Kalendrist on mitu vaadet ja sealt on võimalik lugeda ka võistluse kohta lühiteavet. Esileheküljel kuvatakse võistluste nimekiri, mille registreerimise lõpptähtajani on jäänud alla 2 nädala ja võistlused, mis varsti tulevad. Teave peaks olema paremini jaotatud: eraldi alamleheküljed on näiteks o-ajaloo, kaartide, IT ja EOLi dokumentide kohta.

Selleks aastaks olen leidnud ka mõned kaasautorid ja alamlehekülgede toimetajad. Et aga meie oma kodulehekülg oleks veelgi parem ootan kaastöid aadressile tarmo@microlink.ee.

Paberivabam suhtlus

Juba eelmisest aastast ei saadeta klubidele EOLi materjale kirjapostiga, vaid kasutatakse elektronposti ja elektroonilisi dokumente. Olulisemaid ja kõigile mõeldud dokumente on võimalik lugeda EOLi koduleheküljelt.

EOLi litsentsi tellimine on sellest aastast ilma litsentsipaberita. Kõik soovijad saavad litsentsi tellida internetist EOLi kodulehekülje või edasimüüjate kaudu. Litsentsi ostnute nimekiri on üleval samuti koduleheküljel.

Üha populaarsemaks on nii jooksjate kui ka korraldajate seas saanud IVK - Interneti Võistluskeskus ehk interneti kaudu võistlustele registreerimine. Sellest aastast on korraldajatel võimalik kasutada pangalink. Pangalink IVKs töötab samamoodi kui Eesti internetipoodides kasutatav süsteem. Pangalingi korraldaja saab registreerija minna otse pank, sisestades oma panga koodid ja paroolid, kus ootab teda ees juba täidetud maksekorraldus õige summaga, korraldaja pangarekvisiitidega ja viitenumbri-ga. Tellijale jääb ainult kinnitada maksekorraldus. Korraldaja saab seejärel teada, et need registreerunud võistlejad on maksnud ja jääb ära keerukas nimede ja summade kokkuviimine. Täiendavat infot IVK kasutamise tingimuste kohta saab kirjutades aadressile ivk@sportnet.ee.

Plaanis on hakata kasutama elektroonilist protokolliformaati (EPF) erinevate väljundite saamiseks. EPF sisaldab kõiki olulisi andmeid võistlustest - toimumise kohad, kuupäevad, klassid, rajad, võistlejad ja nende tulemused (ka etapi ajad, kui on). Täpsema protokolliformaadi kirjelduse leiab EOLi

koduleheküljelt.

Milleks seda kasutada? Eelkõige on see mõeldud samade andmete topeltsisestamise vältimiseks ja niiviisi sisestusvigade vähendamiseks. Näiteks on võimalik hakata pidama üldist andmebaasi võistluste tulemustest. Sellisest andmebaasist saaks otsida kindla võistleja või klubi vajalikke tulemusi jne. Erinevate edetabelite pidamine lihtsustuks ja oleks võimalik kiiremini edetabeleid uuendada.

Seda väljundit toetab juba programm Võistlus 2000 ja korraldaja, kes kasutab seda programmi, saab nupuvajutusega EPF formaadis väljundi.

Koolitus, programmid jne

Eelmisel aastal võtsime kasutusele uue Windowsi keskkonnas töötava programmi võistluste läbiviimiseks Võistlus 2000. Talve jooksul on programmi veelgi täiendatud ja töökindlust parandatud. Lisatud on SPORTidenti märkesüsteemi kasutamise võimalus.

Lisaks on ära tõlgitud eesti keelde ka SI jaamade haldamise programm SIMAN. Tegemisel on teatevõistluste läbiviimiseks mõeldud programm, mis loomulikult hakkab toetama SI-d. Seega on kogu vajaminev tarkvara ja juhendid eesti-keelsed.

17. - 18. märtsil toimub Tartu SPORTidneti kasutamise koolitus korraldajatele. Ootan sinna kõiki asjast huvitatud klubisid ja huvilisi. Kindlasti peaksid tulema need klubid, kes on võtnud julguse kasutada juba sellel aastal SI märkesüsteemi.

Plaanis on nii rääkida teoreetilist juttu kui ka teha läbi praktiline osa, kus kõik saavad SI programmiga töötamise ise järgi proovida. Selleks ajaks on Eestisse jõudnud ka tellitud SI jaamad ja kaardid.

Koolituse täpse koha ja ajakava teavitame listis ja kodulehekülje kaudu. ▣

Kui eelmise aasta suvel tutvustasid SPORTidenti meile veel hr Kundisch Saksamaalt ja hr Hedberg Rootsist, siis nüüd on meil omal SI spetsialist Tarmo Klaari näol olemas Foto: Ormar Lutsberg

KEA - Kadri, Eveli ja Annika

Kadri

Kadri on Evelist ja Annikast noorem. Samas oli tema see tüdruk, kes esindas Eestit D16 klassis kõrvuti Annika ja Eveliga mitmetel rahvusvahelistel võistlustel.

Kadri alustas orienteerumise 7aastaselt, võistleb OK Võru all ja seni on teda treeninud ning juhendanud isa. Kadri õpib Vastseliina Gümnaasiumis.

Kadri isa, Vello Uiboupinini sõnul treenib Kadri koos Vastseliina Spordiklubi suusatajate ja laskesuusatajatega. Sealt ka peamised treeninguvahendid: jooks, ÜKE, imitatsioon, rollerid, suusatamine ja veidi ka laskmist.

Kaardiharjutuste maht on olnud orienteeruja kohta liiga väike ning isa arvab, et selles peitub ka edasise arengu oluline reserv. Isa Vello roll on pigem kui abiline ja nõustaja. Kaardiharjutusi teeb Kadri enamasti iseseisvalt. Kuna Uiboupinini pere on suvel kõik suuremal või vähemal määral orienteerumisele pühendunud, siis elavad nad innukalt üksteisele kaasa. Kadri esimene võit tuli kohalikult päevakult,

kuid ei võistlust, rada ega ka emotsioone ta enam ei mäleta.

Küsimusele, mis meeldib orienteerumise juures kõige enam, vastas Kadri: *Ala juures meeldib mulle võib-olla see, et enne võistlust on väike närvipinge, rajal aga tunnen kergendust, finišis rahulolu. Muidugi mõnikord läheb võistlus untsu, aga ma rahustan end sellega, et järgmine kord läheb paremini.*

ole tüdrukul pikki plaane tulevikku tehtud, aga ta ütleb, et mida üks sportlane ikka soovib, kui mitte tippu jõuda. Praegu loodab ta sama edukalt orienteerumisega jätkata.

Enda halvaks küljeks arvab Kadri olevat selle, et ta teeb palju vigu, aga hea on, et vigu jääb vähemaks.

tan, käisin ma emaga laagrites kaasas. Nii see alguse saigi, vanust küll ei oska pakkuda. Esimest korda võistlesin 6-aastaselt Suvejooksu nõõrirajal.

Eveli jookseb Hiiumaa OK värvides, Soomes Hiisirasti värvides, ning tema treeneriteks on vanemad, Anu ja Toivo Saue.

Eveli õpib Nõo Reaalgümnaasiumis.

Eveli üks esimestest võitudest pärineb sarnaselt Kadri kohalikult päevakult. Ta arvab ise, et ega see nüüd päris õige võit polnud, kuna temaga koos jooksid paar aastat vanemad poisid, kes olid korra raja juba läbinud. Igal juhul oli tegu tüdruku kodumetsaga, kus ta praegu liikumiseks enam kaarti ei vaja. Aga oma võidu ja iseendaga oli igatahes väga rahul.

Kompassidest eelistab Eveli plaadikompassi. Ta ütleb, et on sellega algusest saadik jooksnud ja ära harjunud. Oma tugevamaks pooleks peab tüdruku jooksu, kuid seda vaid väikese ülekaaluga.

Rajavalik metsas oleneb vormist, maastikust, ilmast, kontaktist kaardiga jne. Kui on hea jooksuvorm, läheb Eveli päris pikkadele ringidele.

Ta eelistab liikumist pideorientiiride järgi, puhta suuna peale läheb välja päris harva ja viimasel võimalusel.

Lemmikmaastikku iseloo-

Eveli, Kadri ja Annika Balti MV saginas Lätis Aluksnes 2000. a juunis. Foto erakogust

Tüdruk eelistab näpukompassi, sest see on alati kindlalt käes ja väike. Oma jooksu ja orienteerumise tehnika kohta ütleb ta, et mõlema poole treenimiseks on palju vaeva nähtud, aga ei arva, et üks oleks parem kui teine. Metsas rajavaliku tegemisel lähtub Kadri täielikult konkreetse olukorra tingimustest ning läheb sealt, kust on tema esimesel hinnangul kiirem.

Lemmikmaastikeks on maastikud, kus on padi-padi reljeef, mis nõuab tugevat järjepidevust ning süvenemist.

Ebauskude kohta ütleb Kadri, et teda ei takista miski, kui ta ennast hästi tunneb, ei uued jooksuriided, starti minnes üle tee jooksnud must kass ega vasaku jalaga voodist välja astumine.

Mida toob tulevik? Esialgu ei

Kadri Evelist ja Annikast: Arvan, et mõlemad, nii Eveli kui ka Annika, on orienteeruja hingega, nupp võtab ja jõudu on ka parasjagu.

Eveli

Eveli on sellest seltskonnast tüdruk, kes lisaks saavutustele orienteerumises omab väga häid tulemusi ka suusatamises.

Teda oli suvel meie esivõistlustel harva näha, kuid kui osales, siis tulid tulemused, mis viisid ta kõrvuti Kadri ja Annikaga esindama Eestit rahvusvahelistel võistlustel.

Eveli kirjutab oma tutvuse alguse kohta orienteerumisega nii: *Ütleme siis nii, et juba enne seda aega, mida ma ise mäle-*

Kadri paremad tulemused 2000:

- EMV tavarada D14 I
- EMV lühhirada D14 II
- Suunto Games D16 III
- 4 EST D16A II
- Lõuna-Eesti KV D16 III
- Suvejooks D16 III
- Lihavõtte sprint D14 I
- Sportnet-EOL noorte karikasari D16 III
- Edetabelis D14 III

Eveli paremad tulemused 2000:

- EMV tavarada D16 II
- EMV lühhirada D16 II
- Suunto Games D16A I
- Edetabel D16 I
- Põhjamaade Juunioride MM suusatamises 3. koht 2,5km-s (2001)

mustavad hea nähtavus, hea läbitavus, kindlad objektid, aga vahepeal mikroreljeefi ka. Näiteks Kõpu - hea läbitavuse peal saab maksma panna oma jooksuvõimed ja reljeefipesades o-tehnilised oskused

Võistlusteks valmistumisel on tüdrukul sisse harjunud juba väike rutiin - ta teeb kõike enam-vähem automaatselt, nii et selle peale spetsiaalselt ei mõtle.

Võistluseelised päevad mingit erilist tegevust kaasa ei too, oleneb muidugi võistluse tähtsusest. *Teinekord on väike tubane kaarditrenn ning võistluseelisel päeval üritan vara magama minna. Vahetult enne võistlust on jubā kindlad rituaalid, mille rikkumine võib üsna tõsiseid tagajärgi kaasa tuua. Näiteks kui ma ei saa soojenduse ajal piisavalt üksi olla, et keskenduda.*

Viimast peab Eveli enda jaoks ka nõ orienteeruja ebausuks.

Mida toob tulevik? *Elamenäeme. Lähitulevikus on ees Euroopa noorte MV Tšehhis ja Juunioride MM Ungaris. Kaugema tuleviku osas tean vaid seda, et ära igal juhul ei lõpeta.*

Oma miinuseks orienteerumise juures peab Eveli seda, et ei oska korralikult asimuuti joosta ja samme lugeda. Või tegelikult arvab ta, oskab küll, aga ei kasuta, sest a) see võtab palju aega (võrreldes "umbes" minemisega) ja b) ta pole endas eriti kindel.

Eveli Kadrist ja Annikast:

Annika kohta arvab Eveli, et Annikal kipub veidi stabiilsusest puudu jääma. Jooksus väga tugev. Antud hetkel Eesti kõige kõvem konkurent.

Kadri kohta: Potentsiaal on suur. Kuna Kadri on Evelist 2 aastat noorem ehk siis teine vanuseklass, siis nad üksteist palju ei tunne. Esinemine Balti MV jättis küll väga hea mulje - 14 klassi tüdrukuna olla neljas ja sealhulgas võita kõiki lätlasi nende kodumaastikul pole just paha.

Annika

Loo autoril on au tõdeda, et ta on olnud põhjuseks, miks Annikast on saanud orienteeruja. Nimelt on Annika vanem õde minu parim sõber, kellega olen suure osa oma ajast ninapiidi koos veetnud (elasime kogu aeg ka ühes majas). Annika ütles, et tal oli kade vaadata minu medaleid seal ja näha, kuidas ma terve suve ringi reisin, millest kasvas kindel teadmine - Annikast saab ka orienteeruja.

Erinevalt Kadrist ja Evelist ei ole Annika pere seotud orienteerumisega, küll aga on tüdruk pärit Põlvast - tugevast orienteerujate pesast. Annika treeneriks on Kalle Ojasoo ja klubiks OK Põlva Kobras. Annika õpib Tartus Hugo Treffneri Gümnaasiumis.

Orienteerumisega alustas ta 1996. aasta sügisel ning samal aastal käis ka esimest korda võistlustel - Suunto Games'il. Esimesel päeval läks Annikal väga halvasti ja ta arvas, et see orienteerumine ei ole ikka kellegi õige ala. Kui aga järgmisel päeval hästi läks, oli olemas stimul talv läbi treenimiseks.

Annika mäletab oma esimestest võistlustest seda, et ta ei käinud kunagi autasustamisi vaatamas - tema ju kohta ei saanud ja mis ta ikka seal niisama passib. D 14 klassis tekkis juba kadetus, et miks tema ei ole nii hea kui need teised pjedestaalil ja D 16 klas-

sis hakkasid tulema võidud.

Oma esimese võidu sai Annika D 14 klassis Lõuna-Eesti karikavõistlustelt ja ta ütleb, et teistele "ära tegemise" pärast oli ta väga uhke.

Kodused Annika võistlustele kaasa elada ei saa, kuna Annika ei räägi kodus, kuidas tal võistlustel läheb. Küll aga mäletab ta, et Lõuna-Eesti karikavõistlustelt saadud karikat nähes oli isa väga uhke olnud.

Hetkel jookseb Annika näpukompassiga, kuid eelistab ikka plaati. "Näpukas" on jäänud seetõttu, et plaadikompassi ei ole.

Oma tugevaks küljeks peab Annika jooksu, sest metsas jookseb ta kaardi peal olevat punast teed pidi. Üldiselt jõuab tüdruk punast teed pidi enamasti punkti, aga kui juhtub, et punkt tee peal vastu ei tule, vaat siis on jama. Annika ütleb, et käib punkte otsimas, mitte läbimas. Ja ta teab kindlasti, et tal on 1 KP haigus. Ta kaotab vahel kaardiga kontakti ning peab punktis ennast otsima. Suunajooksuga saab läbi keskmiselt, kompassi hakkas kasutama üsna hilja.

Ebaususe osas ütleb Annika, et on selle loo autorilt saanud - kui on uued kiled (*jooksuriided, toim.*) ja kompass, siis läheb ta metsa väga ettevaatlikult. Muid ebausuga seotud rituaale või uskumusi ei oma, kuna ei taha endale takistusi seada. Küll aga peab ta võistluseelisel päeval käima treeningul.

Annika paremad tulemused 2000:

- EMV tavarada D16 I
- EMV lühirada D16 I
- Suunto Games D16A IV
- Lõuna-Eesti KV D16 I
- Kobras Cup D16 I
- Karjalaskevõistlus D16 I
- Sportnet-EOL noorte karikasari D16 I
- Edetabel D16 II

Mida toob tulevik? Hetkel teeb Annika tööd JWOC 2003 nimel.

Annika Evelist ja Kadrist:

Eveli - väga tugev ja omanäoline isiksus. Orienteerumises kõikidel aladel hea, nii jooksus, suusatamises kui ka tehnilises orienteerumises. Kõikidest omavanuselitest üle, suudab konkureerida ka kõige kõvamate tegijatega. Laitmatu jooksja, enesekindel, väga hea keskendumisvõimega. Jookseb puhtalt, ainus viga, mida tavaliselt teeb, on see, et ei kontrolli punkti numbrit.

Kadri - Kadrit on raske iseloomustada, sest Annika ei mäleta neil vähestel kordadel, mil nad on omavahel radu võrrelnud, kuidas Kadri punktid võttis. Annika arvab, et Kadri on rohkem üle tehnika poolepealt kui jooksus. Oma orienteerumisvõimete edukuse poolest sarnaneb Eveliga, sest oma nooruse poolest konkureerida endast vanematega ja saavutada häid tulemusi, on märkimisväärne.

Üldiselt - mõlemad on väga head orienteerujad (muidugi Eveli on see kõige tugevam) ja tugevad konkurendid. Eveli jookseb kiirest ja puhtalt, kindlalt, ei lase ennast metsas häirida. Kadri on tehnilises pooles hea ja sellega ka Annika arvates temast üle. Annika loodab aga oma väledatele jalgadele ning see olevat ainuke asi, millega ta suudaks ülejäänuga KEAst konkureerida.

Sportnet- EOLi karikasarja D16 esikolmik (vasakult): Siiri Mere 2. koht, Annika Rihma (1.) ja Kadri Uiboupin (2.).

Foto: Maret Vaher

SI!?

Tarmo Klaar
SI maaletooja

Mida tähendab see kahetähteline lühend SI? Hispaanlastele tähendab see täheühend jaatust - JAH. Eesti orienteerujatele aga hakkab see tähendama uut ajajärku orienteerumises- elektroonilise märkesüsteemi kasutamist võistlustel. SI ehk siis lahti kirjutatuna SPORTident on orienteerumismaailmas enimkasutatav elektrooniline ajavõtu- ja märkesüsteem.

Loodud on see süsteem Saksamaal aastal 1996 Diethard Kundischi ja Siegfried Ritteri poolt. 4. mail 1996 esitleti süsteemi Dresdenis IOFi tehnilisele komisjonile. Esimene testvõistlus toimus sama aasta novembris Hohenfeldis esimese põlvkonna seadmetega.

Alates 1998. aastast on süsteem hakanud vallutama maailma. 28. jaanuaril 1998. aastal kiitis IOF heaks SPORTidenti märkesüsteemi 3. versiooni. Juulis kasutati SI-d edukalt Itaalias rahvusvahelistel võistlustel, kus osalejaid oli üle 3000.

Tänaseks on turule jõudnud SI 4. versioon ja hulgaliselt lisaseadmeid ning tarkvara, mis

võimaldavad saada võistlustest parema ülevaate. Näiteks on olemas metsa KPsse ülesseatavad raadiosidel toimivad jaamad, mille kaudu saadetakse võistluskeskusesse teavet KP-d läbivatest võistlejatest.

Hetkel on SPORTidenti süsteemi kasutusele võtnud üle 20 riigi 4 kontinendil. Müüdnud on üle 75 000 SI kaardi ja 14 000 jaama.

SPORTidenti märkesüsteem koosneb kahest põhilisest komponendist:

võistleja elektroonilisest kontrollkaardist (inglise keeles *SPORTident control card*, edaspidi nimetame seda SI kaardiks) ja kontrollpunktis olevast kontrolljaamast (inglise keeles *SPORTident control station*, lühemalt võiks kutsuda neid jaamadeks).

**Põhikomponendid:
SI kaart ja jaam)**

SPORTidenti kaart kinnitatakse kummipaelaga näpu külge ja kaardi suurus on 70x18x3 mm. Igal kaardil on ainulaadne kaardi number, mis on ka kirjutatud ka kaardi peale. Seda numbrit ei saa muuta. Küll on korraldajal soovi korral võimalik salvestada võistleja rinanumber kaardi mällu.

Ühte SI kaarti on võimalik salvestada kuni 30 kontrollpunkti tunnusnumbrit koos KP läbimise aegadega ja neile lisaks veel stardi-, finiši-, ja kaardi kontrollimise aeg. Andmed säilivad kaardi mälus üle kümne aasta.

Kaardil ei ole vahetatavaid osi ja kaarti saab kasutada normaalses tingimustes aastakümneid.

SI jaamad on programmeeritavad ning neile võib omistada erinevaid funktsioone (nullimine, kontroll, start, finiš, kontrollpunkt jne).

Lisaks on olemas veel spetsiifilised SI jaamad SI kaartide lugemiseks ja jaamade programmeerimiseks. Neid kutsutakse juhtjaamadeks (*Master stations*).

Jaamades on vahetatavad patareidekomplektid. Patareide tööaeg on umbes 300 tundi, see

on umbes 30 võistluspäeva.

Jaamu on võimalik programmeerida töötama kahes režiimis: treening- ja võistlusrežiimis.

Treeningu korral aktiveeritakse jaamad magnetpulga abil ja nad töötavad kuni eelprogrammeeritud aja või kuni OFF-kaardiga väljalülitamiseni.

Võistlusrežiimis programmeeritakse jaamadesse jaama käivitumise ja sulgemise aeg. Võistlusrežiimis on jaamad kuni käivitumiseni ooterežiimil (*sleep*). Jaama mõõtmed on 113x62x31mm ja ta kinnitatakse punktis spetsiaalsetele alustele.

Seega on võimalik KP alused viia metsa varem ning alles hiljem, vahetult enne võistlust, viia sinna ka jaamad.

SI jaamu toodetakse erineva mälumahuga. Jaamadele on võimalik lisada ka täiendavat funktsionaalsust andvat riistvara.

Tellida saab etapiaegade trükkimise komplekti, mis sisaldab akudel töötavat printeri ja spetsiaalset SI jaama. Selline lisaseade on sobilik nii treeningute ja ka näiteks meie päevakutele läbiviimiseks.

2000. aastal tuli välja sprindikomplekt, mis on spetsiaalselt tehtud pargi- ja sprindivõistluste ajavõtuks, sisaldades ajavõtuks fotosilmi ja andes aja kümnendiksekundite täpsusega.

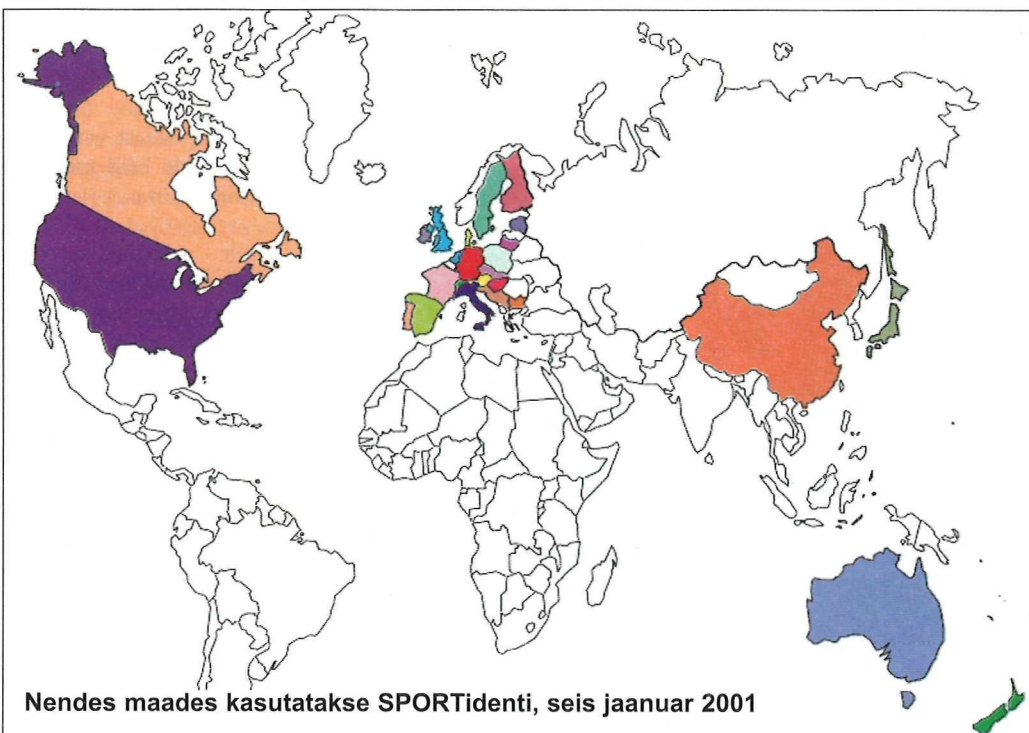
Tšehhid on teinud raadiojaamade süsteemi, mille külge ühendatakse metsas SI jaam(ad). Neist saadetakse informatsioon võistluskeskuses olevasse vastuvõtusüsteemi. Maastikust sõltuvalt on selliste saatjate töö raadiuseks 5-50 km!

SPORTident'i koduleheküljel internetis:

<http://www.sportident-run.de/>

Lisainformatsiooni leiab ka Eesti Orienteerumislidu koduleheküljelt

<http://www.orienteerumine.ee>

Nendes maades kasutatakse SPORTidenti, seis jaanuar 2001

SPORTident! Mida ma pean tegema?

Tarmo Klaar
teab SIst mõndagi

18. novembril 2000 võttis EOL Üldkogu ühehäälselt vastu otsuse hakata kasutama SPORTident märkesüsteemi EOLi egiidi all toimuvatel võistlustel alates 2001. aasta suvehooajast (Otsus number 7-2000).

Seega kasutatakse SPORTident (SI) märkesüsteemi kõigil Eesti meistrivõistlustel, 4-ESTil ja Suunto Gamesil. Samuti on otsustanud suuremate võistluste korraldajaklubid kasutada SI-d oma võistlustel.

Nimekiri võistlustest, kus kasutatakse SI märkimist, on ära toodud EOLi koduleheküljel olevas kalendris. Täna seisuga (01.02.2001) on võimalik kasutada Eestis SI-d vähemalt 25 võistluspäeval. Kindlasti tuleb juurde väiksemate võistluste korraldajaid, kes soovivad seda süsteemi kasutada. Samuti on plaanis proovida ka mõnel päeval paralleelselt tavalise komposteerimisega SI märkimist.

Lisaks peetakse SI-märkesüsteemiga võistlusi välisriikides (Rootsi, Euroopa, Leedu, jne).

Kust saada SI kaarti?

Kõige õigem oleks kaart endale osta. Teda saab tellida EOLi kodulehekülje kaudu www.orienteerumine.ee. SI kaardi hinnaks on 350 krooni. Võimalik on kaart ka rentida, 2001. aastal on rendihinnaks 20 krooni päevas, millele võib lisanduda korraldajapoolne kautsjoni sissemakse nõue. Lihtsa arvutusega võib leida, et juba 18. võistluspäev SI-ga on teeninud investeeringu tagasi. Juhul kui käiakse ka

Üks variant SI kaardi hoidmisest

välisvõistlustel (O-Ringen, Veteranide MM 2001 jne) on tasuvusaeg veelgi lühem. Tüüpilisel keskmisel eesti orienteerujal peaks seega juba järgmisel aastal SI kaart "tasuta" käes olema. Nagu kõige muu puhul, on ka SI kaarti odavam osta kui rentida!

Kuidas kasutada?

Registreerimisel tuleb teatada korraldajale isikliku SI kaardi number või anda teada soovist rentida SI kaart.

Võistlusele tules loe rahulikult läbi korraldajate poolt välja pandud informatsioon. Kontrolli stardiprotokollist, et sinu SI kaardi number oleks ikka õige. Kui on vale number, siis teavita võimalikult kiiresti korraldajaid, kes saaksid vea ära parandada, vastasel juhul võib tekkida arusaamatusi finišis, kui programm ei tunnistaks sind omaks või tühistab tulemuse.

Pane tähele!

Ühe kaardiga võib võistluse jooksul startida ainult üks võistleja. Erandina võib korraldaja lubada sama SI kaardiga startida mitu jooksjat teatevõistluste korral. Kuid võistkonnal peab olema siiski minimaalselt 2 kaarti ja neid ei tohi kasutada teiste võistkondade juures.

Enne startimineku kontrolli, et võtad kaasa ikka enda SI kaardi. Selleks on igal kaardil oma number. Veendu, et kaart töötab. Võistluskeskuses peaks olema üles pandud spetsiaalne SI jaam, kus saab teha tutvust SI märkimisega ja veenduda, et kaart töötab.

SI kaart (seda kutsutakse ka (SI) pulgaks) käib kummipaelaga näpu külge (vt fotot).

Soovitav on hoida kaarti kahe näpu vahel, mitte näpu peal. Sellisel juhul on märkimine mugavam ja kiirem.

Enne stardialasse sisenemist on vaja SI kaart nullida ja kontrollida. Selleks on korraldajad pannud stardiala värvatesse spetsiaalselt programmeeritud ja markeeritud SI jaamad. Nullimisel (ing. CLEAR) tühjendatakse SI kaardi sisu eelneva võistluse andmetest. Nullimiseks on vaja hoida kaarti jaama augus umbes 4-5 sekundit. Edukalt toimingust annab teada heli ja valgussignaal. Peale puhastamist tuleb kaart kontrollida - kas kaart on puhastatud ja ka töökorras. Selleks on teine SI jaam, mille nimeks on kontroll (CHECK).

Kontrollimiseks piisab poolest sekundist ja jällegi antakse heli ja valgussignaal. Kui signaali ei ole, tuleb proovida kaarti uuesti nullida. Probleemide korral pöördu koheselt stardikohtunike poole.

Väiksematel võistlustel, päevakutel ja treeningutel võib korraldaja kasutada stardijaama saamiseks ka stardijaama. Sellisel juhul tuleb stardijoonel teha nn. stardi märkimine, mille käigus kirjutatakse SI kaardi sisse stardiaeg. Märkimine kestab 0,2 sekundit ja SI jaam annab toimingut edukusest heli ja valgussignaaliga märku.

Rajal on kontrollpunkt sisustatud ühe või mitme SI jaamaga. Jaamal on peal ka kontrollpunkti tunnusnumber. Märke saamiseks asetage SI kaart jaamas olevasse auku (vaata ülalolevat fotot). Märke salvestamine võtab aega 0,2 sekundit ja toimingut tagajärjel salvestatakse kaarti jaama tunnusnumber ja läbimise aeg ning jaam annab heli ja valgussignaali. Kui kogemata panite

Märke sooritamine SI kaardiga

auku pulga kaks või mitu korda järjest, siis olge mureta, viimaseid märke ei salvestata. Kui aga keegi teine vahepeal teeb samas jaamas märke, salvestatakse ka teie teine märged kaarti.

Kui mingitel tehnilistel põhjustel märguannet ei ole näha ja/või kuulda tuleb teha tavalise kompostriiga märke kaardil asuvasse R lahtrisse. Selliseks juhuks peab korraldaja varustama kontrollpunkti ka tavalis(t)e kompostri(te)ga.

Pane tähele!

Korraldajad võivad mõne spetsiaalse võistluse jaoks ära keelata kas valgus-, heli- või ka mõlemad tagasiside märguanded. Korraldaja peaks aga seda võistlejatele enne starti eriliselt rõhutama.

(järgneb lk 10)

SI KP jaama "tulukesed" - Edukalt märkimisest annab SI jaam märku helisignaali ja kahe vilkuga tulega

Järg. SI?! Mida mina pean tegema?
(algus lk 9.)

Eelstardi joonel puhasta SI-kaardi mälu, selleks hoiä kaarti SI nullimisjaamas kuni jaam annab heli- ja/või valgussignaali. Fotol Meelike Pandis 4ESTi stardis 2000.a Foto: Tarmo Klaar

Kui ei ole tegu just ühis- või viitstardiga, siis kasutatakse tavaliselt **finišijoonel märkimist**, mille puhul **võistleja fikseerib ise oma finišiaja**. Finišijoonel tehtav märkimine ei erine millegi poolest metsas kontrollpunktis tehtavast märkimisest - kaart auku ning kuuldes ja nähes signaali, ongi aeg fikseeritud.

Sarnaselt korraldati ajavõtt eelmisel aastal 4-ESTil ja viimastel aastatel O-Ringenil.

Ühisstartide korral võib olla kasutusel tavaline finiši ajavõtt, kus kohtunikud fikseerivad lõpuaja ja järjekorra või on viinud finiši KP mõned meetrid peale finišijoonet. Sellisel juhul peavad korraldajad garanteerima õige lõpetajate järjekorra. **Juba enne starti** uurige välja, kuidas on finiš korraldatud!

Pärast finišijooone ületamist on vaja veel SI kaardist andmed välja lugeda. Finišialas on selleks eraldi spetsiaalne SI jaam. Tavaliselt võiks leida selle juurest ka usina kohtuniku, kes ei lase teid enne minema, kui andmed loetud.

Ärge siis tema peale väga pahased olge ja pange oma väsinud näpu otsas olev SI kaart lugejasse. Karta ei tasu - verd võtma ei hakata! Lugejas tuleb kaarti hoida seni kuni kuulete ja/või näete SI jaama vilkumas ja piiksumas. Toiming võtab umbes 2-3 minutit.

Sellel ajal kontrollitakse üle ka kõik teie KPde läbimised ja arvutatakse tulemus. Sellega ongi kõik, liikuge rahu-likult edasi ja väljuge finišialast.

Olenevalt võistluse suuruselt ja korraldaja tahtest, võite saada kohe isiklikud etapiaegade väljatrüki. Kas ja kuidas see igal võistlusel korraldatud on, lugege võistluse juhendist. Nii lihtne see ongi!

Lõpuks kokkuvõtvalt mõned punktid, mida meeles pidada:

- Enne võistlust loe korraldaja märkusi SI süsteemi kasutamise kohta (eriti seda, kuidas on organiseeritud start ja finiš).

- Kontrolli, et Sinu SI-kaardi number oleks õige ja võta see starti kaasa.

- Eelstardi joonel puhasta SI-kaardi mälu, selleks hoiä kaarti SI nullimisjaamas kuni jaam annab heli- ja/või valgussignaali.

- Enne starti kontrolli oma kaart, pistes see kontrollijaama. Heli- ja/või valgussignaali kinnitavad, et kaart on töökorras.

- Rajal veendu, et märkimine õnnestus, sellest annab taas märku heli- ja/või valgussignaali. Vastasel korral tee tavakompostri märgi kaardil olevasse R lahtrisse.

SPORTident ja korraldaja

Tarmo Klaar
- on SIga juba võistluse teinud

Järgnev jutt on mõeldud eeskätt võistluste korraldajatele.

Tänaseks päevaks on 3 aktiivsemat orienteerumisklubi Eestis (Ilves, Kobras, Võru) endale tellinud SPORTident'i märkesüsteemi (SI). EOLI juhatusel poolt püstitatud miinimumprogramm on täidetud - 70 SI jaama ja võistlejatele SI kaardid on tellitud ja jõuavad märtsiks Eestisse.

Üsna kindlalt on lubanud ka OK Orion soetada Põhja-Eestisse SI komplekti. Seega peaks suvehooajaks olema

Eestis kokku üle 100 SI jaama.

Eestlaslikult on alanud ka SI kaartide ostmine - mida aeg edasi, seda rohkem saadakse aru, et tasub osta isiklik kaart.

Otsustatud on, et EOLI võistlustel kasutatakse SI märkesüsteemi. Samuti on suuremate o-võistluste korraldajad võtnud vastu otsuse kasutada tehnikat ka KPdes. Võistluste nimekirja, kus kasutatakse SI, on pidevas uuendamises ja viimast seisu on võimalik alati vaadata EOLI koduleheküljel olevast Orienteeruja Kalendrist.

Üldkogu otsusega (2000/8) võeti vastu ka SI seadmete piirhinnad aastaks 2001. SI jaama rendihinna maksimumiks on 60 krooni/päev.

Millest peaks alustama?

Kõigepealt peaks tulema koolitusele. Märtsi keskel (**17.-18. märts, Tartus**) toimuv kahepäevasel koolitusel on plaanis nii rääkida kui ka lasta korraldajatel proovida praktiliselt järgi, mida siis ikkagi kujutab endast SI kasutamine võistlusel. Mida ja milliseid kulusid toob see kaasa ja milliga peab arvestama, et võistlus laabuks tõrgeteta. Osalema ootan eriti klubide arvuasjatundjaid aga ka teisi, kes hakkavad kokku puutama SI süsteemiga - rajameistrid, finiši- ja stardikorraldajad jne.

Teiseks sammuks SI-ga sinasõbraks saamise teel soovitatakse klubil iseseisvalt kasutada

SI-d oma klubisisestel võistlusel, rentides mõneks päevaks seda komplekti. Sellise võistluse käigus õpetatakse teadja välja klubi teised liikmed ja saaks oma esmase reaalse kogemuse uude süsteemiga.

Seejärel on paras aeg vaadata, millisel klubi poolt korraldataval võistlusel kasutada SPORTidenti ja sellest kõiki teavitada.

Ja ega muud jäägi üle kui edaspidi kasutada kõikidel võistlustel elektroonilist märkesüsteemi!

Jõudu tööle!

Sajandi Orienteeruja Eestis on Sixten Sild

Terve aasta väldanud Sajandi Orienteeruja valimised jõudsid veebruarikuu esimestel päevadel õnnelikult lõpuni. Nüüdseks on punktid kokku loetud ja tulemused teie ees.

Hoolimata hääletusvõimaluste rohkusest, jäi osavõtt siiski väga tagasihoidlikuks. Oma hinnangu

primatele rivile andsid kokku 35 hääletajat - 28 Interneti ja 7 kirja teel.

Tahan siinkohal ka väga tänada Tarmo Klaari, kes Internetis läbi viidud hääletuse jaoks kena lehekülje tegi ja sealset arvestust juhtis.

Lõppenud sajandil Eesti orienteerumiselu kõige enam mõjutanud inimesed Orienteeruja lugejate hinnangul on:

1. Sixten Sild	103
2. Arvo Kivikas	78
3. Arne Kivistik	74
4. Leho Haldna	52
5. Maret Vaher	45
6. Külli Kaljus	42
7. Madis Aruja	35
8. Nikolai Järveoja	15
9. Alex Kaskneem	14
9. Ede Ümarik	14
11. Marje Viirmann	13
12. Tõnu Raid	8
13. Riju Johanson	6
14. Taavi Tatsi	5
15. Maire Raid	4
15. Elo Saue	4

Ära märgiti ka järgmised nimed: Kalle Kalm, Ilmar Kask, Milvi Kivistik, Edit Madalik, Sirli Parm, Doris Sabre, Leida Sevruk, Sergei Shved ja Johannes Tasa.

Orienteeruja toimetus

Telli Suunnistaja! Tilaa Suomen Suunnistaja-lehti!

Suomalainen Suunnistaja-lehti ilmestyy 12 kertaa vuodessa. MM-vuoden numerot saat kotiisi tilaamalla lehden Suomen Suunnistusliitosta.

**Vuositilauksen hinta on
300 FIM.**

Tilauksen voi tehdä sähköpostilla osoitteeseen:
suunnistaja-lehti@ssl.fi
tai faxilla +358-9-3481 2433.

Suunnistaja-lehden mukana saat tänä vuonna kaksi lisälehteä:
Suunnistus 2001 -teemalehden
huhtikuussa sekä
MM-kisalehden heinäkuussa.

Fotokonkurss (*Tingimused Orienteerujas 8/53*)

Punktivõtt on tühiasi, aga katsu sa sealt ka minema pääseda!

Foto: Harry Veide

VÕISTLUS

Eesti meistrivõistlused suusaorienteerumises 3. - 4. veebruaril 2001 Savernas

Karged hetked Saverna metsades

Monika Järveoja

Eesti meistrivõistlused suusaorienteerumises toimusid sel aastal OK Põlva Kobrase korraldamisel 3.-4. veebruaril Savernas. Toimusid ilmataadi kiuste.

Võistluseelsetel nädalatel nägid nii mõnedki asjaosalised hirmunenägusid ning lasid mõistmatutel isikutel enda kulunälja teha, kes näiteks tavatesid kaaskodaniku reageerimiskiirust ja pulssi mõõta hüüde järel *lund sajab!* või *ilmateade!*. Kõige mustema stsenaariumi järgi oleks kordunud muidugi eelmise talve situatsioon – lumepuudusel EMV-d Savernas pidada ei saa. Sai. Kuigi taas ilma tavarajata.

Võistlusnädala esimesel päeval vastuvõetud otsus meistrivõistlused siiski kindlaksmääratud ajal ja kokkulepitud paigas (loe: Savernas) ära teha, tundub tagantjärele targutades ainuõige valik olevat. Nädala kulgedes tuli juurde nii lumekest kui külma-krade.

Kui nüüd lund, mida meil ikka kipub kas liiga napilt või üleliia olema, oli enam-vähem parasjagu, siis kraadiklaasi pügalad hüplesid esimese võistluspäeva hommikul ähvardavalt kahekümne miinuskraadi ümber. Karge talveilm valitses ka teatevõistluse päeval, kuid kohtunikud-võistlejad tuginesid eelmise päeva kogemustele ega lasknud end eriti heidutada.

Tänavused suusaorienteerumise lühiraja meistrivõistlused olid arvult kümnendad ning OK Põlva Kobras läbiviija rollis kuuendat korda. Piiratud (inim)ressursside tõttu on klubisisene tegijatering aastaid peaaegu muutumatuna püsinud. Ka nende orienteerumisklubide arv, kus talviseid meistrivõistlusi korraldada tahetakse/suudetakse, ei ole kasvanud.

OK Põlva Kobras presidendi Kolla Järveoja sõnul näeks ta meeleldi, et OK Võru ja OK Põlva Kobrase kõrval ka teised

klubid talviste võistluste korraldamisel hoogsamalt kaasa lööks, sest vaid läbi talvehooaja toimuvate võimalikult erilaadsete ning mitmekesiste võistluste puhul võime loota, et Eesti suusaorienteerumises uued ja noored talendid särama löövad. Loomulikult on talvel võistluste ettevalmistamine töömahukam ja suuremate riskidega seotud kui suvel.

Mehed *teiselpool kaameraid*: Samuti kui eelmisel aastal Haanjas, valmistasid ka Savernas EMV rajad ette Kalle Ojasoo ja Tõnu Nurm. Foto: Harry Veide

Kuna talviste võistluste korraldamisega pole paljudel klubidel kokkupuuteid olnud, toob Kolla Järveoja välja mõned tööd ja tegemised, millega Savernas kokku puutuda tuli. Lisades, et ehk ei teki siis EOLi Üldkogul küsimust, miks on EOLi eelarve kulude poolel ka dotatsioon Eesti talviste meistrivõistluste läbiviimiseks.

Ei ole uudis, et orienteerumine on spordiala, kus korraldajatel tuleb ka suviste võistluste kordamineku nimel palju vaeva näha ning energiat kulutada. Talvel lisanduvad ettearvamatud ilmastikutingimused. Otsustuspäeval esmaspäeval oli raske öelda jah võistluste toimumisele. Alati on kõige lihtsam minna kergema vastupanu teed ja võistlus ära jätta. Orienteerujatel visadust aga jätkub ning esmakordselt sai suusaorienteerumise rajale kaheksa mehega päev läbi lund kühveldatud. Päev pärast labidatööd tuli lund juurde ja

kui poleks juba hilja olnud, oleks võinud ehk ka tavaraja võistluse välja kuulutada.

Kui varasematel aastatel olime saanud võistluspäevade eel tunda tuisku ja lumesadu koos pluuskraadidega, siis sel aastal olime kimpus pakasega. Seekord vedas, et võistluseelset ööl lund juurde ei sadanud ning nii said kõik rajad üle sõidetud "ainult" kolm korda ja seda

kes petma ei kipu. Võiks nüüd järeldada, et ausa mängu ideaale järgides ei proovi ta esimese võistluspäeva kaarti põue pista, sest teab, et samas on veel järgmisel päeval teatevõistlus tulemas. Kahjuks paar inimest nii ikkagi tegid. Eks nad ise tea...

Ülevaatlikult tulemustest. Meeste põhiklassis kordas eelmise aasta võitu Ander Ojandu Võru klubist ning naistest võis kaheksandat aastat järjest võitjaau tunda Maret Vaher Põlva Kobrasest. Piret Niglas - mitmekordne Eesti meister suusatamises ja Lahti MMi suusakooandise kandidaat sai nüüd oma esimese medali (hõbeda) ka suusaorienteerumises.

Võistlustel osalenud Läti ja Leedu koondise liikmetest pääses Balti riikide karikaarvestuses kolme parema hulka vaid teisele kohale tulnud leedulanna Ramune Arlauskieni.

Pühapäeval toimunud teatesõitades käis tuline kullaheitlus meeste põhiklassis vanade rivaalide Värskas OK Peko ja OK Võru vahel viimase vahetuse viimaste kontrollpunktideni. Ankrumeeste duellist väljus võitjana noorem ja tõsisemalt harjutav Ander Ojandu ning tõi võidu Võru klubile. Naistest tuli seitsmendat aastat järjest meistriks Kobrase võistkond.

Noorte ja juunioride klassides said medaleid kaheksa klubi: Põlva Kobras 12 (5+3+4), Võru 8 (5+2+1), Värskas Peko 6 (1+2+3), Rakvere 3 (0+3+0), Lehola 2 (0+1+1), SRD 2 (0+1+1), Saue Tammed 2 (0+0+2) ning TA OK 1(1+0+0).

Epiloogi koht. Kolmandal veebruaril pidamata jäänud tavarada toimub kolmandal märtsil, ikka Savernas ja IX Maatalimängudega samal ajal. Näeme.

Väike mustapäine nool Sundsvalli lumistelt nõlvadelt

Kersti Kärner

Tahaksin siinkohal praktikasse viia mõtte, mis on küpsenud juba mitu kuud, ja tuua teieni jutuaamise Annika Zelliga - tüdrukuga Sundsvallist, kes lõi maailma suusaorienteerumise karussellis kaasa 14 aastat ja tõi pikkadelt reisidelt koju nii kuld-, hõbe- kui ka pronksmedaleid.

Loodan, et on palju neid, kes sportlaste elust ja tegemistest lähemalt huvitatud on, nõnda endale vajalikke kogemusi koguvad, kuid miks mitte ka meelelahutust leiavad.

Ühel külmal jaanuarikuu pühapäevaõhtul astusin kokkuleppekohaselt sisse Annika väiksesse hubasesse korterisse Oslo äärelinnas. Hoolimata kergest külmetusest, mis küll õnneks taandumas, on Annika just suusatamast tulnud. *Sõitsin täna väga aeglaselt. Metsas on praegu imeilus ja ma nautisin iga minutit oma paaritunnisel suusasõidul. Kui sihtpunktis Kikutstua uksest välja ulatuvat mitmekümnemeetrilist järjekorda nägin, siis oli hea meel, et apelsin endal kaasas oli.* (Kikutstua on üks enim armastatud hütte Oslost põhjas asuvas metsas (Nordmarka), kus saab kosutust soojast kakaost šokolaadikoogini ja kui vaja, siis ka õömaja.)

Ma pean tunnistama, et olen nõrgalt ette valmistanud ja tänulik, kui Sa aitad mind oma saavutuste osas.

Hästi! Tulin klubi Sundsvall HOIF meistriks iluuisutamises 1976. aastal.

(!!! Minu mangumise peale toob Annika lagedale tollaegse pildi, kuid nükaugle ma teda ei saa, et ta nõustuks pildi saatmisega Eestisse.)

Teine tiitel, mille üle ma väga uhke olen, on klubi Sundsvall OK meister suusaorienteerumises H(härrad) 21 klassis. Önn oli sel korral minu poolel -

Annika Zell

Süüdinud: 24. märtsil 1965 Rootsisis

Pikkus: 170 cm

Klubi: Nydalen Skiklub

Saavutused: 1986 - MM hõbe, 1990 - MM hõbe ja pronks, 1991 - MK kokkuvõttes hõbe, 1992 - MM kaks kulda ja pronks, 1994 - MM kuld, 1996 - MM kaks kulda ja hõbe, 1998 - MM kuld ja kaks hõbedat, 1999 - MK kokkuvõttes pronks, 2000 - MM hõbe, MK hõbe.

Två-mila võitja Sundsvall OK võistkonnas 1995 ja 1996.

O-RINGENi võitja D21 eliitklassis - 1993 ja 1996

4-kordne Rootsi meister suvel.

minu suurim konkurent sõitis viimasel järsul langusel võpsikusse ning kaotas kallid sekundid.

Peale mõningat järelemõtlemist saame kokku loetud medalid, mis on teada juba ka laiemale publikule.

Sa oled tegeleud väga erinevate spordialadega...

Jah, ma alustasin 4-aastaselt riistvõimlemisega ja seitsme aasta vanuselt iluuisutamise, kuid nendest aladest pidin oma suureks kurvastuseks umbes 11-aastaselt loobuma, sest selleks ajaks oli orienteerumine nihkunud minu jaoks kõige olulisemale kohale. Oma hea konditsiooni sain ehk venna Stefani jalgpallitreeningutelt, kus ma platsi ääres pallitooja kohustusi täitsin. Poisid mängisid nii halvasti, et mina jooksin kolm korda rohkem kui nemad platsil.

Millal Sa orienteerumisega tutvust teid?

Umbes 10-aastaselt. Esimest võistlust mäletan hästi. Kuidagi olin oma ülesandest valesti aru saanud ja mõtlesin, et pean leidma nii palju punkte kui võimalik. Finišisse saabununa oli kontrollkaardil 6 kompostrit enam kui tarvis. Noorteklassis osalesin esimest korda talvistel meistrivõistlustel 14-aastaselt ja tulemuseks oli eelviimane koht. Kaotused ei meeldinud mulle põrmugi. Kui ma võitjaks ei tulnud, siis jooksin koju tulnuna oma tupp ja lajatasin ukse tagantselja kinni. Istusin ja põrnitsesin seal enda ette tunnikesse ja seejärel oli kõik jälle hästi. Praegu mõtlen - vaesed ema ja isa!

Kas sa võistkonnasporti ka oled harrastanud?

Mul jääb pallikäsitemise osavusest puudu. Pealegi ei meeldinud üldse, et teised platsil piisavalt ei võidelnud ja minu jaoks muutus mäng igavaks.

Vaataksime nüüd tagasi sinu pikale ja põnevale suusaorienteerumise karjäärile.

Aastal 1986 läks mul esimest korda üle ootuste hästi. Seepärast sain MM-il nii individuaalrada kui teadet sõita. Sel aastal olin üks vähestest, kes niiõelda uisutas distansil. Tulemused suusatamises olid nii head, et ma otsustasin 1987. a murdmaale keskenduda. Ma ei kuulanud aga oma organismi piisavalt ja kannatasin ületreeningu all. Jaanuaris 1988 oli Austraalias MK etapp o-jooksus. Peale seda võistlust otsustasin võtta puhkuse ja rohelisel saarel omal käel ringi reisida. Puhkus kujunes enam kui kahekuuliseks ning pakkus meeldivat vaheldust. 1989. aasta RM (Rootsi meistrivõistlused) läksid jällegi hästi ja kuna 1990 MM pidi toimuma Rootsis, siis otsustasin selleks tõsiselt trennida ning valmistuda. Hõbe- ja pronksmedal andsid mulle kindlust ja tahet edasi rühkida.

Prantsusmaal 1992 tuli minu esimene kuld suusaorienteerumises. Tipptaseme saavutamisele aitas väga palju kaasa

Kui mitu massööri Rootsi koondisel Lillehammeris 1996 tuli lisaks palgata, pole teada, kuid hiljem võistluskeskuses naeratab Annika jälle võluvalt ajakirjanikele.
Foto A. Zelli erakogust

uurimus, mille ma koos Christin Janfällsiga GIHs (Spordikõrgkool Stokholmis) käies läbi viisin.

Me intervjuerisime 12 naisorienteerijat mentaalse kapasiteedi tähtsusest tipp-sportlastest naiste jaoks. Küsitlatavastest olid 6 naist saavutanud absoluutse tipu (nende seas Marita Skogum ja Annichen Kringstad) ja ülejäänud 6 olid oma saavutuste poolest kuskil 10-15 piirimail. Eelduseks oli, et naised on nii tehniliselt kui füüsiliselt samal tasemel.

Üllatuseks leidsime me tüdrukute vahel meeletult suuri erinevusi kõrgete eesmärkide püstitamisel ja tähtsate startide psüühilisel ettevalmistusel. See uurimus aitas ka mind edasi.

Prantsusmaa MMks 1992. aastal valmistusin psüühiliselt üle kuue kuu ja võtsin seda tõsiselt. Jõudsin läbi mõelda kõik seigad ja asjaolud, mis mind seal ees oodata võivad. Näiteks saavad koondise parimad reeglina ise endale stardi-grupi valida. Tavaliselt eelistatakse startida viimases satsis, kuid see tähendab, et minu suurim konkurent (seal Virpi

ORIENTEERUJA INTERVJU

Juutilainen) võib startida 2 minutit pärast mind.

Täpselt nii ka juhtus ja kui ma tavaliselt oleksin olnud sellest häiritud, siis nüüd ei mänginud see fakt enam mingit rolli. Oluline oli, et kaardi ja minu koostöö klapiks sajabprot-sendilisel. Eeliseks oli ka see, et favoriidiks oli Arja, kellel lasus suur surve. Kuid ma olin teda varemgi hooaja jooksul võitnud ja teadsin, et võin võita nüüdki.

Peale tavaraja kulda helises telefon vahetpidamata, nii et puhkamiseks jäi liiga vähe aega. Seda polnud ma tõesti ette näinud. Samuti ei olnud ma mõelnud, et kaks päeva hiljem on uus start - lühirada. Nii ma siis seisin seal sprindivõistluse stardis, kõrvuni naeratus suul, ja keskendunud Annikast polnud enam varjugi. Mõned sekundid peale kaardi kättesaamist tegin ühe korraliku uperpalli ja see lõi pea jälle selgeks. Et ma kolmandaks tulin, oli õnn.

1996. aasta MMil Lillehammeris oli situatsioon hoopis teine. Sel hooajal olin võitnud kõik võistlused (v.a. esimene katsevõistlus), olin olnud terve ja vorm oli ju suurepärase. Nädalapäevad enne etteastet, koondise laagris, kui jutuks olid ootused MM-ilt, ütlesin otse välja, et ma ei saa olla rahul ilma MMi kullata. Seega lasus mul muidugi veel suurem press ja peale tavaraja kulda tundsin, kuidas mitu kilo õlgadelt langes.

Rajad olid Lillehammeris väga rasked ja peale tavarada tundsin end surmvasinuna ning lisaks valutas kogu organism meeletult. Olin ennast täiesti tühjaks sõitnud, nii et teistel tuli mind autosse aidata, riided vahetada ja otse voodisse saata.

Kaks päeva hiljem sprindidistantsi hommikul vajasin ikka veel massööri abi. Peale seda MM-i olin nii väsinud, et koju jõudes heitsin voodisse ja magasin kolm päeva järjest. Õnneks sattus see nädal täpselt koolivaheaeg olema ja tööle ei tulnud minna.

Mõjutatuna rahva juttudest, et kõige õigem on tippspordist loobuda tipus olles, tänasingi meeldivate elamuste eest ja ütlesin peale Lillehammeri

MM-i hüvasti.

Kuid loobumine polnud hoolikalt läbimõeldud ja südames tundsin, et tahan jätkata. Alles 1997. a novembris otsustasin jälle valmistuma hakata. Helistasin koondise treenerile ja ütlesin, et tahaksin järgmisesse laagrisse kaasa tulla, et näha, kas olen jälle võimeline medalite eest heitlema. Sain laagrist positiivseid elamusi ja 1998. a MM-ile Austrias oli tee avatud. Veel üks kord võita oli väga eriline ja suurepärase tunne. Teadsin, et ma suudan medalite eest heidelda, kuid tulla taas maailma parimaks oli võrratu elamus.

Kaks aastat hiljem hakkasin aru saama, et hooaeg 2000 jääb mulle tippspordis viimaseks. Kahjuks olin 5 nädalat enne MM-i Krasnojarskis haige olnud ja seepärast kahtlesin, kas suudan Venemaale kaasa sõita. Tegin seda siiski ja ei kahetse sugugi. Sain sealgi head tulemused ja võisin rahulolu ning hea tundeiga südames meenutada kõiki neid ilusaid hetki läbi aastate, mis on mulle tänu suusaorienteerumisele osaks saanud.

Orienteerumine on sinu elus spordialadest olulisim, ütled sa ise.

Suusaorienteerumises suutsin leida tee absoluutsesse tippu. Suvel pole mul nii edukalt läinud. Parimal hooajal -1993- võitsin O-Ringeni (see oli Rootsis esimene võistlus pärast 1992. aastal kehtestatud võistluste korraldamise keeldu). 5-päevajooksul lõin teiste seas hilisemaid MM-i võitjaid Marita Skogumi ja Anne Bogreni. Rootsi MV läks ka edukalt (Annika võitis sprindi ja oli ka teates võitjanaiskon-nas), kuid kahjuks haigestusin otsustaval katsevõistluste nädalavahetusel. Sama juhtus 1995. aastal. Katsevõistlusi peetakse ena-masti augustis ja just sel ajal olen sageli tõbine.

1997 suutsin lõpuks ometi katsekatest osa võtta ja sain põhidistansil teise koha. Sellest hoolimata ei valinud toonane treener mind MM-ile sõitjate hulka. Loomulikult olin ma väga pettunud ja kurb selle teate üle.

Miks üldse peetakse spetsiaalseid katsevõistluseid, kui neid ei arvestata? Ma saan aru, et võistkonna kinnitamine MM-ile on tihedas konkurentsis ülimalt raske, sest kellelegi peab alati ära ütleva. Katsevõistluste eesmärk aga ongi just kindlate kriteeriumide kehtestamine.

Kääriku MK-I 1999. Ka seekord tuli MK etapivõit.

Foto: Harry Veide

Millised on need sinu saavutused, mille üle sa ise kõige enam rõõmu tunnend?

MM-il võitjaks tulemine on väga eriline. Paljude orienteerujate silmis on suusaorienteerumine väihese tähtsusega spordiala ja valdav arvamus on, et tippu jõuda on kerge. See ei vasta sugugi tegelikkusele.

Kõik tippspordilased ükskõik millisel spordialal pühendavad ettevalmistusele tohutult palju aega ja jõudu. Minu elu on paljuski keerelnud kooli, hiljem töö ja sporditegemise ümber. Selle elustiili olen endale ise valinud ja arvan, et olen suut-

nud endast prima anda.

Kuid tulles tagasi küsimuse juurde, siis arvan, et jagatud rõõm on kahekordne rõõm. Tiomila võitmine ja seda kaks korda järjest - 1995 ja 1996 - on olnud eriliseks elamuseks. Rootslaste jaoks on Tio/Tvåmila võitmine suursündmus ja mitte vähem tähtis kui Jukola/Venla-teate võitmine soomlaste jaoks. Kuigi valan pisaraid üldiselt nii rõõmust kui kurbusest, ei oleks uskunud, et ka lõpuspurdil nutma hakkain. 1995. aastal ankrunaisena finišisirgel joostes ei suutnud ma aga oma meeletut rõõmu tagasi hoida. Tol hetkel mõtlesin juubeldades, et meie, viis naist Sundsvallist, võidame kõiki suurte klubide sisseostetud jooksjatega naiskondi.

Rootsis on orienteerujad hajunud erinevatesse klubidesse vastupidiselt Norrale või Soomele. Omal ajal oli meil koondises 10 jooksjat 9 erinevast klubist. Norras võib ju Halden Skiklubb'i meeskonda rahulikult nimetada maailma koondiseks. Nende jooksjatega peaksid nad Tiomila või näiteks Jukola igal aastal võitma. Minu arvates on orienteerumise arengule kasulik, kui häid jooksjaid jätkub võimalikult paljudesse klubidesse.

Lugesin 1996. aasta maikuu Skogspordist, et te saatsite faksi teel hulga julgustavaid ja positiivseid tervitusi. Kuidas need kõlasid?

Lugu oli nõnda, et me saime 1995. aastal auhinnaks faksid ja neid sai aasta hiljem innukalt kasutatud. Et head meeleolu luua ja positiivsele mõtlemisele ergutada saatsime üksteisele lühikesi toredaid kirju. Tervitused olid laadis: "Kerget jalga!", "Lennukat minekut!", "See võistlus läheb suurepäraselt!" jne.

ORIENTEERUJA INTERVJU

Mõte oli selles, et tahtsime võistluseks mentaalselt igati positiivselt häälestuda. Kuna me õpingute või töö tõttu elasime erinevates kohtades, oli nii ainuke võimalus head kontakti hoida. Praegu on mul kahju, et seda faksimasinat enam alles pole.

Paljude sportlaste jaoks on problemaatiline õpingute/töötamise ja täiskoormusel treenimise ühendamine. Kuidas suutsid sina kroonilise ajapuuduse probleemi lahendada?

Stuudium Stockholmis kestis kolm aastat ja sel ajal olin sunnitud igal nädalavahetusel reisi- ma, et lumele trenni tegema saada. Seda, mida võiks tudengieluks nimetada, ma küll ei elanud. Kuid ma ei tea, kas ma suutsin seda kõige paremini kombineerida; tõsi jah, sel ajal sain oma esimese kulla Prantsusmaal, nii et järelikult siis õnnestus.

Tol aastal sain vabaks aja jõulude ja MM-i vahel, sest olin enne õpinguid piisavalt töötanud ning ei pidanud läbima kohustuslikku koolipraktikat.

Töötanud olen ma alati 80%, ka nüüd, kus ma enam nii palju ei trenni. Minu jaoks on see olnud eelduseks kogu karjääri vältel ja ei kujuta ette, et oleks täiskohal töötanud. Tegelikult on ju seda 20% vaja parema puhkuse nimel, mitte selleks, et veel rohkem treenida! Kui organismi sunnitakse nii palju endast andma, siis on puhkust hädasti vaja, ja ma tundsin, et see tunnikene päeva lõpus või näiteks see, et ma esmaspäeva hommikuti ei alustanud kell 8.00, vaid tund hiljem, oli otse kohustuslik.

Mul on muidugi vedanud, et töötasin koolis, mille rektor mõistis minu eesmäärke igati ja mulle vastu tuli. Tänu temale sain nii 1996ndal kui ka 1998ndal aastal kaks kuud enne MM-i puhkuse. Õpilaste seisukohast võttes oli see ehk parim lahendus, kui et ma oleks olnud ühe päeva siin ja ühe päeva seal. Nüüd jõudsin päevasel ajal trennida ja õhtuti oli aega sotsiaalseks eluks. Ometi sain sõpradega koos olla ja kinos käia.

Puhkus ja uute jõuvarude ammutamine on ülimalt olu-

line! Nendel aastatel pidin muidugi palju raha kokku hoidma, et majanduslikult hakkama saada. Sponsoreid mul polnud, nii et kõik sõltus ainult endast. Tagantjärele ei kahetse seda sammu absoluutselt ja olen tänulik vennale, kes mind sellele mõttele viis.

Praegugi töötan vähem, sest hindan väga kõrgelt vaba aega. Ma armastan selles mõttes vabadust ja võimalust näiteks nüüd veebruaris Nydaleniga Hispaaniasse sõita.

Räägi ka natuke sellest, kuidas sa treeninud oled?

Kirjuta, et ma vihkan rullidega sõitmist! See on ju nii mõtetult igav ja ei paku mingit pinget! Miks ma peaks mööda asfaltteed vihtuma, kui minu ümber on nii palju fantastilist metsa! Sellepärast pole ma rulle praktiliselt üldse sõitnud, vaid suvel, nagu sa tead, orienteerumisega tegelenud. Olen pidanud mõnevõrra enam spetsiaalselt jõudu treenima, aga ma ei arva, et oleksin midagi kaotanud. Esimestel võistlustel hooaja alguses olin ehk konkurentidest käelihaste arvelt veidi nõrgem, kuid ma jõudsin selle paari nädalaga tasa teha.

Oma isikliku treenerit pole mul kunagi olnud ja treeninguid olen ise planeerinud. Samuti pole mul kunagi midagi paberil, vaid peas. Aastatega olen oma organismi hästi tundma õppinud ja tean, kuidas end vormi viia. Õeldu kehtib kindlasti suusutamises, jooksmisses pole see ehk nii hästi õnnestunud.

Üldiselt erinen ma võib-olla teistest selle poolest, et olen rohkem teinud kiireid kõrge pulsiga treeninguid kui pikki rahulikke. Maksimaalselt üks kord nädalas võtsin jalga alla pikema rahuliku otsa.

Nagu juba öeldud, olen õppinud oma keha ja organismi kuulama. Seepärast ma ka ei planeerinud nii palju. Kui olin väsinud ja nõrk, siis jooksin rahuliku otsa ja päev hiljem näiteks intervalle.

Varem oled sa rääkinud ka intervalltreeningutest kaardiga maastikul.

Sundsvallis oli meil näiteks treeninguid, kus klubi parim mees orienteerus ees ja teised lihtsalt püüdsid hoida tempot, kes jõudis, luges kaasa. Mõte

oli grupis püsida, ma poleks sellise kiiruse pealt iialgi kaarti lugeda jõudnud. Need olid ühed kõige raskemad treeningud.

Kui suur osa on olnud orienteerumistehnika harjutamisel?

Tehnika harjutamisest võisin kiiresti ära tüdineda. Kui me olime välismaal laagris olnud ja kaks korda päevas kaardiga jooksnud, siis oli mul sõna otseses mõttes oksendamiseni kõrini. See oli tingitud asjaolust, et igal nädalavahetusel olid võistlused ja see oli mulle hooaja vältel absoluutselt piisav.

Nüüd ei võistle tipud enam nii tohutult kui meie varasematel aastatel. Vahetult enne hooaega olin ma muidugi sunnitud kaardiga jooksma. Talvel suuskadel kaardi harjutamine nõuab ju nii palju ettevalmistamist, et seda ma ei teinud kunagi üksi, ainult laagrites.

Nüüd on Sulle silma hakanud ka mõnevõrra ekstreemsemad väljakutsed?

Seoses sellega, et ma nii paljude erinevate spordialadega olen tegelenud, küsiti minul aasta tagasi, kas sooviksin osa võtta mitmepäevavõistlusest, kus on ühendatud paljud erinevad spordialad. Inglise keeles nimetavad nad seda üritust *adventure*, Rootsis *multi-sport*. Muu hulgas sõidame kanuuga, rulluiskudega ja tegeleme mägironimisega.

Tuleksin nüüd teiste huvitavate teemade juurde. Räägi natuke oma perekonnast ja mida sa lapsepõlvest mäletad?

Kui me algklassides käisime, oli emal õnneks meie jaoks piisavalt aega ja ta sõidutas meid treeningult treeningule. Isa oli siis töö tõttu palju kodust ära.

Vanema venna Stefaniga on mul 4,5 aastat vahet ja ta on alati oma noorema õe eest hästi hoolitsenud. Me räägime telefoni teel pea iga nädal. Stefan elab Trondheimis, kuid oma töö tõttu (Rootsi mäesuusatamise koondise treener) ei ole ta just eriti palju kodus.

Lapsena vedusime kõik suved koos onulastega Härjedalis vanaema juures ja seal oli meil lõbu laialt. Suurem osa päevadest möödus loomulikult

lageda taeva all mängides.

Nagu ma aru saan, oli emal suur roll sinu sportlaseks saamise teel.

Jah kindlasti. Hiljem olen järjest enam arusaamisele jõudnud, et vanemad peavad laste jaoks aega võtma. See teeb päevakava väga pingeliseks, kuid sellest hoolimata tasub end mitmekordselt ära.

Kahjuks on tendents praegu hoopis vastupidine ja lapsed viskuvad kogu pealelõunaks televiisori ette sohvale ning söövad kilodekaupa kartulikrõpse. Kui vanemad lapsi toetavad, ilma et nad tingimata ise just aktiivselt trenniksid, on lastel palju hõlpsam spordi juurde teed leida. Seda on minu vanemad teinud ja olen neile selle eest väga tänulik.

Ma tean, et sa oled hariduselt kehalise kasvatuses õpetaja ja armastad oma tööd väga. Kus sa töötanud oled ja millega tegeled praegu?

Olen töötanud õpetajana aastatel 1987-1989 Sundsvalli põhikoolis ja 1994-1998 Bjursås'is Faluni lähedal. Praegu töötan Oslo linnaosas Grefsen-Kjelsås konsulendina spordi alal.

Minu jaoks on väga oluline, et suudan oma õpilastes äratada huvi spordi vastu. Kehalise tundides tahtsin tutvustada lastele nii palju erinevaid spordialasid ja liikumisvõimalusi, et igauks enda jaoks midagi leiaks.

Üldiselt on lapsed uudishimulikud ja neile meeldib igasugune aktiivne tegevus. See, et erinevaid spordialasid nii palju on, on ju eeliseks.

Teiseks on minu arvates algklassides õpetades oluline see, et lapsed tunneksid, et nad suudavad oma ülesannetega hakkama saada ning ei peaks pettuma ja tõdema, et sport käib üle jõu.

Paljude kehalise õpetajate (sh. minu) unistuseks on, et kõikides klassides oleks üks kord päevas kehalise kasvatuses tund. Paljud lapsed ei liiguta ennast peale kaks korda 45 minuti nädalas üldse ja neile on seda väga vaja.

Rääkides veel spordialade mitmekesisusest, siis ei eksisteeri ju enamike Norra ja Rootsi poiste jaoks muid tegevusalasid kui jalgpall. Programmi

"Allidrett" raames tahame algklasside lastele pakkuda võimalikult suurt valikut. Augustis peale esimesi nädalaid sain meeldiva telefonikõne. Ühe meie grupis käiva poisi ema helistas ja ütles, et tema 7-aastane poeg, kes peale jalgpalli polnud muudest aladest kuulnud, olevat vaimustuses rääkinud, et ta on avastanud uue spordiala. Selle nimi olevat kaugushüpe ja kogu pealelõuna olevat poiss oma esimesi saavutusi perekonnale demonstreerinud.

Mida peaks tegema, et orienteerumise juurde rohkem noori tuleks?

Kõik vastupidavust nõudvad alad, nagu suusatamine, kergejõustik ja orienteerumine, on tõsiselt hädas järelkasvu leidmisega. Noorte seas on populaarsem kiidelda oma saavutustega mäesuusatamises, kui viie kilomeetri jooksmise üle uhkust tunda.

Siiski on suhteliselt palju algajaid lasteklassides, kuid kahjuks kaovad nad noorukieas ja leiavad endale huvitavamad tegevusalad. Me peame oskama neid enda juures hoida ja just neile sobivaid treeninguid ette valmistada.

Nii mõneski mõttes meeldib mulle spordiraames rohkem töötada siin Norras kui Rootsis. Norra inimeste hoiakud sporti ja tippportlastesse on tunduvalt positiivsemad kui rootslastel. Üldiselt toetatakse neid nende pürgimustes ja tippportlasteks olemine on seotud staatusiga.

Kuidas Sa Rootsi televisiooni spordivõistluste ülekannetesse suhtud?

Norras kaetakse individuaalseid alu tunduvalt paremini kui

Rootsis. Kui haige olin ja voodis lamasin, siis võisin päev otsa suusatamist või mingit muud talispordiala vaadata. Rootsi televisioonis eelistatakse võistkonnamänge.

Näiteks vaata, milliseid tegusid Magdaleena Forsberg praegu laskesuusatamises teeb! Läks mitmeid MK osavõistlusi, enne kui STV (Rootsi Riigiteleviioon) selle avastas! Kusjuures NRK (Norra Riigiteleviioon) jõuab spordi uudiste käigus näidata isegi mitmeminutilist klippi ühest noorest murdmaasuustajast tüdrukust, kes on just äsja noortekoondisesse võetud. See on Rootsi TV jaoks täiesti mõeldamatu.

Meedial on oluline roll selles, millega lapsed tegelema hakkavad ja seepärast on kahju, et nad niivõrd kitsarinnaliselt eelistavad teatud alasid.

Sa pole veel loonud oma perekonda.

Kahjuks mitte. Ma olen elanud üksi 17. eluaastast alates ja mul on olnud lühikesi suhteid. Paljud reisivad ja erinevad eluasemed on tinginud olukordi, kus poiss on elanud minust mitmesaja miili kaugusel ning seepärast on raske olnud teineteist tõeliselt lähedalt tundma õppida. Soovin, et leiaksin armastuse enda lähedusest.

Lõpetuseks tahaksin sind kogu südamest tänada, Annika, et sa nii lahkesti olid nõus jagama enda põnevat elu nii tippportlastena kui ka tüdrukuna Sundsvallist!

Küsitles
KERSTI KÄRNER

Lihavõttreieis mägedes 1999. Foto A. Zelli erakogust

Katarina Borg (Vastuseks palvele iseloomustada Annika Zelli sportlase ja sõbrannana ning vastates küsimusele, miks Annika pole o-jooksus absoluutsesse tippu jõudnud.):

Minu jaoks pole lihtne Annikat distantsilt vaadata ja tema karjääri hinnata, sest tunnen teda juba aastaid väga lähedalt. Seepärast lähtun oma mõtete kirjeldamisel tunnete perspektiivist.

Veel enne, kui temaga tuttavaks sain, olid minuni jõudnud kuuldused kenast ja meeldivast tüdrukust, kes suudab joostes meeletut tempot arendada. Seepärast olin väga põnevil, kui ta orienteerumiskümnaasiumis minust aasta hiljem alustas. Mõlemad jutud pidasid paika - ta pilgutask veetlevalt oma pikki ripsmeid ja jooksis nagu rakett. See, millest keegi polnud rääkinud, oli Annika tagasihoidlik loomus. Neile, kellega ta lähemalt tuttavaks oli saanud, see ilmselt nii ei paistnud, kuid minu arvates on ta inimese suhtes, keda ta hästi ei tunne, reserveeritud. Usun, et ta on oma tunded välja elanud spordi kaudu.

Kogu tema elu on spordiga väga tihedalt seotud. Tal on väga kõrge võistlusinstinkt, mis minu arvates on tippu jõudmise eelduseks. Annika on ju tugev paljudel aladel: suusatamises, jooksmises, ujumises, mägironimises jne.

Suusatamisele jääb Annika elus ilmselt alatiseks keskne koht. Tema edu suusaorienteerumises pole sugugi juhus, arvestades seda, kuidas ta lund armastab. Arvan, et ta võib loobuda paljustki, kuid mitte lumest. Mõelda vaid, kui ta oleks suutnud lumise Sundsvalli ümbruse vahetada sooja Södertälje vastu....! Kuid ma pole kunagi tulnud mõttele teda ilmastikuolude tõttu värbama hakata.

Minu arvates on Annikal orienteerumine ka suvel suurepäraselt õnnestunud. See, et ta pole suvel olnud pidevalt sama kõrgel tipus kui talvel, võib olla tingitud sellest, et tema eneseusk on olnud sel alal madalam (minu tõlgendus).

Väga palju edukaks esinemiseks vajaminevast asub just nimelt peas. Füüsiliselt on ta ju rohkem kui tasemel. Arvan, et ta mõtles äkki liialt palju sellele, et ta pole treeninud o-tehnikat lumetul pinnasel nii palju kui vaja ega võistelnud sama aktiivselt kui meie lõuna pool. Kuid lumel treenimisest loobuda ta ka ei saanud.

Ilmselt on ta ka kaotanud energiat asjade puhul, mille mõjutamine polnud tema võimuses. Pead neil seikadel vaevamata oleks tal ilmselt veel rohkem *high-scores* (kõrgeid kohti - tõlk. Toim.) ette näidata! Kuid ta on ju mitmeid kordi raudkindlana esinenud, näiteks Rootsi meistrivõistlusel ja O-Ringenil!

Sõbrana on ta mulle tõesti olnud asendamatu ja seda kogu eluks. Tõeline inimene ongi sportlike esinemiste taga varjus. Võib minna pikki perioode, ilma et me teineteist kuuleksime, kuid sellest hoolimata on ta minu jaoks alati olemas ja ma tunnen, et temaga rääkides võin teda usaldada. Me ei puuduta eriti treeninguid, sportlikke esinemisi ega tulemusi, vaid teemasid, millest kaks head sõpra ikka omavahel räägivad. Ja Annika on fantastiline sõber, keda usaldan ning kelle usaldust hindan ma väga kõrgelt!

Sören Jonsson (praegune klubikaaslane, olnud aastaid aktiivne ja täitnud paljusid ülesandeid Rootsi O-Liidus):

Annika on entusiastlik, lõbus ja heas vormis. Ta on alati valmis aitama, kui klubil tarvis ning on tegev laste- ja noortetöös. Sellist indu ja hoolsust, mida Annika treenimisele pühendudes üles

näitab, olen väheste juures näinud. Tal on väga hea mootor. Ta ARMASTAB suusatada ja ei karda uusi väljakutseid nagu nüüd osavõtjana "multispordist".

KAKS NÄGU

Olle Kärner

Klubi: OK Orion

Sündinud: 24.11.77

Õpib TÜs klaasipuhumist ehk avalikku haldust

Ei tööta, on praegu kõigest praktilal PRIA-s (Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni amet), mis lõpeb kohe ära. Edasi on tavaline tudeng

ning töö ei kavatse käia. **Ainult jooksmas.**

Aga **õlleraha** teenib modellindusega.

Timo Suppi

Klubi: OK Orion

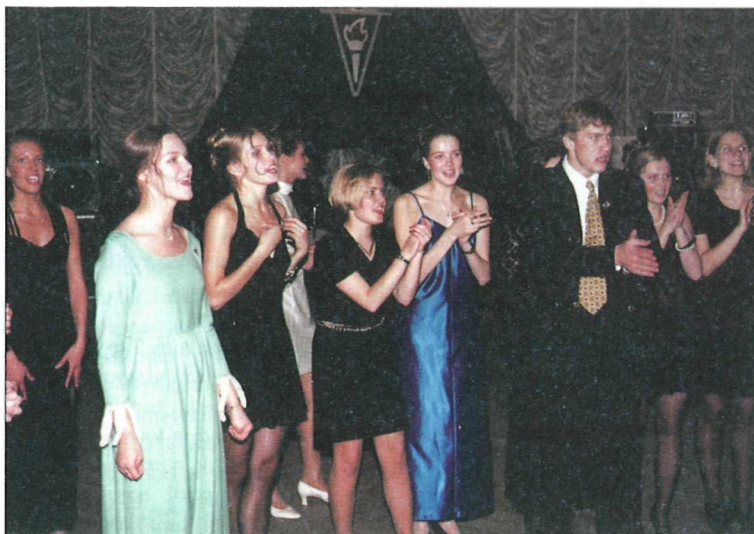
Sündinud: 30.08.78

Õpib TTÜs inimsuhteid ehk sildade ehitust

Töötab AS-s Metsind palgivedude peakorraldajana

Võsajooksust vaba aja sisustab maanteejooksu ja konspektijooksuga

Õlleraha teenib iludusvõistluste korraldamisega (vt juuresolev pilt)

KAARTIDEST ja RADADEST

Eesti orienteerumiskaartidest 2. osa

Kaasaegsete orienteerumiskaartide tegemine

Värivitrüki o-kaartide valmistamise võib jaotada nelja suurde tsükklisse:

- * aluskaartide valik;
- * maastiku- ehk välitööd (olemasoleva kaardi parandamine maastikul, vajadusel ka aluse instrumentaalne mõõdistamine ja valmistamine);
- * kameraal- ehk sisetööd (kalka või kile joonistamine, arvutisse sisestamine);
- * võistluskaartide paljundamine (tükkikojas või printeril).

Eestis kasutatud aluskaardid

Eestis polnud kaartide kasutamisel 1950-1980ndail aastail mingit süsteemi, vaid enamasti sõltus kasutatava kaardi liik sellest, millist aluskaarti õnnestus või ei õnnestunud hankida. Orienteerumiskaartide tegemiseks kasutatud aluskaarte võib liigitada järgmiselt:

- topograafilised kaardid: need võib jagada veel:
 - tsaariaegsed kaardid (vers-tane 1:42 000 ja
 - pooleverstane 1:21 000);
 - Eesti Vabariigi ja NLiidu sõjaväe 1:25 000 ja 1:50 000 kaardid;
 - NLiidu suure täpsusega topograafilised kaardid 1:10 000;
 - Eestis 1990ndatel aastatel tehtud uued 1:10 000 ja 1:20 000 kaardid;

- põllumajanduslikud kaardid ja metsakorraldusmaterjalid 1:10 000 ja 1:25 000;

- linnaplaanid 1:2000 ja 1:5000 (enamasti koolikaartide tegemiseks);

- aerofotod ja fotoplaanid;
- digitaalsed ortofotod (stereotöötlusel saadud digitaalsed fotoplaanid, kus on kõrvaldatud maapinna kõrguse erinevusest tingitud objektide asendivead, mis mosaiikfotoplaanidel olid Lõuna-Eestis 10 m suurusjärgus);

- Eesti põhikaart vektor-kujul (kaarti saab ilma eelneva tööta arvutis kohe tegema hakata);

- stereoalus - aerofoto paaridest stereoskoopiline aluskaart -hõreda ja kidura taimestiku korral saab hea aluse (kui operaator näeb ruumilises stereokujutises selgelt maapinda ja suudab vedada reljeefijooni piisava usaldatavusega); meie tiheda metsa ja kasutatava aerofoto väikese mõõtkava juures ei saa nii täiuslikku alust, kuid on võimalik mõõdistada siiski palju joon- ja punktobjekte ning kõrguspunkte.

Andres Käär lisab: Suunto Gamesi 2000 kaardi jaoks valmistati Eesti Kaardikeskuses stereoalusmaterjal, mis Tõnu Raidi hinnangul vähendas välitöö ajakulu vähemalt 30%. Stereooperaatorite kogemuste kasvades võib efekt veel

suurem olla. Kui tellitakse o-kaardi jaoks eraldi madallend suurema mõõtkavaga (1:110000 - 1:16000), siis moodustab pildistuslend ja stereooperaatoritöö vahel poole kaardistuskuludest.

Põhjamaades kasutati seda meetodit orienteerumiskaardi valmistamisel juba 1970ndatel aastatel.

Ära tuleb mainida ka kompilleerimismeetodil saadud aluskaarte (mitu erinevat kaarti joonistati kokku - näiteks Eesti - Soome maavõistluse kaart 1967. aastal Mustla-Nõmmel).

Kaart on ühe inimese subjektiivne nägemus maastikust, teine inimene näeb sama maastikku paratamatult teistmoodi.

Kui korralik aluskaart puudus, siis tehti ise maastikutöid mitmel erineval meetodil:

- nn valge lehe joonistamine - puhtale lehele joonistati kaart sammude ja kompassi abil;
- mensulmõõdistamine - meetod on töömahukas, aga saadi suure täpsusega alus;
- nn vene meetod - nõlvade kalle määrati spetsiaalriistaga ning kaugusi mõõdeti 50 - 60 m pikkuse telefonikaabliga, kus iga 5 m taga oli sõlm sees.

Maastiku- ehk välitööd

Soodsaim aeg kaardi joonistamiseks on hilis-sügis pärast lehtede langemist või varakevad - siis on maastiku nähtavus ja läbitavus kõige parem.

Joonistatakse kilele. Aluskaardilt või aerofotolt võetakse usaldatavad andmed: kõrgusmärgid, kõlvikupiirid, kraavid, teed, sillad, metsasihid ja sihiristid. Välitööd tehakse enamasti 1:5000 mõõtkavas (s.t 5 meetrit maastikul vastab 1 mm-le kaardil).

Kalle Kalm on maastikul liikumiseks välja treeninud paraja sammupikkuse: 60 paarissammu 100 meetris (3 paarissammu on maastikul 5 m ja kaardil 1 mm). Raskel maastikul venitab ta sammu pikemaks, tasasel hoiab tagasi.

Edasise töö kohta on **Kalle Kalm** tabavalt tsiteerinud **Arne Kivistikult** õpitut: Kompassiga tuleb määrata suunad ja sammudega mõõta kaugused, saadud andmed kanda alusele. Nii lihtne see töö ongi (sõnades muidugi). Nüansid võivad erineda, aga põhimõte jääb alati samaks.

Kõik looduses esinevad objektid püütakse üksikasjalikult kaardistada ja objektide omavahelisi seoseid võimalikult adekvaatselt kujutada. Kui teed, sihid ja kõlvikupiirid antakse aluskaardil edasi väga täpselt ja neid võib usaldada, siis reljeefi, soopiire ja maastiku läbitavust ei õnnestu ka kaardistajal endal alati absoluutse täpsusega o-kaardile joonistada, siin on lubatud väikesed täpsuskõikumised.

Kaardi täpsuse normid on reglementeeritud. Plaaniline viga kahe visuaalselt seotud punkti vahel tohib olla maksimaalselt 0,3 mm (looduses neliviis meetrit), kahe visuaalselt sidumata punkti vahel kuni 1,5 mm (looduses veidi alla 25 meetri).

Tavaliselt alla 5 m detaile ei kaardistata, välja arvatud kivid, söödasõimed, tornid, suured sipelgapesad ja tormikännud.

Kõrguslik viga on lubatud 10% (s.t pool meetrit), sest inimsilm ei taju kõrgusjoonte

Kalle Kalm, Eesti hinnatumaid kaardijoonistajaid, tuli ka sügisel Jõulumäele EOLi Üldkogule suured kaardirullid kaenlas. Huvilisi tema varandust uudistama jätkus.

Foto: Harry Veide

KAARTIDEST ja RADADEST

kõikumist, mis jääb alla 1/3 lõikevahe väärtusest (tänapäeval on kõrgusjoonte vahe enamasti 5 meetrit). Kui situatsioon ja iseloomulikud reljeefipunktid (sadulad, mäetipud, augud) on kaardil, joonistatakse ülejäänud reljeef. Seejuures tuleb silmas pidada, et orienteerujat ei huvita reljeefi absoluutne kõrgustäpsus, vaid lähivormide omavaheline suhteline kõrgustäpsus ja vormide kujutamistäpsus. Olulised on küngaste ja lohku omavaheliseks eristamiseks langujooned (samakõrgushorizontaalidega risti olevad joonekesed, näitavad nõlva langusuunda).

Viimasena kaardistatakse maastiku läbitavus (roheline värv kaardil), mille piire polegi alati võimalik täpselt määrata, pole ju taimkategi looduses ühtlaselt jaotunud.

On veel üks aspekt, millega orienteeruja metsas alati arvestama peab: erinevate kaardimeistrite kaardid sama maastiku kohta on erinevad, sest igaüks tajub kaardistatavaid objekte ja nendevahelisi seoseid omamoodi. Kaart on ühe inimese subjektiivne nägemus maastikust, teine inimene näeb sama maastikku paratamatult teistmoodi. Sellest tulenebki, et mitme autori kaardipildid erinevad üksteisest, kuigi joosta saab iga kaardi järgi.

Igal kaardistajal on oma individuaalne käekiri, mille põhiliseks mõjutajaks jääb kaardistamise stiil – kas eelistatakse maastiku suurvorme või pannakse rõhk detailidele. Igaüks rõhutab oma töös erinevaid aspekte, peab ühte detaili teisest olulisemaks, rääkimata omandatud kogemustest ja erinevast vastutustundest.

Tõnu Raid resümeerib: Kehval kaardil on autori nägu, heal kaardil maastiku nägu.

Ajakulu kaardi korrigeerimiseks on pidevalt kasvanud. Kui Arne Kivistik hindas töömahtu 1970ndatel aastatel võrdlemisi tagasihoidlikuks (keskmiselt kulub 1 km² parandamiseks 5-15, lõpp-kalkeerimiseks 4 tundi), siis Tõnu Raid kirjutas kümme aastat hiljem, et 70-80 tundi ajakulu ühele

ruutkilomeetrile pole haruldane. Kalle Kalm arvutas väga raskel maastikul Karkaralinskis 1986 NLiidu MV radade tegemisel töömahuks kuni 160 tundi ühele km²-le.

Kameraal- ehk sisetööd

Orienteerumiskaartide tegemise võib jagada kaheks põhimõtteliselt täiesti erinevaks ajastuks:

- 1) sisetööd enne arvuti-ajastut;
- 2) kaartide tegemine arvuti abil.

Enne arvutikaartide ajastut tuli kõik maastikul tehtud välitööd kokku joonistada ühele alusele, mida on nimetatud mitmeti - väliorioriginaal, koondkalka või -kile. Varem kasutati selleks kalkat, 1980ndail aastail võeti kasutusele lavsaankile.

Kile eeliseks oli ühtlasem kvaliteet, niiskudes ei muutnud ta oma kuju. Koondkile pidi kajastama kogu kaardistatud maastikuosa kõigis detailides ja õigete tingmärkidega, oma lõplikel kohtadel pidid asuma trükkimise kontrollristid, kompassijooned ja kõik kirjad.

Värvikaartide trükiks ettevalmistamisel oli järgmiseks tööks iga värvi eraldi lahkujoonistamine. Esimesed värvikaardid joonistati – iga värv eraldi kalkale. Hiljem hakati iga värvi eraldi välja joonistama sinkale või lõpuks kilele. Üleminek sinkadele värvikaartide tegemisel oli kõva samm kaardijoonise täpsuse suunas, sest sinkadel oli kõigil identne kaardijoonis, vaja ainult ülejoonistada.

Selgituseks niipalju, et orienteerujate seas on sinkade nime all tuntud erinevatel ajajärkudel erinevaid kaarte (vahel on sama nimega ühel ja samal ajaperioodil nimetatud ka vaheldumisi erinevaid asju, olenedes rääkijast).

Nii tunti orienteerujate seas 1950-60ndail aastail sinkade nime all põllu- ja metsamajanduslikke kaarte (1:10 000 ja 1:25 000), mida tehti noil aegadel valguskopeerimise teel.

Sõna sinka oli tulnud projekteerijate kõnepruuki laenuna vene keelest ja nii nimetati lillaka tooniga pehmel paberil projekte-skeeme-kaarte. Täendas sinist valguskoopiat ning nendega peeti 1950-60ndail aastail palju orienteerumisevõistlusi. Teine sinka mõiste tuli orienteerumise kasutusele koos massilise värvikaartide tegemisega (Eestis

umbkaudu 1975. aasta paiku, mäletab Tõnu Raid). Viimatinimetatud sinka on saadud hoopis teistsuguse tehnoloogiaga ning neid metsas ei kasutatud. See sinine koopiapild ehk suupäraselt sinka on tegelikult valgustundliku seguga kaetud vatmanpaber, mis kopeerimispingis läks peale valgustamist kahvatusiniseks.

Ka vatmanpaberil sinkad olid ebauhtlase kvaliteedi ja suurusega (märgtöötlemisel venisid), seetõttu tuli oluliste värvide (must, pruun ja sinine) jaoks valida kolm paremat sinkat, halvemad jäid rohelisele ja kollasele värvile. Iga värvi jaoks sai eraldi üks sinka, sellel joonistati musta tušiga üle ainult need jooned ja pinnad, mis pidid olema trükitud selle värviga.

Algul tehti ka rastrid käsitsi, hiljem kleebiti sinkale valmisrastrid. Seejärel sinised koopiad pildistati värvhaaval igaüks eraldi tasafilmile (filmile jäi ainult must joonis, sest kasutatav film polnud sinisele tundlik, mistõttu sinine värvus ei jäänud pildistamisel näha). Negatiivfilmidelt trükiti värvikaardid, algusaastatel rotaprintiga, hilisematel aastatel kaardivabrikus.

Kui lavsaankilet hakkas rohkem liikuma, loobuti sinkadest ja mindi täielikult üle kiledele, Tartus toimus see 1980ndate teisel poolel, Tallinnas varem.

Põhimõtteliselt toimus orienteerumiskaartide tootmine selliselt kuni arvutikaartide tulekuni.

(järg. lk 20)

Kehval kaardil on autori nägu, heal kaardil maastiku nägu.

Tõnu Raid

Tõnu Raid, kaardispetsialist läbi ja lõhki, jooksmas hoogsammuga nähtavasti 'sinkade' ajastul.

Foto: Arne Kivistik

KAARTIDEST ja RADADEST

Järg Eesti orienteerumiskaartidest 2. osa

Kaasaegsete orienteerumiskaartide tegemine

Arvutikaartide tegemine

Arvutikaartidele mindi Eestis üle 1990ndatel aastatel. Arvutiga lihtsustus töö tunduvatam. Arvutis on kaardijoonistamiseks spetsiaalprogramm OCAD.

Tõnis Haldna: Viimased 3-4 aastat on kasutusel uuem versioon (viimane OCAD 7,0), kus pilt skaneeritakse arvutisse, valitakse menüüst vastav tingmärk, kasutatav joone tüüp ja joonistatakse. Täpsus sõltub just digitaliseerija töö täpsusest ja vilumusest. Tavaliselt alustatakse põhielementidest - teed, kontuurid, reljeef, siis sood; suured pinnad värvitakse kõige lõpus. Otse välitööde kilelt arvutisse viidud joonis on arvutiekraanil nähtav, seal tuleb kõik jooned hiirega üle vedada, rastrid on arvutiprogrammis olemas. Arvutiekraanil olevat pilti saab soovi korral suurendada või vähendada, info hulk sellest ei muutu.

Kaarditegemisest magistri-tööd kaitsnud **Kalle Remm** lisab, et arvutis pole tööde järjekord nii oluline, kui käsitsi tehtud kaartide puhul: Digitehnoloogia üks eeliseid on nii töövahendite kui ka töökorralduse variantide paljusus. Erinevat päritolu ruumiinfot on võimalik kombineerida. Nii väljatrüki kui ka välitööd võib teha suvalises mõõtkavas. Selle tehnoloogia kasutajate mõtte-laad sõltub suurel määral selgeks õpitud tarkvarast.

Esimese neljavärvilise näidis-arvutikaardi tegi **Rain Lahtmets** 1990. aasta lõpus Kehra staadionist ja Jägala jõe käärust. Esimene arvutil joonistatud o-kaart mõõdus 1:5000 (EOL kaart N° 9216) ilmus Pangodi järve äärsete Palumägede kohta skautide suurlaagriks (o-võistlus 20.07.1992). Välitööd tegi Avo Veermäe, arvutijoonise AS E.O.Map (kaardil tekst: Ette valmistatud printeril OKI-LASER 830).

Avo Veermäe ise möönab:

Arne Kivistik on mind tituleerinud Eesti esimese arvutikaardi tegijana. Mina tegin ainult välitööd. Kuna Rain Lahtmetsa kaarti ei kasutatud võistlusteks ja kui ei ole teisi arvutikaarte vahepeal, siis võib vist öelda, et arvutiga tehtud Pangodi Palumäe kaart oli esimene arvutikaart, mille peeti orienteerumisvõistlus.

Pangodi järve maastikukaitseala kaart tervikuna ilmus 1993. aastal (kaart N° 9316). Esimeseks suurvõistlusel kasutatud arvutikaardiks oli 1993. aasta aprillis Jüriööjooksu kaart Pärnu Raekülas (kaart N° 9305), Tõnu Raidi ja Toomas Padjuse kätetöö, arvutijoonis tehti Soomes. Balti Mere Mängudeks Põlulasse tehti arvutikaardid 1993. aasta suvel (kaardid N° 9313 ja 9314, välitööd Kalle Kalm ja Avo Veermäe, arvutijoonis ASis E.O.Map).

Orienteerumiskaartide paljundamine

Kui esimesed orienteerumise värvikaardid 1960-1970ndail aastail olid poolkäsitönduslikul meetodil trükitud rotaprintidiga kas Tartus või Tallinnas, siis võimaluste avar-dumisel mindi üle kaartide trükkimisele kaardivabrikutes, Eesti jaoks enamasti Riias.

Kaardispetsialist **Tõnu Raid** hindas NLiidus 1980ndail aastail olukorda sedaviisi:

Tänapäeval on võimalik trükida orienteerumiskaarte suurtes spetsialiseeritud kaardivabrikutes, kus tehnoloogia on väga kõrgel tasemel. Seal on soovitatav töid niimoodi ette valmistada, et ühele suurele lehele trükitakse mitu kaarti korraga. Maksimaalne lehe formaat on 80x120 cm. Selline trükkimisviis võimaldab piisava operatiivsusega valmistada 10-15 kaarti korraga. Ka majanduslikult on selline töö tulus. Ühe kaardilehe eraldi trükkimisel on

Tänapäevased võimalused: tugevasti suurendatud ja väljaprintitud kaardil saab võitja juba pressikonverentsil oma liikumisteed näidata. Juha Peltola 1998. a MK etapil Rootsisis.

Foto: Harry Veide

trükihind 25-30 kopikat. Suurel lehel asuvate o-kaartide arvust sõltuvalt võib ühe o-kaardi trükihinnaks tulla 2-3 kopikat.

Lisame, et võikilo maksis tol ajal 3,5 rubla. Arvestades NLiidus valitsenud bürokraatiat, tuli trükiks ettevalmistatud tööd trükikotta viia paar kuud enne võistlusi.

Kaarditrükkimise võimaluste avardamisel 1990ndail kasutati mitmete trükikodade teeneid Eestis (ka Tõraveres). Viimasel ajal on Eestis kaartide trükkimine trükikodades kadumas, kuigi seal on olemas ka selliseid trükimasinad, mis trükkivad otse arvutist.

Tänapäeval eelistatakse võistluskaartide paljundamisel värvilist laserprinterit või värvikoopiamasinat (siis tindiprinteri originaalilt), sest nii on operatiivsem ja saab tellida väiksemaid kaardipartiisid.

Tindiprinteril väljatrükitud kaart ise pelgab niiskust, seepärast tuleb võistlustel kasutatav kaardipartii paljundadagi värvikoopiamasinaga. See tehnoloogia tagab rahuldava kvaliteediga kaardi ning on odavam kui laserprinteriga tehtu. Siiski on trükikojas trükitu parema kvaliteediga ning värv ei kooru ka kaardipinnalt maha (nagu vahel koopiamasina kaartidega on juhtunud).

Tõnis Haldna hindab kaartide kättesaamise kiirust momendil nii: Kaardid tuleks tellida paari-

päevase ajavaruga, sest enne starti tuleb nad kilekottidesse pakkida jne. Olen tellijana saanud kiiruse A4 formaadis ca 1000 kaarti päevas, õigem oleks öelda - ca 40 erinevat rada päevas, igat rada ise kogus. Sellise teenuse eest firma kiirusekoefitsienti ei võta.

Alati on igal heal ajal ka omad halvad küljed. Kaartide paljundamine igal pool ja iga mehe poolt on loonud olukorra, et Eestis polegi teada, palju o-kaarte viimasel ajal üldse on meil valminud.

Tõnis Haldna: Ainus praegusel ajal segane asi on värviprinterist ja -paljundusest tulnud kaartide edastamine kaardiarhiivi(de)le. Seda nõuab Riigi Maa-ameti kaardiarhiiv EOLilt, kuid tihti pole neid kaarte EOLil endalgi. Tänavu oli EOLis olemas näidised vaid kolmandikust kaartidest! Selline on, kahjuks, olukord täna.

Kaardikomisjoni esimees **Andres Käär:** Olen esitanud radikaalse lahendusepaneku: kaardi kui (paber)trükise asemel registreeritakse «kaardistus», graafilisi arvutifaile, mis on o-kaardi leppemärkidesse viimistletud ja millest võistlusteks lõigatakse ja paljundatakse erinevaid tükke. Senise korra järgi jätkatakse ofsetkaartide registreerimist.

KAARTIDEST ja RADADEST

Orienteerumiskaardi mõõtkavast

Orienteerumiskaartide kohta kehtivad IOFi kaardi-nõuded ISOM (International Spetsification for Orienteering Maps), mida on korduvalt täpsustatud ja välja antud kokku viis korda (1969, 1975, 1982, 1990 ja alates 1.01.2001 kehtima hakkav ISOM2000).

Viimane lubab rahvusvahelistel võistlustel põhiklassi tavarajal kasutada ainult 1:15 000 kaarte (teates on lubatud ka 1,5 korda suurendatud leppemärkidega 1:10 000 kaardid). Võib lisada, et ISOM2000 tutvustamisest rääkides rõhutas ISOM projektijuht **Andreas Dresen**: Kaart 1:10 000 mõõtkavas on kaardi 1:15 000 suurendus, see tähendab, et tal on sama arv objekte ja sama üldistustase. Kaarti ainult trükitakse kas normaalmõõtkavas või suurenduses 1:10 000. EOLi kaardikomisjoni esimees **Andres Käär** on täpsustanud praegust IOFi kaardiideoloogiat sedamoodi: Kaardil võib esitada seda situatsiooni, mida saab välitööl mõõtkavas 1:7500 fikseerida. Kaart trükitakse normaalmõõtkavas 1:15 000. Eelmise ISOM1990-ga erandjuhul lubatu – normaalsuuruses leppemärkidega 1:10 000 kaardi kasutamine eriti tiheda maastiku korral – on välistatud. Sellise kaardi kasutamine IOFi võistlustel vajas IOF kaardikomisjoni luba, mille taotlusi juba mitu aastat ei rahuldatud. (Vastati: *Otsige võistluseks selline maastik, mida saab esitada 1:15 000 kaardil!*). Uus ISOM2000 nõuab: suurendatud mõõtkavas 1:10000 suurendatakse leppemärke 150%.

Tänaseks päevaks on orienteerumiskaardid oma detailiselt jõudnud staadiumini, kust edasi minna enam palju ei anna ja kaardid on informatsioonist üleküllastunud - 1:15 000 kaardil on loetavus muutunud sedavõrd kehvaks, et jooksu pealt kaarti lugeda on raske. Praegu eelistatakse Eestis seetõttu kaarte mõõtkavas 1:10 000. Aastal 2000 ilmus meil ainult üksikuid kaarte rahvusvaheliselt aksepteeritavas mõõtkavas 1:15

000. Kahe viimase aastaga (1999 ja 2000) tehtud kaartidest oli 66 % mõõtkavas 1:10 000 ja ainult 18 % mõõtkavas 1:15 000. Mis juhtub aastal 2001, eks seda näitab aeg.

Kaarditegijate ja tippvõistlejate kommentaare:

Kalle Kalm: Kui me tegime 1984. aastal NLiidu meistrivõistlusteks kaarte, käis tõsine vaidlus vene inspektoritega. Mul oli võistlusteks ette valmistatud ja trükitud kaks kaarti - 1:10 000 ja 1:15 000. Arutasime, kumma kaardi Liidu teatevõistlusteks käiku laseme. Kas teeme nii, nagu on hea, või teeme nii, nagu peab. Võistlusmäärustikus oli öeldud, et võistelda tuleb 1:15 000 kaardiga. Aga Ala-Looga 1:15 000 kaart oli juba üldistatud, kõik detailid ei tulnud selles mõõtkavas enam välja. Vene meeste nõudel kasutati Liidu võistlustel siiski 1:15 000 kaarti. Mõni nädal hiljem, Eesti meistrivõistlustel oli kasutusel 1:10 000 kaart ning kõik jäid rahule, joosta oli parem kui Liidu võistlustel. Praegu joostakse spetsiaalsetel sprindivõistlustel üks või 1,5 kilomeetrit isegi 1:7500 ja 1:5000 kaardiga.

Igapäevase tööna kaarte joonistav **Ruth Vaher**:

Mulle meeldib igatpidi 1:10 000 kaart rohkem, jooksu pealt on paremini loetav. Aga võistlejale oli see väga häiriv, kui Eestis jooksime kogu aeg 1:10 000 kaardiga ja Soome MK võistlusele läksime 1:15 000 kaardile, maastik ka raske, võimatu oli algul joosta.

Meie parim naisorienteeruja **Maret Vaher** arvas vastuseks, kas Eestis ei peaks tagasi minnada 1:15 000 kaartidele:

Ei peaks, 1:10 000 on minu arvates põnevam. Ja lugeda on lihtsam. Meil on niigi suhteliselt igavad maastikud ja kui kaardidelt seegi info ära võtta, mis seal 1:10000-ga peale mahub, oleks kahju.

Kaardi hind

Rahast, sealhulgas kaartide hinnast rääkides on organisatorid tänapäeval tavapäraselt kidakeelsed, sest kaasajal pole kombeks rahast kõva häälega rääkida. Trükikodades maksis

mõned aastad tagasi 3000 poogna 50x70 cm kaartide trükkimine umbes 10-12 tuhat krooni. Elukutseline kartograaf **Tõnis Haldna** toob välja oma tänase kogemuse: Kuna mugav on trükkida kaart juba koos rajaga ja täpselt nii suur kui just sel võistlusel vaja, ei trükita enam suurt kogust kaarte lattu, vaid tehakse igaks võistluseks eraldi väljatrükk ja mõnel võistlusel koguni klasside kaupa erinevad kaardi formaadid ja mõõtkavad (lastele 1:10 000 kaart, muudele klassidele kas 1:10 000 või 1:15 000 kaart).

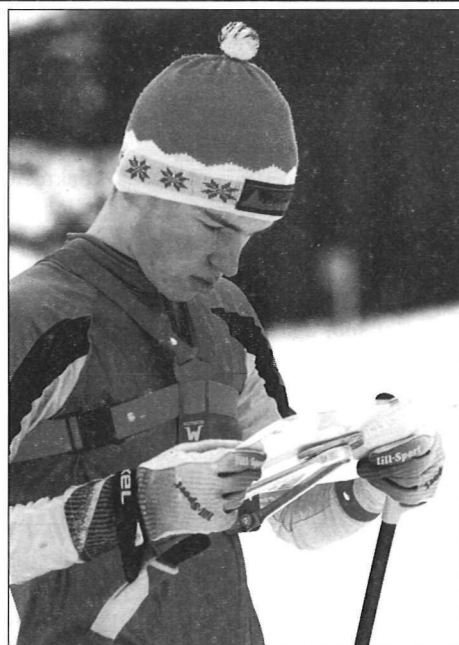
Muidugi on see tellija (korraldaja) otsustada, millist varianti ta kasutab. Võimalusi on erinevaid, kuni selleni välja, et mõnes firmas on oma värviline laserprinter või värvikoopia-masin olemas. Mina kasutan värvikoopiamasinat omava firma teenust, kus ühe A4 kaardi hind koos raja, legendite ja kõige muu atribuutikaga, mis kaardile mahub, on olenevalt trükitavate kaartide kogusest ca 4,5 - 5 kr. Ühe o-kaardi valmistamise kogukuluks on arvestatud (kaarditöö ja trükkimine kokku) umbes 10-15 krooni.

Võrdluseks: 1 kg võid maksab praegu ligi 40 krooni.

Eesti Orienteerumisliidu presidendi **Leho Haldna** hinnangul oli olukord 1999. aastal umbkaudu selline: Uus orienteerumiskaart on pikaajaline investering, mis tasub praeguse hinnataseme juures ära umbes 2000-3000 stardikorra. Seetõttu tuleks leida igasuguse uue kaardiprojekti rahastamiseks pikemaajalisi rahalisi vahendeid.

Legendid

Praeguseks ajaks väljakuunenud praktika kohaselt trükitakse orienteerumiskaartidele iga võistlusklassi jaoks oma rada kaardile ning kaardinurka punktide kohta legendid. See

Suusaorieenteerumises kasutatakse 1:10000 kaarte tavaliselt lühirajal. Fotol kaalub teevalikut Taavi Nurm. Foto: Harry Veide

väljastab vigade tekke radade kaartidele kandmisel võistluse ajal.

Tõnis Haldna: Kaasaegne tehnoloogia võimaldab panna kaardile lisaks rajale kõik kaardilehele mahtuva info - nii legendid, sponsorite reklaamid kui kasvõi rajameistri värvifoto.

Orienteerumiskaardi vananemine

Topograafiline kaart loetakse vananenuks siis, kui muutusi on üle 20-30% kaardipinnast. Orienteerumiskaart vananeb tunduvalt kiiremini, sest sellelt nõutakse märgatavalt suuremat täpsust, meil Eestis looduslikel põhjustel umbes nelja-viie aastaga. Selle ajaga muutub eelkõige maastiku läbitavus - osa lagedaid kasvab kinni või võsastub, soo kuiveneb, kraavid kasvavad umbe, kopratammid ujutavad madalamad kohad üle, teede klass muutub. Vahel on tekkinud muutused aga kiiremini, kui kaart trükist väljagi tuleb!

VELLO VIIRSALU

Nõos, 27. novembril 2000

Järgmises osas tuleb juttu koolikaartidest, Eesti tuntuimatest algaastate rajameistritest ja Eesti rajameistrite mainest.

Toimetus

Kuidas valida jalatseid?

Milline on jalatsi otstarve

Spordijalatsit ostes tuleb lähendada kõige olulisemast – see on jalatsi **otstarve**. Kahvliga keegi suppi ei söö, aga näiteks jooksujalatsiga kiputakse tennist mängima või aeroobikat tegema küll.

Kui vaadata, millises mahus pakutakse kasvõi erinevaid spordijalatsid – ainuüksi Nike paiskab igal poolaastal turule 2000 uut jalatsimudelit, siis tekib paratamatult küsimus: milleks nii palju erinevaid mudeleid? Jalatsitootja aga mõtleb konstrueerides ja jalatsit valmistades eelkõige sellele, millistes oludes teda kasutama hakatakse. Lähtuvalt sellest valib valmistaja materjalid ning tehnoloogiad.

Otstarbe järgi võib spordijalatsid jaotada alljärgnevalt:

1. Jooksusussid
2. Korvpalljalatsid
3. Aeroobikajalatsid
4. Tennisejalatsid
5. Üldtreeningu (crosstraining) jalatsid
6. Sisemängujalatsid
7. Matkasaapad
8. Jalgpallisaapad
9. Rattasõidukingad
10. Jalutamiseks mõeldud jalatsid
11. Sandaalid

Igal jalatsil on oma konkreetne kasutusvaldkond ja selle eiramine viib jalaõnne enneaegsele lagunemisele. Ainsana eelnimetatutest on universaalkasutuses üldtreeningu jalatsid, mida võib kasutada nii maastikul joostes, jõutreeningut tehes kui ka tennist või jalgpalli mängides.

Hea on teada, et olenemata hinnaklassist ei ole olemas eluaegseid jalatseid. Materjalid väsisivad ja surevad nagu inimesedki. Küll aga võib otstarbekas valik ja korrapärane hooldus tagada spordijalatsi kandjale kestva rahulolu ja vigastustevaba treeningperioodi.

Mis muudab jalatsi mugavaks?

Suurus: Jalatsi suurus peab vastama jala suurusele. Kuid suurus tähendab muudki kui ainult põia pikkust ja päka laiust. Ta tähendab ka kanna laiust, võlvi kumeruse sobivust, pealse istuvust, varbaosa ruumikust jne. Reeglina peaks varbale jääma vähemalt pool sentimeetrit varuruumi.

Liistu kuju: Kui jalatsi kuju ei vasta jala vajadustele, siis ei istu isegi õigele suurusega jalats mugavalt.

Paindumus: Jalatsi päkaosa paindub kandmisel tuhandeid

või isegi kümneid tuhandeid kordi päevas. Pikema aja jooksul peavad sellisele koormusele vastu ainult väga head materjalid. Reeglina kergitab väga hea materjali kasutamine jalatsi hinna suhteliselt kõrgele. Peale välis-, vahe- ja sisetalla materjali mängivad paindumise juures rolli ka pealse materjalid ning jalatsi konstruktsioon.

Põrutuskindlus: Ühed jalaõnne on metsas jooksmiseks ...

Jalapõiad peavad päevas taluma isegi kümneid tuhandeid põrutusi, kusjuures käies või joostes langeb põiale raskus, mis on võrdne kuni viiekordse kehakaaluga. Kui pehmel pinnasel kõndides saab jalg sellise löögi summutamisega ise hakkama, siis asfaldil vajab ta turvalisuse ja mugavuse huvides tehnoloogilist abi.

Rulluvus: Jalatsi rulluvuse all mõeldakse liikumisel keharaskuse sujuvat ülekandmist kannalt päkale. Rulluvust mõjutavad jalatsi liist, konts, tald, konstruktsioon ja stiil.

Kaal: Mida raskem on jalats, seda suurem koormus langeb jalale seda tõstes ja see omakorda vähendab jalatsi mugavust.

Jalatsi sisekliima: Teaduslikud uurimused on tõestanud, et sisekliima on üks olulisemaid jalatsi mugavuse näitajaid. Jalatsi sisekliima alla käivad temperatuur, niiskus, hingavus, vettpidavus, lühidalt öeldes kõik, mis seondub jala soojusvahetusega.

Materjalivalik: Pealse materjal mõjutab jalatsi mugavust võrdeliselt tema hingavusele, vettpidavuse-

le, kaalule, paindlikkusele ja pehmusele.

Jalatsi stiil: Igal inimesel on jalatsi stiili osas mingi oma eelistus. Ühele meeldivad tennisingad, teisele saapad, kolmandale sandaalid ja ilma kannata kingad, jne.

Stiili alla käivad ka kontsa kõrgus ja kontsa kuju ning jalatsi löige, mis samuti avaldavad oma mõju jalatsi mugavusele. Enesestmõistetavalt ei ole habras kõrgkontsiline suveking sama mugav kui madal, lahtise kannaga nahast jalaõnne või jooksususs.

Ülaltoodud omadused on peamised, millest sõltub jalatsi mugavus. Raske, kui mitte võimatu on leida teist jalatsiliiki, mille mugavuse arendamiseks oleks tehtud nii palju pingutusi kui seda on tehtud viimastel aastakümnetel spordijalatsite puhul.

Spordijalatsite arendamisel on otstarbe kõrval teiseks peamiseks argumendiks tarbija biomehaanilised vajadused. Täna artiklis ei ole ruumi kirjutada biomehaanilistest vajadustest ja pronatsioonidest. Nendest probleemidest kirjutame järgmises artiklis.

TAIGUR TOOMING
Nike koolitusjuht Eestis

...ja teised staadionil 100meetrijooksuks.
Mõlemal fotol Timo Sild 1998. aastal.

Fotod: Sixten Sild

15.02.2001

ORIENTUUR'2001-2002**Palju uut infot!****Veteranide MMV 1.-5.07. 2001 Nidas, Kura säärel Leedus.**

Bussireis 29.06-6.07.2001. Treeningvõistlus 30.06, *Model Event* 1.07, 2 eelvõistlust 2. ja 3.07, finaalvõistlused 5.07. Alghind (sh. osavõtumaks, majutus- ja bussikulu, praamipiletid Kura säärele, reisikindlustus, võistlusreisi T-särk) telgimajutusel 3400 kr ja voodimajutusel 3850 kr, mittevõistlejaile -1500 kr. Võimalik sõita 28.06-7.07 ööbimisega ja peatusega Riias mõlemal suunal (alghind + maj. Riias). Lõpubankett 5.07 +30 USD, korraldajate T-särk +15 USD. NB! I ja II registreerimisperiood on lõppenud, kuni 1.05 alghind +450 kr. Igale osavõtjale *Orientuuri* T-särk.

VMMV internetiinfo: www.sonex.lt/wmoc2001/

Soome 5-päevajooks Fin5 16.-21.07 Turu lähedal Raisios

Osavõtumaks enne 30.04 725 kr (E-klassides 850, HD9-16 400 kr, 1.05-15.06 +65 kr) telgimajutus 650 kr/telk, põrandamajutus 475 kr, Emit-kaardi üür 80 kr, parkimispilet autodele 260 kr. Sõidukulud 15 osav. korral (bussi üür, km, kütus, parkimine, laevapiletid Tal-Hel-Tal) 1900-2100 kr.

Fin5 internetiinfo: www.turunsuunnistajat.fi

Rootsi 5-päevajooks O-Ringen 22.-27.07 Märstas (25 km Stockholmist)

Osavõtumaks enne 15.03 900 kr (HD9-16 450 kr, 16.03-15.05 1100/550kr, 16.05-12.07 1350/675 kr). Telgi/autokoht telklaagris 1000 kr, hommikusöögiga põrandamajutus 875 kr, Si-kaardi üür 180 kr, parkimispilet autodele 360 kr. Sõidukulud 15 osav korral (bussi üür, km, kütus, parkimine) 1300-1500 kr., Laevapiletid Tal-Sto-Tal) ?

O-Ringeni internetiinfo: www.oringen.com

Maailmameistrivõistlused ja Tampere Games 27.7-4.8 Tampere

MM-võistlused ja samaaegne 4-etapiline rahvavõistlus MM-maaastikel. Võimalus kaasa elada MM-võistlustele, toetada omasid ja ise proovida võimeid värsketel MM-maastikel. Osavõtumaks kuni 20.06 650 kr (E-sarjades 750 kr, HD9-16 400 kr, 21.6-13.7 osavõtumaks kahekordne), E-kaardi üür 55 kr, majutusvõimalused selgitamisel, parkimispilet autodele?, sõidukulud 15 osav. korral (bussi üür, kütus, km, laevapiletid Tal-Hel-Tal) 2100-2400 kr.

MMV internetiinfo: www.woc2001.fi

Šveitsi-Itaalia 6-päevajooks 29.07-4.08 Locarnos, Lõuna- Šveitsis

See võistlus on sündmus. 6 võistluspäeva puhkepäevaga vaheldumisi Šveitsi ja Itaalia alpimaastikel. Minibussi- või bussireis läbi Leedu-Poola jne 25.07-7.08. **Osavõtumaks** kuni 30.04 1250 kr (HD12-16 950 kr, peale 1.05 1800/1400 kr), **telgikoht** 5x5m 2100 kr, **arvatavad sõidukulud** 15 osav. korral (minibussi üür, kütus, km, ööbimised teel, teemaksud jm 4000-4500 kr). www.6giorni.ticino.com

Islandi lennureis 13.-19.08

Harjutusvõistlustega rahvusvaheline orienteerumis- ja turismireis koos WWOP (Peo Bengtsson) rühmaga. Lennupilet Tallinnast ~11000 kr, majutus Reykjavikis, autorendi- jm kulud 5000-6000 kr. 4 võistlust, maksimaalselt ekskursioone.

Veteranide MMV 6.-11.10. 2002 Bendigos, Austraalias

Variant 1: Austraalia - 2.-20.10 - Tallinn-(London?-Singapur vm.)-Melbourne-Bendigo (VMM, 2 näidisrada+3 võistlust 6.-11.10)-3 pv ekskursioone (12.-14.10) -Tasmaania saar (3-pv. jooks ja ekskursioone 15.-17.10)-Melbourne-(Hong-Kong vm-London?)-Tallinn. Hinnaproгноos al. 30000 kr.

Variant 2: Uus-Meremaa-Austraalia - 25.09-20.10 - Tallinn-(London?-Singapur vm.)-Auckland-Rotorua-Wellington-Christchurst-Dunedin-Cristchurst-Melbourne-edasi nagu **Variant 1**. Hinnaproгноos al. 40000 kr. Hinnad ei sisalda toitlustamist. **Registreerimine osavõtuks on avatud.** I osamaks al. 3000 kr.

Orientuuri reise registreerimine, täpsemad reisikavad ja lisainfo ning soodsaim reisi- ja võistluskindlustuse vormistamine:

Mati Poom, pk 76, Regati 1, 11911 TALLINN

GSM (0)50 74686, t. (0)6398651, t. kodus&faks (0)6576118,

e-mail: matip@hot.ee, mati@esk.sport.ee

TREENING JA TAASTUMINE

Lihashooldus - pingutus, venitus ja lõdvestus (3. osa)

HARJUTUSI ERINEVATELE LIHASRÜHMADELE

Lihaste venitamise juures jälgi järgmisi punkte:

1. Võta õige lähteasend
2. Pinguta lihast aeglaselt kuni maksimumini
3. Hoia asendit 5 - 10 sekundit
4. Lõdvesta lihas (max. pingutus lõpetatakse järsku) 5 sek.
5. Võetakse õige venitusasend.
6. Lihast venitatakse valu piirini.
7. Asendit hoitakse 15 - 30 sek.

TÄHELEPANU!

- * Hingata tuleb normaalselt, sest hinge kinnihoidmine halvendab lihaste ainevahetust.
- * Alustatakse kõige enam pingutatud lihastest, venitades enim antagonistide (vastastoimega lihast), seejärel agoniste (toimelihast).
- * Venitust korratakse 1 - 3 korda.

MÕJU: Tagumise reielihase venitamine, kaasaarvatud säärelihase venitamine.

1. Sirge seljaga kummadrus ette, käed seljal. Raskus kanda aeglaselt tugijalalt venitatavale jalale. Jalg peab olema põlvest sirge Jälgida, et veniksid lihased, mitte kõõlused.

1.a. Varbad õhus, kand maas.

1.b. Kui tald vastu maad suruda, mõjub rohkem säärelihastele. Kand hoida maas!

4. Selililamangus tõstetakse veidi kere, pea rinnal, käed põlvedel, pingutus. (Foto puudub-toim.)

Mõlema käega toetudes vastu seina painutus taha nii, et on tunda kõhulihaste venitus.

MÕJU: Kõhu pikilihaste ja rinnalihaste venitus.

2. Seistes ühel jalal toe ääres venitada jala kanda istmikuni. Ülakeha on sirge ja paigal, venitus. Korda harjutust ka teise jalaga.

MÕJU: Reielihaste (nelipealihase) ja kõhulihaste venitus.

3. Seistes (või selililamangus) hoida üht jalga põlvede ümber ja suruda teda ette, kätega vastupanu avaldades, pingutus. Sama jalga tõmmatakse aeglaselt mõlema käega vastu rindkere, venitus.

MÕJU: Istmikulihaste venitus. Kui teist jalga hoida selililamangus olles sirgena maas, mõjub puusaliigesele tugevam venitus.

Pea meeles, et harjutuste vahepeal tuleb teha lõdvestavaid liigutusi!

- * jalgade hoo
- * jooksu/suusatamisliigutuste imitatsioon
- * jalgrattasõidu imitatsioon selili

Jalgade hoo juures on eesmärk

- * lisada puusaliigesest liikuvust eest taha ja ka kõrvale
- * õige jala ette hoo juures lõdvestub reie keskkealihas, sääre kolmpealihas ja suur istmikulihas.
- * taha hoo juures reie suur lähendaja, reie pikk lähendaja, reie lühike lähendaja, keskmine ja väike istmikulihas.

Tõlgitud soomekeelsest materjalidest
Harjutusi näitab ette Kaidi Oone
Fotod: M.Vaher

Orienteerumispäevakud – kuidas kõik alguse sai?

11. juunil 1964 toimus Tallinnas Eesti spordiajalukku läinud sündmus -

Toomas Keremi eestvõttel esimene orienteerumiseljapäevak. Kuidas selleni jõuti?

1964. aastaks oli orienteerumine omandamas Eestis spordiala jumet. 1959. olid Nelijärvel esimesed meistrivõistlused, kirjutati võistlusmäärusi. 1960. läks esimene koondis võistlema Leningradiga. Matkajate kokkutulekute ja tudengi-võistluste järel käivituvad Jüriööjooks, Tallinna, Tartu, Kalevi, Jõu ning Tallinn-Tartu võistlused, Balti matš.

1962.a iseseivus orienteerumine Eestis omaette föderatsiooniks ja 1963.a arenemine kiirenes: meistrivõistlustel tekkis uusi alasid: päevane ja öine eraldi aladena, juurde tuli valikorienteerumine, teade ja maraton, sügisel matš Lätiga ja Užgorodis I üleliidulised võistlused. Aasta lõpuks oli Eestis rohkem kui 100-pealine seltskond, kes tõttas võistlustelt võistlustele kogemusi, häid tulemusi ja elamusi saama.

Sellises seisus küpses 1964. aastaks Tallinnas, kus asus Eesti

suurim hulk orienteerumishuvidega kõrgharitud insenere ja tudengeid, mõte: orienteerumist tuleb ka trennida. Kord nädalas, kindla nädalapäeva õhtu-poolikul terve suve jooksul.

1964 - 1968 toimus igal suvel 18 neljapäevakut (sellel päeval loodeti kohale tulevat kõige rohkem huvilisi). Neljas klassis oli osalejaid kokku 10 -50, info levis kitsas ringkonnas.

Päevakumõte jõudis kiiresti Tartusse. 1965.a tehti paar, 1966.a plaani järgi 15, nn tööraha neljapäevakut. Harva oli osalisi üle 30 ja mitmeks aastaks päevakutest Tartus loobuti.

1969. alustati Eesti eeskujul päevakuid Riias nime all *MAGNETS*. Võimeka aktiivi ja hea taseme mõjul kogunes osavõtjaid peatselt 300 ringi. Idee levis varsti Venemaa suurlinnadesse, kus on suuri metsaparkide ning tihe linna - ja linnalähiliiklus. Soomes läksid

päevakud käima nime all *ILTARASTIT* (õhtupunktid).

1969 oli mõnel Tallinna päevakul juba üle 100 osavõtja, info levis eritrükiste, lehe ja araadio kaudu. Mõne aasta pärast tuli kohale juba 300 - 500 inimest ja päevaku idee muutus. Esialgselt kitsa ringi treeningvõistlustest kujunes rahva-võistlus, kuhu suur hulk inimesi tuli metsaretkele elamusi saama, kaarte omandama, lastega kõndima või metsaande korjama.

Tartus prooviti mõne päevakuga uuesti 1971. aastal ja

1972 toimus juba 15 kolmapäevakut. Osalisi tuli sageli 200 - 300. Samal aastal alustas Pärnu 12 päevakuga. 1973.a startisid Kohtla - Järve ja Saaremaa. 1996. aastal toimus o-päevakuid 15 Eesti piirkonnas.

Orienteerujate eeskujul hakati Eestis päevakuid korraldama ka suusatamises ja maastikujooskus.

Päevakute hiigelajaks olid 70ndate II pool ja 80ndad, kus mõnel pealinna päevakul oli osalisi üle 2000 ja Tartus üle 1000. Asja soodustas paljude asustuste materiaalne toetus (eelkõige transpordi ja korralduse osas) ning teiste spordialade vähenenud konkurents.

Orienteerumine suutis oma päevakute süsteemi säilitada ka raskeil krooni tuleku aastail. Enamasti vähenes osaliste arv 2- 4 korda ja mõnel pool traditsioon katkes.

Aastatuhande lõpuaastail hakkas koos majandusolude paranemisega ka o-päevakute süsteem taas aeglasele tõusujoonele saama.

Suvi 2000: metsaalune on siginat- saginat täis – päevakute populaarsus on jälle tõusateel.

Fotod: Harry Veide

ARNE KIVISTIK
Kääriku laagris
30. jaanuaril 2001

Põlva mk MV suusaorienteerumises

Tavarada

Tonja 06.01.2001

Korraldaja: Värska OK Peko

Rajameister: Rein Zaitsev

D14 4km 7KP

1. Kristi Tomson Kobras 00:35:05
2. Ly Trei Kobras 00:38:26
3. Janika Koitla Peko 01:11:33
4. Teele Kotov Peko 01:13:11

D18 6.7km 9KP

1. Varvara Guljajeva Kobras 00:38:40
2. Mairit Trei Kobras 00:39:11
3. Annika Rihma Kobras 00:46:22
4. Liis Johanson Kobras 00:51:30

D21 10km 14KP

1. Anni Raudsepp Võru 00:41:25
2. Tuuli Mäeots Võru 00:44:00
3. Ede Pähn Võru 00:44:34
4. Iveta Bruveremagnets 00:46:47
5. Sirli Parm Peko 00:48:04
6. Tea Pärnik Peko 00:51:29
7. Signe Parm Peko 00:52:50
8. Kristin Veita Magnets 00:54:04
9. Ralli Rooba Ravk 00:59:21
10. Aili Piirikivi Rae 01:12:28

D35 6.7km 9KP

1. Reet Johanson Kobras 0:44:08
2. Karin Laine Võru 00:57:53

H14 5.4km 9KP

1. Rauno Jõgeva Peko 00:29:21
2. Martin Simpson Kobras 00:30:59
3. Jalmar Vabarna Peko 00:32:08
4. Tiit Toomas Peko 00:33:33
5. Kaarel Kure Kobras 00:36:22
6. Alar Alve Peko 00:44:58
7. Tormi Torop Kobras 00:58:10

8. Even Toomas Peko 01:08:49
9. Vallo Männiste Kobras 01:17:36
- Rivo Tuik Peko Katk.

H16 6.7km 9KP

1. Janis Peilans KAPA 00:31:37
2. Mihkel Järveoja Kobras 0:33:21
3. Olavi Ottas Kobras 00:35:04
4. Taavi Tuik Peko 00:36:23
5. Veiko Linnus Peko 00:36:52
6. Alar Assor Kobras 00:39:54
7. Priit Pirnpuu Peko 00:39:58
8. Taaniel Tigas Kobras 00:40:41
9. Madis Kure Kobras 00:47:06
10. Priit Kuljus Kobras 00:53:59

H18 10km 14KP

1. Sander Vaher Kobras 00:42:02
2. Edgars Peilans Kapa 00:43:35
3. Jürgen Einpaul Tammed 00:44:52
4. Marek Parm Peko 00:45:21
5. Reigo Vatsk Tammed 00:52:17
6. Peeter Pihl Tammed 00:53:55
7. Tanel Taal Võru 01:24:57

H21 11.8km 19KP

1. Margus Hallik LUS 00:38:05
2. Ander Ojandu Võru 00:39:39
3. Kuno Rooba Ravk 00:42:37
4. Tõnu Tänav Rae 00:42:49
5. Heiti Hallikma Võru 00:42:58
6. Tarmo Siimsaare Võru 00:44:13
7. Tom Veits 00:44:34
8. Vallo Vaher JOKA 00:44:38
9. Arturs Grinbergs UP 00:44:51
10. Ivars Zagars P. Bridejs 00:44:57
11. Tarmo Tomson Kobras 0:45:44
12. Jüri Pärnik Peko 00:46:28
13. Tõnis Erm TAOK 00:46:34
14. Ainars Vegeris Meridians 0:47:06
15. Girts Vegeris Meridians 0:47:30

16. Tarvo Klaasimäe Ravk 00:48:11
17. Heigo Pöld Rae 00:48:42
18. Kalev Külaase Võru 00:49:48
19. Raivo Erik MARU 00:50:34
20. Arbo Rae MARU 00:51:06
21. Girts Linins Magnets 00:52:27
22. Arnis Ivbulis Magnets 00:53:24
23. Tauno Piirikivi Rae 00:55:32
24. Mait Tõnisson LSF P 00:55:39
25. Tõnis Jürimäe lves 00:57:12
26. Lauri Olli LSF P 00:58:23
27. Remo Anton Rae 01:01:08
- Taavi Nurm Kobras Katk.

H40 10km 14KP

1. Andris Kosmatsevs 00:38:12
2. Kulno Voolaid Ravk 00:40:32
3. Nikolai Järveoja Kobras 0:42:56
4. Tõnu Nurm Kobras 00:44:02
5. Indulis Peilans Kapa 00:49:59
6. Jaan Kallavus Kobras 01:09:04
7. Maris Zvaunins UP 01:16:17

Lühirada; Tonja 07.01.2001

Korraldaja: Värska OK Peko

Rajameister: Rein Zaitsev

D14 3.6km 7KP

1. Ly Trei Kobras 00:30:10
2. Kristi Tomson Kobras 00:35:45
3. Janika Koitla Peko 00:38:39
4. Teele Kotov Peko 00:52:23

D18 5.5km 9KP

1. Mairit Trei Kobras 00:35:17
2. Varvara Guljajeva Kobras 35:38
3. Ralli Raudsepp Voru 00:36:27
4. Liis Johanson Kobras 00:39:12
5. Annika Rihma Kobras 00:43:24
6. Maarja Punak Kobras 00:44:25

D21 6.9km 12KP

24. Lauri Murakas Ravk 01:36:36
25. Lauro Lahtmäe Kape 01:52:03
26. Tenno Alamaa Orvand 02:13:34
- Mait Tonisson Ravk Katk.

H40 8,1km 15KP

1. Ago Mottus Lehola 01:03:13
2. Jaanus Reha Koop 01:04:18
3. Kalle Ojasoo Kobras 01:05:14
4. Annes Naan Hippok 01:22:13

H50 5,3km 11KP

1. Tõnu Nurm Kobras 00:37:49
2. Hillar Valk Ravk 00:41:59
3. Jaan Ollino JOKA 00:50:46
4. Kalju Toomas JOKA 00:53:38
5. Rein Indlo Orion 00:55:21
6. Mati Kallemetes Okas 00:57:15
7. Raimo Mäkelä Orion 00:59:06
8. Mati Tonus Orion 01:11:14

Lääne- Virumaa MV 2.päev

Tamsalu 28.01.2001

D16 4,2km 9KP

1. Ly Trei Kobras 00:45:29
2. Kristi Tomson Kobras 01:01:32
3. Tiina Turban Ravk 01:20:56
4. Elen Lauk Ravk 01:23:53

D18 5,1km 10KP

1. Varvara Guljajeva Kobras 42:31
2. Mairit Trei Kobras 00:47:22
3. Liis Johanson Kobras 00:50:38
4. Annika Rihma Kobras 00:54:16
5. Helena Hinto Kobras 00:57:27

D21 6,2km 13KP

1. Kadri Limberg Ravk 00:52:06
2. Ingrid Kala Peko 00:53:16
3. Sirli Parm Peko 00:53:27

1. Tuuli Mäeots Võru 00:36:53
2. Anni Raudsepp Võru 00:37:53
3. Ede Pähn Võru 00:38:58
4. Tea Pärnik Peko 00:39:18
5. Signe Parm Peko 00:41:50
6. Ralli Rooba Ravk 00:42:41
7. Sirli Parm Peko 00:43:50
8. Kristin Veita Magnets 00:44:23
9. Iveta Bruveremagnets 00:44:29
10. Aili Piirikivi Rae 00:46:53

D35 5.5km 9KP

1. Reet Johanson Kobras 0:45:08
2. Karin Laine Võru 01:09:15

H14 4.6km 8KP

1. Rauno Jõgeva Peko 00:27:42
2. Alar Alve Peko 00:29:58
3. Martin Simpson Kobras 0:32:55
4. Even Toomas Peko 00:36:02
5. Vallo Männiste Kobras 00:36:46
6. Kaarel Kure Kobras 00:38:24
7. Tormi Torop Kobras 00:39:05
8. Jalmar Vabarna Peko 00:39:55
9. Tiit Toomas Peko 00:46:24
10. Rivo Tuik Peko 01:24:37

H16 5.5km 9KP

1. Janis Peilans Kapa 00:29:53
2. Mihkel Järveoja Kobras 0:29:56
3. Markus Puusepp Voru 00:30:29
4. Olavi Ottas Kobras 00:32:39
5. Veiko Linnus Peko 00:32:45
6. Alar Assor Kobras 00:34:43
7. Taaniel Tigas Kobras 00:36:17
8. Madis Kure Kobras 00:36:42
9. Taavi Tuik Peko 00:40:12
10. Priit Kuljus Kobras 00:49:57
11. Priit Pirnpuu Peko 00:52:08

H18 6.9km 12KP

1. Edgars Peilans Kapa 00:32:38
2. Sander Vaher Kobras 00:34:28
3. Marek Parm Peko 00:37:23

4. Mihkel Puusepp Voru 00:40:13
5. Peeter Pihl Tammed 00:40:28
6. Jürgen Einpaul Tammed 00:41:43
7. Reigo Vatsk Tammed 00:42:14
8. Tanel Taal Voru 01:07:46

H21 8.7km 15KP

1. Ander Ojandu Võru 00:35:04
2. Margus Hallik LUS 00:35:11
3. Vallo Vaher JOKA 00:36:14
4. Arturs Grinbergs UP 00:37:15
5. Kuno Rooba Ravk 00:38:01
6. Tarmo Tomson Kobras 0:38:55
7. Heiti Hallikma Võru 00:40:22
8. Ivars Zagars P. Bridejs 00:40:39
9. Jüri Pärnik Peko 00:40:39
10. Tom Veits 00:41:31
11. Tõnis Erm TAOK 00:41:59
12. Girts Vegeris Meridians 0:42:15
13. Raivo Erik MARU 00:42:28
14. Kalev Külaase Võru 00:42:29
15. Tarvo Klaasimäe Ravk 00:42:41
16. Girts Linins Magnets 00:43:07
17. Arbo Rae MARU 00:44:19
18. Ainars Vegeris Meridians 0:44:35
19. Heiki Einpaul Rae 00:47:03
20. Tõnu Tänav Rae 00:47:54
21. Mait Tõnisson LSF P 00:50:27
22. Tõnis Jürimäe lves 00:51:14
23. Janar Kenk Võru 00:51:29
24. Arnis Ivbulis Magnets 00:51:57
25. Tauno Piirikivi Rae 00:52:25
26. Lauri Olli LSF P 01:15:13

H40 6.9km 12KP

1. Andris Kosmatsovs 00:31:56
2. Kulno Voolaid Ravk 00:32:38
3. Tõnu Nurm Kobras 00:33:34
4. Kalle Ojasoo Kobras 00:34:31
5. Nikolai Järveoja Kobras 0:36:31
6. Indulis Peilans Kapa 00:43:18
7. Jaan Kallavus Kobras 01:06:22
8. Maris Zvaunins UP 01:12:14

Lääne -Virumaa MV suundsusatamises

Tamsalu 27.01.2001

Korraldaja: RaOK

Rajameister: Tarvo ja Kulno

D16 3,7km 8KP

1. Ly Trei Kobras 00:40:30
2. Elen Lauk Ravk 00:54:19
3. Kristi Tomson Kobras 01:02:36
4. Tiina Turban Ravk 01:23:11

D18 5,3km 11KP

1. Varvara Guljajeva Kobras 44:45
2. Mairit Trei Kobras 00:49:12
3. Liis Johanson Kobras 01:05:40
4. Annika Rihma Kobras 01:13:42
5. Helena Hinto Kobras 01:14:17

D21 8,1km 15KP

1. Ingrid Kala Peko 01:05:25
2. Ede Pähn Voru 01:07:20
3. Kadri Limberg Ravk 01:09:50
4. Signe Parm Peko 01:15:29
5. Tea Pärnik Peko 01:17:33
6. Lilian Joesaar Rae 01:17:40
7. Sirli Parm Peko 01:22:49

D40 3,7km 8KP

1. Marje Viirmann LUS 00:32:52
2. Urve Soe Ravk 00:49:57

H16 5,3km 11KP

1. Taavi Tuik Peko 00:47:45
2. Veiko Linnus Peko 00:49:29
3. Risto Bauman Ravk 00:51:50
4. Martin Simpson Kobras 00:53:02
5. Jalmar Vabarna Peko 01:00:56
6. Rauno Jõgeva Peko 01:03:56
7. Even Toomas Peko 01:04:45

8. Raido Ounapuu Ravk 01:07:20
9. Mattias Naan Hippok 01:14:40
10. Taavo Lauk Ravk 01:19:06
11. Madis Moor Ravk 01:44:19
- Tiit Toomas PEKO Katk.
- Taaniel Tigas Kobras Katk.

H18 8,1km 15KP

1. Tonis Vaiksaar Lehola 00:58:03
2. Sander Vaher Kobras 01:04:44
3. Peeter Pihl Tammed 01:05:01
4. Mait Vaiksaar Lehola 01:07:37
4. Marek Parm PEKO 01:07:37
6. Reigo Vatsk Tammed 01:09:47
7. Tanel Bauman Ravk 01:15:08

H21 10km 18KP

1. Raul Kudre PEKO 00:58:18
2. Vallo Vaher JOKA 01:04:43
3. Tarmo Tomson Kobras 01:05:36
4. Tarmo Siimsaare Voru 01:06:21
5. Raivo Erik MARU 01:06:26
6. Heiti Hallikma VSru 01:07:22
7. Heigo Pold Rae 01:09:04
8. Tõnu Tänav Rae 01:09:32
9. Arbo Rae MARU 01:10:03
10. Randy Korb PEKO 01:11:25
11. Taavi Nurm Kobras 01:12:12
12. M. Klementsov Koop 01:15:47
13. Tonis Kruusmaa Ravk 01:16:17
14. Jüri Pärnik PEKO 01:18:15
15. Veiko Pak Rae 01:19:12
16. Heiki Einpaul Rae 01:22:00
17. Neeme Looorits Kape 01:24:18
18. Tauno Piirikivi Rae 01:24:49
19. Tarmo Maasing Ravk 01:25:40
20. Heiki Linnus PEKO 01:26:11
21. Sulev Koidu 01:28:01
22. Lauri Olli LSF P 01:33:04
23. Tarvi Olli LSF P 01:36:00

4. Ede Pähn Voru 00:54:43
5. Signe Parm PEKO 00:55:29
6. Lilian Joesaar Rae 00:57:46
7. Edith Madalik Tammed 01:01:04
- Tea Pärnik PEKO Tühist.

D40 4,2km 9KP

1. Marje Viirmann LUS 00:36:33
2. Urve Soe Ravk 01:02:29
- Viu Rebane Orion Ei start

H16 5,1km 10KP

1. Taavi Tuik PEKO 00:43:03
2. Rauno Jõgeva PEKO 00:45:47
3. Risto Bauman Ravk 00:47:53
4. Veiko Linnus Peko 00:49:21
5. Jalmar Vabarna PEKO 00:49:51
6. Martin Simpson Kobras 00:50:32
7. Taaniel Tigas Kobras 00:52:15
8. Taavo Lauk Ravk 01:02:27
9. Even Toomas PEKO 01:06:26
10. Mattias Naan Hippok 01:06:41
11. Tiit Toomas PEKO 01:10:39
12. Martin Murakas Ravk 01:11:06
13. Madis Moor Ravk 01:15:29
14. Madis Teppo Ravk 01:18:54
15. Siim Hussar Ravk 01:50:48

H18 6,2km 13KP

1. Tonis Vaiksaar Lehola 00:42:31
2. Sander Vaher Kobras 00:42:34
3. Reigo Vatsk Tammed 00:46:29
4. Peeter Pihl Tammed 00:48:44
5. Mait Vaiksaar Lehola 00:50:25
6. Marek Parm PEKO 00:51:23
7. Tanel Bauman Ravk 00:52:15

H21 9,1km 15KP

1. Randy Korb PEKO 00:58:21
2. Raul Kudre PEKO 00:58:37
3. Heiti Hallikma VSru 01:01:45
4. Heigo Pold Rae 01:02:57

Eesti meistrivõistlused suusaorienteerumises

Saverna 03.02.2001

Korraldaja: OK Põlva Kobras

Rajameister: Tõnu Nurm

D14 3,8km 7KP

- Mirjam Rauba Võru 00:25:03
- Anniko Inno Rakv 00:27:19
- Ly Trei Kobras 00:27:53
- Janely Aasa Võru 00:31:26
- Kristi Tomson Kobras 00:33:39
- Elen Lauk Rakv 00:34:03
- Kati Rooni Orvand 00:34:28
- Tiina Lind Ilves 00:56:15
- Tiina Turban Rakv 00:59:17
- Janika Koitla Peko 01:17:31
- Katja Lummo Peko Tühist.

D16 4,2km 8KP

- Kadri Uiboupin Võru 00:27:10
- Raili Raudsepp Võru 00:33:11
- Olga Mazina SRD 00:43:23
- Tais Leontenko SRD 00:44:09

D18 5,2km 8KP

- Mairit Trei Kobras 00:34:16
- Liis Johanson Kobras 00:38:34
- Varvara Guljajeva Kobras 00:40:03
- Anniko Rihma Kobras 00:44:45
- Maarja Punak Kobras 00:48:32

D20 5,2km 8KP

- Tuuli Mäeots Võru 00:30:30
- Kadri Limberg Rakv 00:30:33
- Sirli Parm PEKO 00:32:34
- Ede Pähn Võru 00:32:37

D21 6,8km 11KP

- Maret Vaher Kobras 00:31:06
- Ramune Arlauskienė LIT 00:36:29

- Piret Niglas Rae 00:37:28
- Anni Raudsepp Võru 00:37:53
- Lilian Jõesaar Rae 00:39:14
- Epp Käpa PEKO 00:40:02
- Tea Pärnik PEKO 00:40:14
- Signe Parm PEKO 00:40:21
- Ingrit Kala PEKO 00:42:08
- Lilian Värton Kobras 00:42:16
- Edith Madalik Tammed 00:44:44
- Minija Pääslane Ilves 00:47:05
- Renata Misiunaite LIT 00:50:15
- Asta Misiunaite LIT 00:54:17
- Meelike Pandis Ilves 01:00:42
- Ella Shved SRD 01:04:00
- Tiiu Tõrra Kobras 01:05:10
- Elo Saue Ilves katk.
- Heleri Valk Rakv katk.
- Ruth Vaher Kobras katk.

D35 5,2km 8KP

- Marje Viirmann LUS 00:31:12
- Tiina Oras Ilves 00:35:03
- Airi Alnek Võru 00:45:53
- Aili Piirikivi Rae 01:04:36

D40 4,2km 8KP

- Saima Värton Kobras 00:29:52
- Reet Johanson Kobras 00:35:01
- Malle Poska Lehola 00:39:07
- Terje Anton Lehola 00:41:54
- Marje Tobreluts Kobras 00:42:31

D50 3,8km 7KP

- Urve Soe Rakv 00:42:31
- Maie Tõrra Kobras 01:01:36

H14 4,2km 8KP

- Martin Simpson Kobras 00:27:07
- Rauno Jõgeva PEKO 00:28:37
- Even Toomas Peko 00:30:54
- Kaarel Kure Kobras 00:31:20

- Jalmar Vabarna PEKO 00:36:41
- Uku Rooni Orvand 00:37:11
- Tiit Toomas Peko 00:39:00
- Tormi Torop Kobras 00:46:38
- Vallo Männiste Kobras 00:48:21
- Taavo Lauk Rakv 00:49:50
- Karl Kruuse Ilves 01:05:20
- Taavi Turban Rakv 01:06:18
- Aleksandr Shved SRD 01:09:40
- Kenny Kivikas Ilves Tühist.

H16 6,2km 9KP

- Taavi Tuik PEKO 00:34:45
- Mihkel Järveoja Kobras 00:35:28
- Erik Lebedoks Meridians 00:36:00
- Priit Paasma Lehola 00:41:26
- Taanil Tigas Kobras 00:47:19
- Alar Assor Kobras 00:47:25
- Veiko Linnus PEKO 00:49:16
- Urmas Aasa Võru 00:52:50
- Risto Bauman Rakv 01:02:13

H18 6,8km 11KP

- Sander Vaher Kobras 00:33:22
- Tõnis Vaiksaar Lehola 00:35:44
- Peeter Pihl Tammed 00:35:46
- Reigo Vatsk Tammed 00:37:21
- Mait Vaiksaar Lehola 00:37:40
- Jürgen Einpaul Tammed 00:40:48
- Marek Parm PEKO 00:43:16
- Tanel Bauman Rakv 00:48:29
- Paavo Kroon Ilves 01:05:18

H20 8km 12KP

- Tarmo Tomson Kobras 00:34:18
- Tarvo Klaasimäe Rakv 00:34:37
- Kalev Külaase Võru 00:36:18
- Tarmo Siisaare Võru 00:37:19
- Tõnis Erm TAOK 00:37:57
- Janar Kenk Võru 00:50:46
- Heiki Linnus PEKO 00:52:21

8. Erkki Liiv Tammed 01:09:22

H21 8,8km 16KP

- Ander Ojandu Võru 00:31:16
- Margus Hallik LUS 00:33:03
- Vallo Vaher JOKA 00:36:29
- Laimis Drazdauskas LIT 00:36:47
- Randy Korb PEKO 00:37:30
- Kuno Rooba Rakv 00:37:38
- Tõnu Tānav Rae 00:37:52
- Taavi Nurm Kobras 00:38:25
- Tomas Grigaitis LIT 00:39:21
- Remigijus Arlauskas LIT 00:39:43
- Raivo Erik MARU 00:39:53
- Veiko Pak Rae 00:40:10
- Olle Kärner Orion 00:40:37
- Dalius Boguška LIT 00:40:58
- Ants Grende UP 00:42:40
- Heiti Hallikma Võru 00:42:43
- Jaan Olvet Rakv 00:43:59
- Arti Albert Kobras 00:44:12
- Edgars Peilans KAPA 00:44:24
- Arbo Rae MARU 00:46:27
- Tõnis Kruusmaa Rakv 00:46:42
- Heigo Pöld Rae 00:46:51
- M. Klementsov Koop 00:46:53
- M. Kvedaravičius LIT 00:46:59
- Kaido Nurja MARU 00:48:47
- Rainer Rammul Võru 00:49:08
- Ilmars Davidsons UP 00:49:25
- Janis Peilans KAPA 00:50:30
- M. Āerniavskis LIT 00:52:00
- Tauno Murakas Rakv 01:00:09
- Kulno Voolaid Rakv 01:05:57
- Reinis Putnins KAPA 01:08:59
- Rain Eensaar Kobras 01:11:33
- Toomas Piirmann Võru Tühist.
- Arturs Grinbergs UP Tühist.
- Raul Kudre PEKO Tühist.

H35 8km 12KP

- Jüri Pärnik PEKO 00:35:15
- Martti Parve PEKO 00:38:31
- Raivo Rõõm Rakv 00:39:14

- Heiki Einpaul Rae 00:44:29
- Remo Anton Rae 00:50:09
- Ants Turban Rakv 00:50:44
- Tarmo Maasing Rakv 00:52:04

H40 8km 12KP

- Tiit Tali Ilves 00:39:31
- Ando Post Koop 00:43:05
- Jaanus Reha Koop 00:45:15
- Tauno Piirikivi Rae 00:51:01
- Rein Rooni Orvand 00:59:01
- Vello Post Koop 01:04:17

H45 6,2km 9KP

- Andres Käär Klubita 00:38:30
- Ago Mõttus Lehola 00:39:36
- Relvo Värton Kobras 00:48:28
- Tõnu Sikkal Kobras 00:54:06

H50 6,2km 9KP

- Rein Kriks Rakv 00:40:39
- Riho Männi Lehola 00:41:57
- Urmas Mürer Lehola 00:42:12
- Mati Kallemets Okas 00:43:59
- Heiki Rammul Ilves 00:46:19
- Koiti Paasma Lehola 00:51:53
- Kalju Toomas JOKA 00:55:13

H55 5,2km 8KP

- Hillar Valk Rakv 00:31:04
- Jaan Ollino JOKA 00:34:47
- Mati Poom TON 00:46:49
- Ants Lindre Orvand 00:52:09

H60 4,2km 8KP

- Arne Kivistik Kape 00:33:09
- Mihhail Taivere Kape 00:36:20
- Mati Tõnus Orion 00:39:48
- Georg Sooberg Võru 00:39:52
- H. Heinrichsen Jõhvik 00:39:58
- Jüri Zimmermann Ilves 00:43:19
- Martin Tõrra Kobras 00:44:11
- Rein Indlo Klubita 00:47:27
- Jaan Kallavus Kobras 00:50:57

Eesti meistrivõistlused
suusaorienteerumises

Teade. 04.02.2001 Saverna

D14/16 4,1 km 6KP

- OK Võru 1:43:06
- Kadri Uiboupin 33:00 [1]
- Mirjam Rauba 1:03:50 [1] 30:50 (1)
- Raili Raudsepp 1:43:06 [1] 39:16 (2)
- OK Põlva Kobras 2:36:35
- Kristi Tomson 42:11 [2]
- Triin Johanson 2:04:28 [3] 1:22:17 (3)
- Ly Trei 2:36:35 [2] 32:07 (1)
- OK PEKO 3:27:27
- Janika Koitla 45:55 [4]
- Teele Kotov 2:04:09 [2] 1:18:14 (2)
- Janeka Saaremets 3:27:27 [3] 1:23:18 (3)
- OK Rakvere katk.
- Elen Lauk 45:22 [3]
- Tiina Turban ei start.
- Mai Müür ei start.

D18/20 5,7-5,9km 7KP

- OK Võru 1:32:18
- Anni Raudsepp 32:17 [1]
- Ede Pähn 1:03:04 [1] 30:47 (1)
- Tuuli Mäeots 1:32:18 [1] 29:14 (2)
- SRD 2:15:16
- Olga Mazina 53:40 [4]
- Tais Leontenko 1:47:12 [4] 53:32 (3)
- Siiri Mere 2:15:16 [2] 28:04 (1)
- OK Põlva Kobras I 2:15:31
- Mairit Trei 41:23 [2]
- Liis Johanson 1:32:08 [2] 50:45 (2)
- Varvara Guljajeva 2:15:31 [3] 43:23 (3)
- OK Põlva Kobras II 2:41:04

- Maarja Punak 41:42 [3]
- Kertu Urgand 1:38:27 [3] 56:45 (4)
- Anniko Rihma 2:41:04 [4] 1:02:37 (4)

D21 7,7-7,8km 9KP

- OK Põlva Kobras 1:56:37
- Lilian Värton 45:36 [3]
- Ruth Vaher 1:23:53 [1] 38:17 (1)
- Maret Vaher 1:56:37 [1] 32:44 (1)
- OK PEKO I 2:05:02
- Epp Käpa 45:23 [2]
- Signe Parm 1:27:40 [2] 42:17 (2)
- Ingrit Kala 2:05:02 [2] 37:22 (2)
- OK Rakvere 2:21:40
- Kadri Limberg 45:37 [4]
- Margit Limak 1:34:46 [3] 49:09 (3)
- Anniko Inno 2:21:40 [3] 47:03 (3)
- Leedu 2:22:37
- Ramune Arlauskienė 42:35 [1]
- Asta Misiunaite 1:34:47 [4] 52:12 (4)
- Renata Misiunaite 2:22:37 [4] 47:50 (4)
- OK Ilves 2:35:31
- Elo Saue 47:02 [5]
- Meelike Pandis 1:45:08 [5] 58:06 (5)
- Minija Pääslane 2:35:31 [5] 50:23 (5)
- vv. OK Peko/Rae 2:14:32
- Tea Pärnik 50:03
- Sirli Parm 1:32:31 42:28
- Lilian Jõesaar 2:14:32 42:01

D35+ 4,1km 6KP

- OK Põlva Kobras 1:39:47
- Marje Tobreluts 36:12 [2]
- Reet Johanson 1:13:24 [1] 37:12 (1)
- Saima Värton 1:39:47 [1] 26:23 (1)
- OK Lehola 2:06:09
- Malle Poska 35:06 [1]
- Ülle Kadak 1:13:50 [2] 38:44 (2)
- Terje Anton 2:06:39 [2] 52:49 (2)

H14/16 5,7-5,9km 7KP

- OK Põlva Kobras I 1:34:49
- Mihkel Järveoja 30:17 [1]
- Alar Assor 1:05:56 [1] 35:39 (2)
- Sander Vaher 1:34:49 [1] 28:53 (1)
- OK Peko I 1:44:26
- Rauno Jõgeva 42:26 [5]
- Veiko Linnus 1:13:45 [2] 31:19 (1)
- Taavi Tuik 1:44:26 [1] 30:41 (2)
- Stiga 1:46:17
- Aleksandrs Grigorjevs 32:22 [2]
- Inta Gaigele 1:14:50 [3] 42:28 (5)
- Aleksandrs Pavlinas 1:46:17 [3] 31:27 (1)
- OK Põlva Kobras II 1:50:07
- Martin Simpson 37:52 [4]
- Kaarel Kure 1:15:00 [4] 37:08 (3)
- Tigas Taaniel 1:50:07 [4] 35:07 (5)
- OK Peko II 2:20:40
- Jalmar Vabarna 36:49 [3]
- Priit Pirpuu 1:31:17 [5] 54:28 (8)
- Even Toomas 2:20:40 [5] 49:23 (7)
- OK Rakvere I 2:34:10
- Raido Üunapuu 1:03:24 [8]
- Tiit Simonlatser 1:44:48 [7] 41:24 (4)
- Martin Malva 2:34:10 [6] 49:22 (6)
- OK Ilves 2:36:34
- Paavo Kroon 1:14:44 [10]
- Karl Kruuse 2:04:25 [8] 49:41 (6)
- Riho Taba 2:36:34 [7] 32:09 (4)
- OK Põlva Kobras III 2:40:56
- Madis Kure 43:00 [7]
- Tormi Torop 1:36:05 [6] 53:05 (7)
- Vallo Männiste 2:40:56 [8] 1:04:51 (8)
- OK Võru tühist.
- Priit Kõiv 1:03:29 [9]
- Mark Laine tühist.
- Timo Sild tühist.
- OK Orvand katk.
- Uku Rooni 42:45 [6]
- OK Rakvere III katk.

- Tauno Murakas 1:13:54 [14]
- OK Rakvere II katk.
- Taavo Lauk katk.

H18/20 7,7-7,8km 9KP

- KAPA 1:56:47
- Reiniū Putnins 49:30 [7]
- Janis Peilans 1:23:59 [2] 34:29 (2)
- Edgars Peilans 1:56:47 [1] 32:48 (2)
- TA OK 1:59:04
- Martti-Jaan Miljan 48:02 [6]
- Kristjan Gans 1:27:51 [4] 39:49 (4)
- Tõnis Erm 1:59:04 [2] 31:13 (1)
- OK Võru 1:59:17
- Mihkel Puusepp 45:02 [2]
- Urmas Aasa 1:25:47 [3] 40:45 (5)
- Martti Puusepp 1:59:17 [3] 33:30 (3)
- Stiga II 2:03:28
- Eriks Lebedoks 43:35 [1]
- Aleksandr Ivanov 1:14:23 [1] 30:48 (1)
- J. Novičenko 2:03:28 [4] 49:05 (8)
- Saue Tammed 2:03:49
- Reigo Vatsk 49:43 [8]
- Jürgen Einpaul 1:27:59 [5] 38:16 (3)
- Peeter Pihl 2:03:49 [5] 35:50 (4)
- OK Lehola 2:07:02
- Mait Vaiksaar 46:47 [3]
- Siiam Kadak 1:30:50 [6] 44:03 (6)
- Tõnis Vaiksaar 2:07:02 [6] 36:12 (5)
- OK Rakvere 2:19:34
- Tanel Baumann 46:48 [4]
- Risto Baumann 1:35:52 [7] 49:04 (8)
- Timo Simonlatser 2:19:34 [7] 43:42 (6)
- OK Peko 2:20:56
- Marek Parm 46:49 [5]
- Heiki Linnus 1:32:04 [7] 45:15 (7)
- Ilo Toom 2:20:56 [8] 48:52 (7)

(H21 ja H40+ tulemused on lk 28)

Eesti MV suusaorienteerumise teade
(järg)

H21 11,0-11,1km 12KP

1. OK Võru I	2:09:36	
Heiti Hallikmaa	46:19 [4]	
Kalev Külaase	1:32:00 [2]	45:41 (2)
Ander Ojandu	2:09:36 [1]	37:36 (1)
2. OK Peko	2:11:19	
Jüri Pärnik	47:50 [5]	
Randy Korb	1:31:28 [1]	43:38 (1)
Raul Kudre	2:11:19 [2]	39:51 (2)
3. OK Rakvere I	2:15:04	
Tarvo Klaasimäe	44:38 [2]	
Raivo Rõõm	1:32:16 [3]	47:38 (6)
Kuno Rooba	2:15:04 [3]	42:48 (5)
4. OK Põlva Kobras	2:20:11	
Taavi Nurm	49:17 [6]	
Arti Albert	1:38:34 [6]	49:17 (8)
Tarmo Tomson	2:20:11 [4]	41:37 (3)
5. OK Rae	2:25:14	

Veiko Pak	49:49 [8]	
Tõnu Tänav	1:36:54 [4]	47:05 (4)
Heigo Pöld	2:25:14 [5]	48:20 (7)
UP	2:33:17	
Ilmars Davidsons	58:30 [12]	
Ants Grende	1:46:37 [10]	48:07 (7)
Arturs Grinbergs	2:33:17 [6]	46:40 (6)
Leedu "LEVUO"	2:34:30	
Mindaugas Kvedaravicius	1:05:39 [13]	
Dalius Boguska	1:52:33 [13]	46:54 (3)
Laimis Drazdauskas	2:34:30 [7]	41:57 (4)
Stiga	2:38:04	
Viktors Leūāovs	49:42 [7]	
Dimitrijs Andrejevs	1:37:01 [5]	47:19 (5)
Vadims Nosarevs	2:38:04 [11]	1:01:03 (11)
6. OK MARU	2:40:17	
Raivo Eerik	57:14 [10]	
Kaido Nurja	1:50:48 [12]	56:31 (12)
Arbo Rae	2:40:17 [9]	49:29 (8)
7. OK Rakvere II	2:43:56	

Tõnis Kruusmaa	54:18 [11]	
Jaanelvet	1:47:32 [11]	53:14 (10)
Kulno Voolaid	2:43:56 [10]	56:24 (9)
8. OK Võru II	2:44:33	
Tarmo Siimsaare	44:43 [3]	
Toomas Piirmann	1:38:45 [7]	54:02 (11)
Janar Kenk	2:44:33 [11]	1:05:48 (12)
Leedu II	2:45:23	
Remigijus Arlauskas	52:25 [9]	
Tomas Grigaitis	1:44:39 [8]	52:14 (9)
M. Celniauskis	2:45:23 [12]	1:00:44 (10)
9. LUS	2:59:21	
Margus Hallik	42:59 [1]	
Marje Viirmann	1:46:17 [1]	1:03:18 (13)
Harry Veide	2:59:21 [13]	1:13:04 (13)

Ando Post	1:43:07 [1]	27:48 (1)
2. OK Lehola	1:44:12	
Koito Paasma	36:32 [2]	
Urmas Müür	1:15:19 [2-3]	38:47 (3)
Ago Mõttus	1:44:12 [2]	28:53 (2)
3. OK Põlva Kobras	1:46:12	
Tõnu Sikkal	35:11 [1]	
Tarmo Kure	1:12:39 [1]	37:28 (2)
Relvo Värton	1:46:12 [3]	33:33 (3)
4. OK Orvand	2:41:18	
Rein Rooni	44:07 [4]	
Ants Lindre	1:44:51 [4]	1:00:44 (4)
Tiit Olju	2:41:18 [4]	56:27 (4)

Peakorraldaja Katrin Viilu
Peasekretär Taima Nurm
Rajameister Tõnu Nurm

H40+ 5,7-5,9km 7KP

1. Kooperaator	1:43:07	
Vello Post	43:22 [3]	
Jaanus Reha	1:15:19 [2-3]	31:57 (1)

World Cup Ski Orienteering
WC 1 Long Distance
Dospat/Bulgaria 22.01.01

Men (67)

1 Bertil Nordqvist	SWE	75:53,3
2 Matti Keskinarkaus	FIN	76:45,1
3 Jukka Lanki	FIN	77:29,7
4 Andrey Gruzdev	RUS	77:45,4
5 Edouard Khrennikov	RUS	78:12,7
6 Nikolay Bondar	RUS	78:18,6
7 Teemu Kongas	FIN	79:30,2
8 Peter Mosimann	SUI	79:31,8
9 Arto Lilja	FIN	80:37,3
10 Peter Dahlberg	SWE	80:38,5
31 Ander Ojandu	EST	87:39,7
38 Margus Hallik	EST	93:17,3

Women (36)

1 Lena Hasselstrom	SWE	71:18,4
2 Natalya Tomilova	RUS	74:10,2
3 Erja Jokinen	FIN	75:58,3
4 Tatyana Vlasova	RUS	76:30,1
5 Hanna Kosonen	FIN	76:45,4

6 Natalya Frei	RUS	77:14,6
7 Olga Hohlova	RUS	77:17,0
8 M. Dahlman-Terval	FIN	77:18,2
9 Salla Lehto	FIN	77:21,9
10 Erica Johansson	SWE	78:10,2

Dospat / Bulgaria 23.01.01

Sprint WC 2

Men (67)

3.500 km 85 Cm 9 C		
1 Edouard Khrennikov	Rus	13:32
2 Matti Keskinarkaus	Fin	13:38
3 Bertil Nordqvist	Swe	13:41
4 Teemu Kongas	Fin	13:48
5 Eivind Tonna	Nor	13:50
6 Peter Mosimann	Swi	13:52
7 Jukka Lanki	Fin	14:01
8 Nikolay Bondar	Rus	14:09
9 Jakob Vodrazka	Cze	14:13
10 Vasilij Glukharev	Rus	14:17
23 Ander Ojandu	Est	14:59
41 Margus Hallik	Est	16:57

Women (36)

2.500 km 65 Cm 8 C

1 Lena Hasselstrom	Swe	12:05
2 Tatyana Vlasova	Rus	12:44
3 Natalya Tomilova	Rus	12:48
4 Stine Hjermstad	Nor	12:49
5 Salla Lehto	Fin	13:00
6 Stina Grenholm	Swe	13:02
7 Oksana Kononova	Rus	13:08
8 Terhi Hamalainen	Fin	13:15
9 Katja Rajaniemi	Fin	13:21
10 Marie Lund	Swe	13:25

Dospat / Bulgaria 24.01.01

WC 3 Short

Men (67)

5.600 km 140 Cm 13 C		
1 Edouard Khrennikov	Rus	23:32
2 Matti Keskinarkaus	Fin	23:43
3 Jukka Lanki	Fin	23:45
4 Arto Lilja	Fin	24:25
5 Bertil Nordqvist	Swe	24:29
6 Andrey Gruzdev	Rus	24:34
7 Teemu Kongas	Fin	24:50
8 Vasilij Glukharev	Rus	24:53

9 Eivind Tonna	Nor	25:17
10 Nikolay Bondar	Rus	25:27
10 Peter Dahlberg	Swe	25:27
21 Ander Ojandu	Est	26:54
33 Margus Hallik	Est	28:56

Women (36)

4.300 km 120 Cm 9 C		
1 Lena Hasselstrom	Swe	20:25
2 Tatyana Vlasova	Rus	20:58
3 Natalya Tomilova	Rus	21:03
4 Erja Jokinen	Fin	21:26
5 Stine Hjermstad	Nor	21:28
6 Salla Lehto	Fin	21:29
7 Stina Grenholm	Swe	21:54
8 Hanna Kosonen	Fin	22:02
9 Katja Rajaniemi	Fin	22:04
10 Terhi Hamalainen	Fin	22:12

Dospat / Bulgaria 26.01.01

Medium WC 4

Men (67)

9.850 km 265 Cm 17 C		
1 Anders Hauge	Nor	51:08

2 Vasilij Glukharev	Rus	51:32
3 Jukka Lanki	Fin	51:38
4 Jakob Vodrazka	Cze	52:12
5 Jarkko Urpalainen	Fin	52:50
6 Tomas Lofgren	Swe	52:51
7 Eivind Tonna	Nor	53:12
8 Claes Turesson	Swe	53:22
9 Andreas Edvardsen	Nor	53:56
10 Edouard Khrennikov	Rus	54:10
24 Ander Ojandu	Est	57:51
37 Margus Hallik	Est	62:54

Women (36)

8.300 km 215 Cm 12 C		
1 Lena Hasselstrom	Swe	45:40
2 Terhi Hamalainen	Fin	46:07
3 Tatyana Vlasova	Rus	46:24
4 Katja Rajaniemi	Fin	46:29
5 Salla Lehto	Fin	46:39
6 Erja Jokinen	Fin	46:44
7 Marie Lund	Swe	47:16
8 Natalya Tomilova	Rus	47:29
9 Hanna Kosonen	Fin	48:26
10 Stina Grenholm	Swe	48:29

Karjalaskevõistlus ja Lihavõttesprint 2001

03. - 04. APRILLIL 2001.a. VÕRUMAAL

PROGRAMM:

03. aprillil Karjalaskevõistlus (tavarada)

Obinitsas. Start 12.00

04. aprillil Lihavõttesprint (lühirada)

Obinitsas. Start 10.00

KLASSID: HD8NR, 10NR, 12, 14, 16, 18;

HD21A,B; HD35, H40; HD45; H50

avatud rajad kohapeal registreerimisega ca 4 ja 8 km.

MAASTIK JA KAART:

Obinitsa. Keskmiselt liigestatud kuiv liivamaastik Piusa ürgoru nõlval; mets on valdavalt hea ja väga hea läbitavusega männipark. Kõrguste vahe maastikul 50 m. Kaart 1:10000, pikimatel radadel 1:15000; h=2,5m. 1997-98

KOHALESÕIT: Võistluskeskus on mõlemal päeval Obinitsa koolimajas.

EELREGISTREERIMINE ja

OSAVÕTUMAKS:

Kuni 30. märtsini Interneti

Võistluskeskuses

(<http://www.sportnet.ee/ivk/>), e-postiga sixteen@hot.ee, faksil 078 20945 või posti-aadressil OK Võru Jüri 31 65610 VÕRU.

Stardimaksud:

HD8-14 20 kr/päev

HD16-18 30 kr/päev

HD21-50 50 kr/päev

Stardimaks kanda: Orienteerumisklubi

Võru arvele nr.10402006021008 Eesti

Ühispangas

Hilinenud ülesandmisi ei rahuldata, soovitate joosta avatud rajal.

KONTROLLSÜSTEEM: Kõigis võistlusklassides elektrooniline SportIdent märkesüsteem. Elektroonilise kontrollkaardi omanikel teatada kaardi number eelregistreerimisel. Teistel võimalik laenutada kaarte korraldajatelt hinnaga 20 kr/päev. Kohapeal on võimalik SI-kaarte osta hinnaga 350 kr.

MAJUTUSVÕIMALUSI:

Hotell "Kubija" Võrus tel. tel 078 22341 www.kubija.ee; "Hermes" külalistemaja Võrus tel. 078 21326; Peremajutus Tabinal 050 52339 (Katrin ja Peeter Puusepp); Tabina puhkemaja tel 078 29100, 050 90143 (Inge ja Villu Lepp); Setumaa turismitalu OÜ Kalatsova külas Meremäe valdas 052 06466 (Enn Laanemäe); Külalistetoad Rõuges tel. 078 59198 (Karin Laine).

AUHINNAD: Auhinnad parematele kahe päeva aegade summas. Lisaks auhinnad kõigile esimese päeva võitjatele. Auhindade arv sõltub osavõtjate arvust võistlusklassis.

INFO JA MAJUTUSE TELLIMINE:

Sixten Sild, tel. 050 68377; fax 078 20945, sixteen@hot.ee

KORRALDAJA: OK VÕRU

VÕIMALUS, MIDA POLE OLNUD ... JA MIS EI KORDU NIIEA!

kuni 31. märtsini jätkub
SILVA TALVINE LAO
TÜHJENDUSMÜÜK

SILVA

MADALAIMAD MAAILMAHINNAD VEEL KUNI 30% ODAVAMAD

SILVA

Hea valik kompasse, nogisid, taitse, sääriseid,
Vähemal arvul naastareid, spordi- ja seljakotte, abivahendeid, (võistlus)riietust

Soodne ost algavaks hooajaks!

ÕISTE VÕISTLUSTE PERIOOD PEA ALGAMAS
TELLI PEALAMPP ÕIGEAEGSELT! UUDISENA 8 Ah AKUD.
HALOGEENVALGUSTUS TEEB ÖÖORIENTEERUMISEST UUE SPORDIALA!

Silva OÜ Skvaier, c/o Mati Poom, Regati 1, 11911 TALLINN
GSM 05074686, (0)6398651, kodus&faks (0)6576118
e-mail: matip@hot.ee, mati@esk.sport.ee

SILVA

Tallinna 2001. a. orienteerumisspordi meistrivõistluste juhend

Võistlusalad, aeg, koht, läbiviija

Õine suundorienteerumise MV

19.aprill, stardi algus 22.00 OK

Kooperaator, Väana- Jõesuu,

Suundorienteerumise MV 12.mai,

stardi algus 13.00 OK Orion, Viitna,

Teateorienteerumise MV 13.mai, start

11.00, OK Kooperaator, Tapurla.

Osavõtjad ja võistlusklassid

Võistlustest võivad osa võtta Tallinna orienteerumisklubide ja klubidesse mittekuuluvad Tallinna linnas elavad orienteerujad. Teiste linnade ja maakondade orienteerujad lubatakse võistlustest osa võtta väljaspool arvestust.

Võistlused toimuvad järgmistes võistlusklassides:

- õine suundorienteerumine: DH16/18, DH21, DH35, DH45, H55 ;

- suundorienteerumises: DH12, DH14, DH16, DH18, DH20, DH21E, DH21B, DH35, H40, DH45, H50, DH55, DH60, H65;

- teateorienteerumises: DH21, DH14/16, D40, D50, H45, H55

Teateorienteerumine toimub klubide kolmeliikmeliste nais- ja meeskondade vahel.

Autasustamine

Kõikidel võistlusaladel autasustatakse: -klasside DH21E(suundorienteerumine) ja DH21 võitjaid Tallinna meistrimedali ja diplomiga, II ja III koha saavutanuid diplomiga; -teiste klasside I – III koha saavutanuid diplomiga.

Registreerimine

Õise suundorienteerumise võistlusele toimub registreerimine kirjalikult **kuni 13.aprillini** ning teatevõistlusele kirjalikult **kuni 6. maini** aadressil:

Maimu Tornberg
K.Kärberi 37- 63, 13815 Tallinn.
telefon ja faks tööil 6212221
e-mail: vallo.varjo@gaas.ee

Stardimaks tasuda ülekandega OK Kooperaatori kontole 10002017276006 Eesti Ühispangas

Suundorienteerumisvõistlusele toimub registreerimine **3. mail** Tallinna orienteerumiseljapäevakul või kirjalikult **kuni 6. maini** aadressil:

Evi Vahu

Mahla 82B-34, 11215 Tallinn

faks 6442987

e-mail: orion@rk.ee ja IVK kaudu

Stardimaks tasuda ülekandega OK Orion kontole 1120061229 Hansapank kood 650 või sularahas registreerijale.

Stardimaksu suurus võistlusklassis DH 21 ja DH 21E 50 kr., teates 120 kr.; teistes täiskasvanute võitlusklassides on 40 kr, teates 90 kr ja noorte võistlusklassides 20. kr, teates 60 kr.

Registreerimine loetakse toimunuks stardimaksu laekumisel registreerijale või korraldava klubi arveldusarvele. Hilinejatel, reservkohtade olemasolul, kahekordne stardimaks!

Üldküsimused

Kõik juhendis määratlemata küsimused ja protestid lahendab peakohtunik.

EESTI IX MAATALIMÄNGUDE SUUSAORIENTEERUMINE - tavarada ja sprint ja EESTI MEISTRIVÕISTLUSED TAVARAJAL

Osavõtjad

Mängudest lubatakse osa võtma kõiki maakondade võistkondi, mis on komplekteeritud antud maakonna spordiklubides registreeritud või maakonna territooriumil elavatest sportlastest. Võistkondlik paremusjärjestus maakondade vahel selgitatakse vastavalt mängude üldjuhendile.

Väljaspool võistlust lubatakse startida kõigil soovijatel Eesti MVtel vastavalt juhendile.

Programm, raja pikkused ja võistlusklassid

(punasega on ainult Eesti MV arvestuses)

Laupäeval 3. märts tavarada koos Eesti meistrivõistlustega (*vaata Eesti MV juhendit*) Startide algus kell 12.00

Kaart 1: 15 000 ja 1: 10 000, h=2,5 m.

Radade pikkused on arvestatud optimaalset liikumisteed mööda mõõtes.

H21, 20, 35 15-17,0 km

D21, H40,45,50 11,0 km

H 18, D21, 20 9,0 km

H 16, D18, 35,40,45 7,0 km

H 14, 55, 60, D16 6,0 km

D 14, 50 5,0 km

Pühapäeval 04. märts sprint

(Relvo Sport motelli juures) Klasside võiduajad 15-20 minutit ja palju KP-sid. Startide algus kell 10.00

Kaart 1: 7500, h = 2,5 m

H 21 6,0 km

H 18, D21 4,0 km

H 16, 40 ja vanemad 3,0 km

D 18, 35 ja vanemad 3,0 km

H 14, D16 2,5 km

D 14 2,0 km

Osavõtumaks ja registreerimine

Maatalimängude arvestuses maakonna poolt esitatud ülesandmislehega 50kr kahe päeva eest, mis tasutakse ülekandega EMSL Jõud arveldusarvele nr.10052037323002 Eesti Ühispank.

Tavarajal ja sprindis külalistel

HD 14,16,18 25 kr

Kõik ülejäänud klassid 50 kr

Eesti MV arvestuses tavarajal

HD 14,16,18 30 kr

HD 20, H60 50 kr

D21,35,30,45,50,H35,40,45,50,55 60 kr

H 21 80 kr

Registreerimine

kuni 27. veebruarini läbi Interneti Võistluskeskuse (IVK) või e-post: kobras@estpak.ee või faksil 079-94851 või aadressil OK Põlva Kobras Metsa 7, Põlva 63308.

Koos Eesti MV-le registreerimisega tasuta osavõtumaks vastavalt juhendile Orienteerumisklubi Põlva Kobras arvele 1120074588 Hansapank 767.

Loosimine 28 veebruaril.

Mängude mandaatkomisjonile tuleb esitada maakonnal tehniline ülesandmisleht koos esindaja allkirjaga.

Autasustamine Maatalimängude arvestuses ja programmi kuuluvates võistlusklassides tavarajal ja sprindis autasustatakse kolme esimest mängude medalite ja diplomitega. Võitnud maakonna võistkonda karikaga. Eesti MV tavarajal vastavalt juhendile.

Tähistus võistluskeskuse algab Saverna bussijaama juurest, 18 km Otepäält.

Korraldaja OK Põlva Kobras

Peakorraldaja Katrin Viilu tel.t.079-92166, tel.k. 079-94 288, **Peasekretär** Taima Nurm 079-94575, tel.k.079-94 916

World Championship Games 2001 ja Tampere Games 2001

28. juulist - 4. augustini Tampere, Soomes

Võistlused kõikidele võistlusklassidele neljal päeval!

Võistluskutse leiate Internetiaadressilt

www.woc2001.fi

Orienteerumismaalim on võtnud suuna Tampereesse!

Ka Eesti Orienteerumislüüti ja Eesti orienteerumisejooksukoondis ootavad Tampereesse MM-võistlustele kaasaalajaid ja ergutajaid Eestist! (vt Orienteer lk 23!)

VÕISTLUSKALENDER

VEEBRUAR

12.-18.	Juunioride Suusa-O MM (samas veteranide Suusa-O MM)	Trentino, ITA	IOF	/www.fiso.it/ski-o2001/
16.-17.	Baltic Cup Suusa-O 5.(tava) ja 6. (lühirada) etapp	Zarasai, LIT	LOSF	
24.-27.	Suusa-O MK 2.ring (5.-6.etapp, 2.teate etapp)	Falun/Stockholm	SWE	IOF

MÄRTS

3.-4.	IX Maatalimängud Suusa-O (ind.märge, ind. lühirada)	Otepää	Jõud/Kobras/Otepää	
6.-10.	Suusa-O MK 3.ring (7.-8.etapp)	Rovaniemi, FIN	IOF	
12.-17.	Suusa-O EM ja MK 4.ring (9.- 10.etapp, 3.teate etapp)	Vologda, RUS	IOF	

APRILL

7.	Karjalaskevõistlus tavarada	Obinitsa	VÕRU	www.server.ee/okvoru/html/index.html
8.	Lihavõttesprint lühirada	Obinitsa	VÕRU	
13.	Põlva maakonna lahtised MV öine tavarada	Hatiku	KOBRAS	www.rk.ee/kobras/
14.-15.	X Peko Kevad (tava- ja lüh.tavarada)	Saatse/Ulitina	PEKO	my.tele2.ee/peko/
14.-15.	Metssiga 2001 2 päeva	Saaremaa	SOK	http://aste.edu.ee/~SOK/neljap.html
19.	Tallinna MV öine tavarada	Vääna-Jõesuu	Kooperaator	
21.-22.	Jüriööjooks öine segateade	Tõstamaa	Jõud/WEST	http://europa.parnu.ee/west/
28.-29.	Otepää Kevad 2001 tavarada, lüh.tavarada	Palu/Kirikuküla	KAPE	http://www.math.ut.ee/~uve/kape.html
28.-29.	10-mila öine teade	Strängnäs, SWE		ww.tiomila.se/

MAI

4.-6.	Ilves - 3 3-päeva jooks	Soontaga	ILVES	www.welcome.to/ok_ilves
8.	Tallinna SS Kalev ja Harju Jõud lahtised MV, lüh.tavarada	Lohusalu	LUS/Tall. Kalev	
12.	Tallinna MV tavarada	Viitna	ORION	www.rk.ee/orion/
13.	Tallinna MV teade	Leesi	Kooperaator	
15.	Tallinna koolinoorte MV, tavarada	Iru	ORION	www.rk.ee/orion/
19.	XXIII Lõuna-Eesti KV tavarada	Hatiku	KOBRAS	www.rk.ee/kobras/
20.	Virumaa O-jooks ja Eesti Üliõpiliste MV, lüh.tavarada	Uljaste/Sonda	RAKVERE	www.estpak.ee/~kriks/rakv/
26.-27.	Balti MV tavarada, teade(koondised) ja lüh.tavarada	Pikajärve	KOBRAS	www.rk.ee/kobras/

JUUNI

2.-3.	Eesti MV lühirada, HD 21 teade	Kambja	KAPE	www.math.ut.ee/~uve/kape.html
7.-10.	Põhjamaade lahtised MV	Mikkeli, FIN	MiSu	www.koti.reimari.net/noc2001
16.-17.	Jukola Viesti öine teade	Jurva, FIN		www.kolumbus.fi/nikkari-jukola/index.html
21.-23.	Ilvesteade teate mitmepäevajooks	Mooste	ILVES	www.welcome.to/ok_ilves
22.-24.	Noorte Euroopa Meistrivõistlused	CZE		
27.-29.	3 KAPA 2001 Läti 3päeva jooks	Plavinas, LAT	OK Kapa	www.orient.lv/kapa/2001/
29.	II Kalevi Mängud, "Kalev 100" pargivõistlus	Kadriorg/Tallinn	TA OK	www.ioc.ee/ta-ok/
30.6.-1.7.	II Kalevi Mängud, Suvejooks, 2 päeva	Jussi järved	ORION	www.rk.ee/orion/

JUULI

1.-5.	Veteranide MM O-jooks	Nida, LTU	IOF	www.sonex.lt/wmoc2001/
7.	Valdade Suvemängud (lühirada)	Vändra	JÕUD	
8.-13.	Kainuun Rastiviikko	FIN		
9.-15.	Juunioride MM O-jooks	Miskolc, HUN	IOF	www.mata.hu/uzlet/jwoc2001
11.-14.	VII 4 EST 4 päeva jooks	Ootsipalu/Kirikumäe	VÕRU	www.server.ee/okvoru/html/index.html
16.-21.	FIN - 5 5 päeva jooks	Raisio, FIN		
22.-27.	O-RINGEN 5 päeva jooks	Sigtuna, SWE		http://62.20.93.149/2001/

AUGUST

29.7 - 5.8	MAAILMAMEISTRIVÕISTLUSED O-jooks	Tampere, FIN	IOF	www.woc2001.fi/
5.	Kõrvemaa 2001 pikk rada + MTBO	P-Kõrvemaa	ORION	www.rk.ee/orion
10.-12.	XIII Koprakarikas 3 päeva jooks	Pikajärve	KOBRAS	/www.rk.ee/kobras/
16.-26.	World Games	Akita, JPN	IOF	
18.-19.	Eesti MV öine tavarada	Tõravere/Viisjaagu	KAPE	www.math.ut.ee/~uve/kape.html
20.	Marukarikas	MTBO	Lohusalu	MARU
25.	Noorte Jukola noorte teade	Jämsa, FIN	Jämsan RV	olympia.fortunecity.com/gehrig/485/
25.-26.	XXXX Hiiumaa karikavõistlused	Tahkuna/Malvaste	HOK	www.dako.edu.ee/HOK/
25.-26.	JOKA auhinnavõistlus lühirada ja tavarada HD12-55, H65	M-Nõmme	JOKA	

SEPTEMBER

1.-2.	Eesti MV tavarada, noorte ja veteranide teade	Lutepää	PEKO	http://my.tele2.ee/peko/
8.	Rapla maakonna meistrivõistlused	Seli	ORVAND	
8.	Lääne-Virumaa MV lüh.tavarada	Uljaste	RAKVERE	http://www.estpak.ee/~kriks/rakv/
9.	Tartu linna MV tavarada	Riiviku	HEERING	
9.	Männikumäe MTBO jalgratta-O, ühistart	Tapa	RAKVERE	http://www.estpak.ee/~kriks/rakv/
15.	Eesti MV pikk rada	Saaremaa	SOK	http://aste.edu.ee/~SOK/neljap.html

SAVERNA

Põlvamaa

SUSAORIENTEERUMISKAART

EMV lühirada 03.02.2001

6634101	EESTI ORIENTEERUMISLIIT
Orienteerumisklubi "PÕLVA KOBRAS"	
Vahuko:	Kalle Ojaseo
Võrgustik:	Tõnu Niim
Joonis:	Mads Ojas
Alusmaterjal:	OCAD 6/22
	Kalle Remm
	Kaardi 9053 susedorienteerumisvõistlus

H18

D21

> > M. Vahur

M1:10 000

h 2,5 m

